

Kallelse till sammanträde med Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Datum och tid: 2022-08-31, klockan 13:30

Plats: Stadshusets sammanträdesrum Sahlin/Möller

Förhinder anmäls till Ina Petersson, ina.petersson@eslov.se

Ordförande

Bengt Andersson (M)

1. Upprop

2. Val av protokolljusterare

**3. Ekonomisk månadsrapport för juli 2022
(MOS.2022.0001)**

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Ekonomisk månadsrapport för juli 2022
- Presentation. Ekonomisk månadsuppföljning för juli 2022

**4. Örtofta vägförenings ansökan om särskilt
byggnadsbidrag (MOS.2022.0422)**

**5. Beslut om biosfärområdet Vombsjösänkans
utbredningsområde, namn, samarbetsavtal och
framtida organisation (MOS.2022.0175)**

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Beslut om biosfärområdet Vombsjösänkans utbredningsområde, namn, samarbetsavtal och framtida organisation
- Kommunstyrelsens beslut § 155, 2014 Avsiktsförklaring om inrättandet av ett biosfärområde i Vombsjösänkan
- Kommunstyrelsens beslut § 56, 2020 Förslag att godkänna förstudie och anta avsiktsförklaring avseende biosfärområde Vombsjösänkan
- Protokoll. Biosfärområde Vombsjösänkan, inkluderat bilaga A och bilaga B, 2022-06-10
- Informationsunderlag inför beslut om utbredningsområde, namn och organisation för biosfärområde Vombsjösänkan 2022-05-10

**6. Remissvar gällande regler för certifieringssystemet
Revaq för 2024 (MOS.2022.0539)**

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Remissvar gällande regler för certifieringssystemet Revaq för 2024
- Missiv. Remiss gällande förslag till Revaq-regler 2024.
- Remissutgåva. Remiss gällande förslag till Revaq-regler 2024.
- Förvaltningens yttrande gällande regler för certifieringssystemet Revaq för 2024

7. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

**8. Inriktningsbeslut gällande vilka kartunderlag som
krävs vid olika ansökningar (MOS.2022.0277)**

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Inriktningsbeslut gällande vilka kartunderlag som krävs i olika ärenden
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 69, 2018 När krävs det nybyggnadskarta, förenklad nybyggnadskarta eller situationskarta

9. Borttagen på grund av personuppgifter.

Borttagen på grund av personuppgifter.

**10. Bygglov för nybyggnad av flerbostadshus på
fastigheten Stenbocken 22 (tidigare 15) del 2, Eslöv
(BYGG.2022.229)**

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Bygglov för nybyggnad av flerbostadshus på fastigheten Stenbocken 22 (tidigare 15) del 2, Eslöv (BYGG.2022.229)
- Beslutsunderlag. Bygglov för nybyggnad av flerbostadshus på fastigheten Stenbocken 22 (tidigare 15) del 2, Eslöv (BYGG.2022.229)

11. Bygglov för fasadändring och ändrad användning på fastigheten Muraren 2, Eslöv (BYGG.2022.199)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Bygglov för fasadändring och ändrad användning på fastigheten Muraren 2, Eslöv (BYGG.2022.199)
- Beslutsunderlag. Bygglov för fasadändring och ändrad användning på fastigheten Muraren 2, Eslöv (BYGG.2022.199)

12. Rivningslov för rivning av Sallerupsskolan på fastigheten Munken 2, Eslöv (BYGG.2022.179)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Rivningslov för rivning av Sallerupsskolan på fastigheten Munken 2, Eslöv (BYGG.2022.179)
- Beslutsunderlag. Rivningslov för rivning av Sallerupsskolan på fastigheten Munken 2, Eslöv (BYGG.2022.179)

13. Bygglov på fastigheten Älgen 1 gällande förtydligande av motivering rörande avvikelser från detaljplanen efter upphävt beslut från länsstyrelsen (BYGG.2022.41)

14. Information från miljöavdelningen

Karin Sandström, tf.
miljöchef

15. Information från kart- och bygglovsavdelningen

Christian Nielsen,
bygglovchef och
Susanne Hultman,
GIS-samordnare

Ekonomisk månadsrapport för juli 2022

3

MOS.2022.0001

2022-08-11
Patrik Hägg
+4641364210
Patrik.hagg@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomisk månadsrapport juli 2022

Ärendebeskrivning

Ekonomisk månadsrapport för juli har tagits fram. Helårsprognosen för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är sammantaget ett resultat i nivå med budget. Prognosen omfattar inte högre elkostnader enligt nytt avtal då detta lagts till särskild kompensationsförhandling.

Investeringsprognosen visar på ett överskott med 20,5 mnkr varav 4,2 mnkr avser ej genomförda eller framflyttade projekt och 16,3 mnkr avser projekt som kommer genomföras och slutföras under året men till lägre utgift än budget.

Hälsotalet för Miljö och Samhällsbyggnad är 92,7 %.

Beslutsunderlag

Ekonomisk månadsrapport för juli 2022.

Beredning

Månadsrapporten har tagits fram i samråd med avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner ekonomisk månadsuppföljning för juli 2022.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

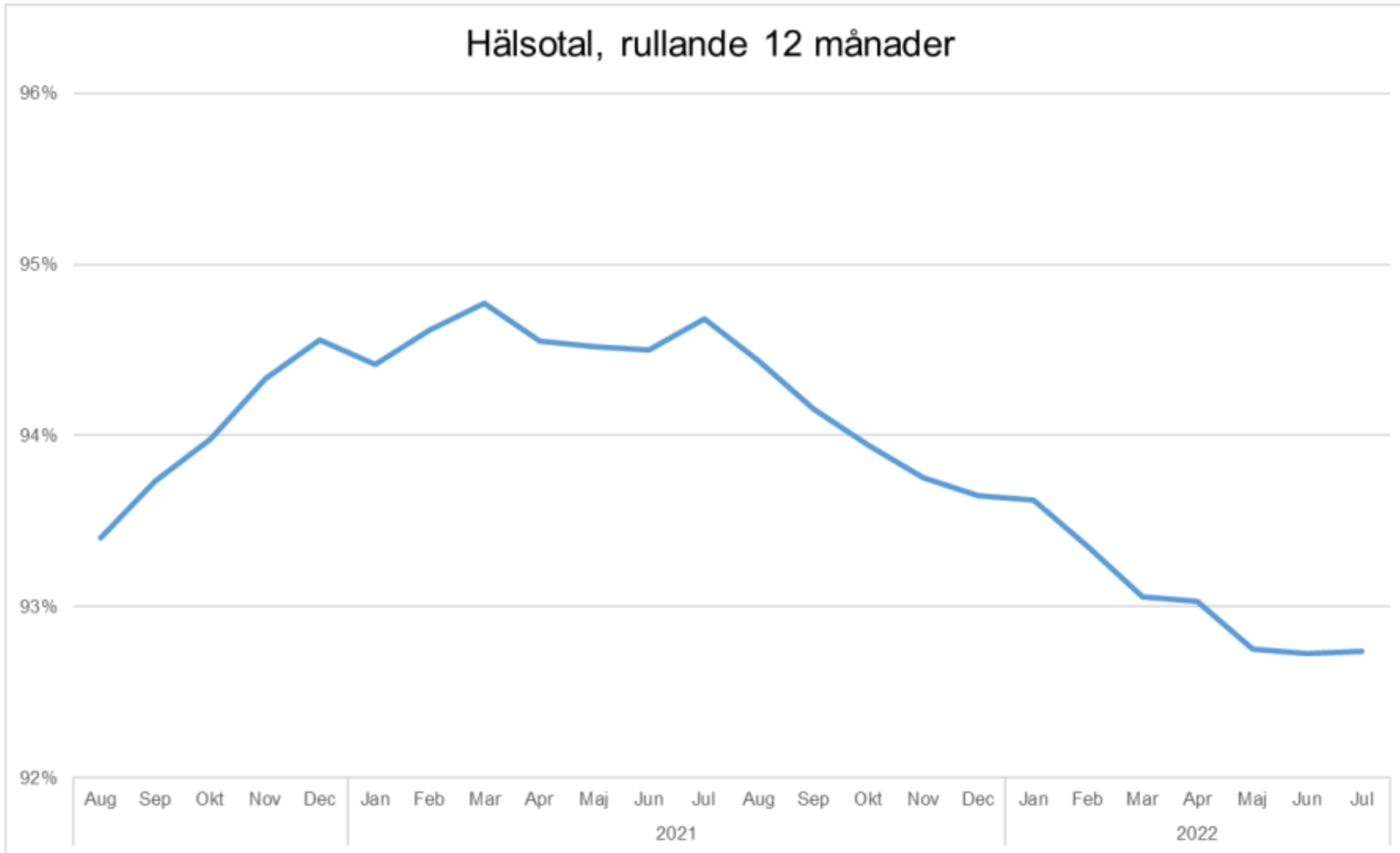
Karin Sandström
Förvaltningsekonon/Stabchef

Månadsuppföljning juli 2022

miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Hälsotal

92,7 %

Ramförändringar 2022

Beslutad internbudget	78,9
Kapitalkostnadskompensation	4,1
Utökad internhyra offentlig toalett Stora torg	0,3
Lönerevision 2022 samt dyrare IT-licenser	0,2
<hr/>	
Aktuell budgetram (mnkr)	83,5

Utfall och prognos (mnkr)

	PERIOD JANUARI - JULI			HELÅR (PROGNOS)		
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	AVVIK. HELÅR
Intäkter	9,3	10,1	0,8	16,0	17,5	1,5
Kostnader	-57,2	-57,1	0,1	-99,5	-101,0	-1,5
Personalkostnader	-21,6	-20,4	1,2	-37,3	-35,8	1,5
Driftskostnader	-23,6	-24,5	-0,9	-41,7	-44,7	-3,0
Kapitalkostnader	-12,0	-12,2	-0,2	-20,5	-20,5	0,0
Nettokostnader	-47,9	-47,0	0,9	-83,5	-83,5	0,0
Kommunbidrag	47,9	47,9	0,0	83,5	83,5	0,0
ÅRETS RESULTAT			0,9			0,0

Utfall och prognos (mnkr)

	PERIOD JANUARI - JULI			HELÅR (PROGNOS)		
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	AVVIK. HELÅR
Nämnd	-0,5	-0,5	0,0	-0,8	-0,8	0,0
Förvaltningsadministration	-4,5	-4,0	0,5	-7,6	-7,6	0,0
Miljöavdelning	-5,6	-4,5	1,1	-9,6	-9,6	0,0
Kart- och bygglovsavdelning	-3,5	-3,7	-0,2	-6,2	-6,2	0,0
Bostadsanpassning	-2,1	-1,5	0,6	-3,7	-3,7	0,0
Gata Trafik Park	-31,7	-32,8	-1,1	-55,6	-55,6	0,0
Nettokostnader	-47,9	-47,0	0,9	-83,5	-83,5	0,0
Kommunbidrag	47,9	47,9	0,0	83,5	83,5	0,0
ÅRETS RESULTAT			0,9			0,0

Periodens resultat (+0,9 mnkr)

- Lägre fakturering av lov- och tillsynsintäkter, (-0,9 mnkr)
 - Miljö/livsmedel i stort sett ingen avvikelse längre, ökad fakturering av bygglov under juni-juli
- Övriga intäkter, (+1,7 mnkr)
 - Statliga bidrag för diverse projekt (+1,0 mnkr)
 - Större fakturering av kart/mättjänster under juni-juli, högre parkeringsintäkter
- Lägre personalkostnader, (+1,2 mnkr)
 - Sjukfrånvaro, tjänstledigheter samt ej tillsatta tjänster
- Vinterväghållning, (+0,7 mnkr)
- Övriga driftskostnader, (-1,6 mnkr)
 - Reparation av gatubelysningsanläggningar (-0,9 mnkr)
 - Högre elkostnader tfa nytt avtal (-0,4 mnkr)
 - Bostadsanpassning (+0,7 mnkr)
 - Diverse projekt där vi erhåller bidrag (-0,8 mnkr)
- Högre kapitalkostnader, (-0,2 mnkr)

Prognos för helåret (0,0 mnkr)

- Osäkerhet kring lov- och tillsynsintäkter, framför allt bygglov och PBL-tillsyn.
 - Underskott inom bygglovsavgifter ingår i prognosen. För miljö-/livsmedelstillsyn ser läget stabilt ut.
- Lägre personalkostnader
 - Tjänst Östra Eslöv kommer inte vara tillsatt förrän efter sommaren.
 - Vakanser i form av sjukdom och ledigheter.
- Inga stora BAB-ärenden handläggs för närvarande.
- Lägre kostnader för vinterväghållning.
 - Ca 0,8 mnkr lägre än föregående år. Visst överskott räknas in i prognosen.
- Högre elkostnader i och med nytt elavtal från 1 april.
 - Stor risk för ännu högre elpriser i vinter. Prognosen bygger på att nämnden erhåller kompensation för högre elkostnader.
- Höga reparationskostnader för gatubelysningen.
 - Stort underhållsbehov. Oklart hur resten av året ser ut.

Investeringar (mnkr)

Utfall per juli	14,7
Budget	70,8
Återstår	56,3

Projekt med största utgifterna

Belysning landsbygden	4,1
Asfaltering	2,3
Stora torg	1,5
GC-väg Stabbarp-Öslöv	1,3
Skolgatan/Åkervägen Löberöd	1,1

Investeringar (mnkr)

Prognos för helåret	50,3
Budget	70,8
Återstår	20,5

Projekt med största avvikelserna

Skolgatan/Åkervägen Löberöd *	6,6
Storgatan/Kvarngatan Marieholm *	6,5
Belysning landsbygden etapp 2	4,0
Stora torg *	3,0
Slånbacksvägen *	0,2

* = Slutredovisas 2022

Förslag till beslut:

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner ekonomisk månadsuppföljning för juli 2022

**Beslut om biosfärområdet Vombsjösänkans
utbredningsområde, namn, samarbetsavtal och
framtida organisation**

5

MOS.2022.0175

2022-08-16

Annika Söderman

+4641362335

annika.soderman@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Beslut om biosfärområdet Vombsjösänkans utbredningsområde, namn, samarbetsavtal och framtida organisation

Ärendebeskrivning

Vombsjösänkans kandidatur till att bli biosfärområde avslutas med att en ansökan skickas in till UNESCO. Inför sammanställandet av denna ansökan måste beslut fattas om områdets utbredning, namn och organisation för att dessa ska kunna beskrivas i ansökan.

Beslut om detta ska ske senast den 9 september 2022 i samtliga tre kommuner, Eslöv, Lund och Sjöbo, enligt protokoll från sammanträdet den 10 juni 2022 vid vilken ordföranden i de tre kommunernas kommunstyrelser närvarade. Det förväntas att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tar beslut vid sammanträdet den 31 augusti 2022 och att kommunstyrelsen tar beslut vid sammanträdet den 6 september 2022.

Den 5 juli 2022 beslutade Samhällsbyggnadsnämnden i Sjöbo kommun i enlighet med föreliggande förslag till beslut (Ärendenr STRA.2017.541, § 72). Ärendet tas upp i Sjöbo kommuns kommunstyrelse den 31 augusti 2022. I Lund ska ärendet upp i kommunstyrelsens arbetsutskott den 22 augusti 2022 och i kommunstyrelsen den 31 augusti 2022.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut § 155, 2014
- Kommunstyrelsens beslut § 56, 2020
- Protokoll Biosfärområde Vombsjösänkan 10 juni 2022 inkluderat bilaga A och bilaga B
- Informationsunderlag, daterad 10 maj 2022, till Biosfärområdesmötet 10 juni 2022

Beredning

Under kandidaturperioden har förstudiens förslag till biosfärområde vidareutvecklats utifrån de medskick som Nationella programkommittén och UNESCO framförde. Ett

reviderat förslag till biosfärområde, namnförslag och organisation har diskuterats på ett gemensamt möte mellan kommunledningarna i Eslövs, Lunds och Sjöbos kommuner. På mötet bestämdes det att det är viktigt att kommunstyrelserna i alla tre kommuner (Eslöv, Lund och Sjöbo) fattar samma beslut avseende geografisk utbredning, namn och organisationsstruktur vid sina respektive sammanträden. Det beslutades även att ärendet ska upp i respektive kommunstyrelse senast 9 september 2022.

Vid det gemensamma mötet mellan kommunledningarna fattades beslut om fyra beslutsmeningar som samtliga tre kommunstyrelser ska ställa sig bakom senast 9 september 2022. De är:

1. att ställa sig bakom styrgruppens förslag till utökat område enligt programkommitténs rekommendation, enligt bifogad karta i bilaga A
2. att ställa sig bakom styrgruppens namnförslag enligt alternativ 1 ”Storkriket”
3. att ställa sig bakom styrgruppens förslag till samarbetsavtal enligt bilaga B
4. att beslut om långsiktig organisation ska tas i samband med att kommunfullmäktige i de tre kommunerna fattar beslut om ansökan till UNESCO.

Handläggarna av ärendet i Sjöbo, Eslövs och Lunds kommuner föreslår dock att punkten 4 utgår då den blir aktuell först i samband med att beslut tas om ansökan till UNESCO.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att besluta, under förutsättning att samma beslut fattas av Lund och Sjöbos kommuner, att anta styrgruppen för biosfärområdets förslag till beslut, vilket är;

1. att ställa sig bakom styrgruppens förslag till utökat område enligt programkommitténs rekommendation, enligt bifogad karta i bilaga A,
2. att ställa sig bakom styrgruppens namnförslag enligt alternativ 1 ”Storkriket”,
3. att ställa sig bakom styrgruppens förslag till samarbetsavtal enligt bilaga B.

Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Tf. miljöchef

Kommunstyrelsen

§ 155

KS.2014.0546

Avsiktsförklaring om inrättande av ett biosfärområde i Vombsjösänkan

Ärendebeskrivning

Sjöbo kommun har § 125, 2013 beslutat att verka för att Vombsjösänkan ska bli ett så kallat biosfärområde genom politisk dialog och förankring med berörda kommuner och markägare samt att Sjöbo kommun ska vara initiativtagare och drivande i processen.

Aktuella kommuner är förutom Sjöbo också Eslöv och Lund.

Sjöbo kommuns beslut har översänts till Eslöv för förankring och Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har § 94, 2014 svarat att Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ställer sig positiv till bildandet av biosfärområdet. Senare har det bedömts att ytterligare förankring är önskvärd och Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har § 132, 2014 översänt ärendet för beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens i Sjöbo beslut § 125, 2013.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslut § 94, 2014 med tjänsteskrivelse.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslut § 132, 2014 med tjänsteskrivelse.

Kommunledningskontorets förslag till beslut daterat 31 oktober 2014.

Beredning

Kommunledningskontoret föreslår att Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att delta i en förstudie om ett biosfärområde i Vombsjösänkan inom befintlig ram.

Yrkande

Henrik Wöhlecke (M) och Janet Andersson (S) yrkar bifall till förslaget till beslut.

Beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att delta i en förstudie om ett biosfärområde i Vombsjösänkan inom befintlig ram.

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

155/PS
§ 156, forts.

Expediering

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Sjöbo kommun

Justerares signatur <i>off 2</i>	Utdragsbestyrkande
-------------------------------------	--------------------

Kommunstyrelsen

§ 56

KS.2020.0120

Förslag att godkänna förstudie och anta avsiktsförklaring avseende biosfärområde Vombsjösänkan**Ärendebeskrivning**

2013 beslutade kommunerna Eslöv, Lund och Sjöbo att ta fram en förstudie för att belysa vilka förutsättningar som Vombsjösänkan har för att bli ett biosfärsområde. Förstudien finansierades av Region Skåne och godkändes av projektets styrgrupp den 4 februari 2020. Nästa steg är att respektive kommun godkänner förstudien och beslutar om den ska skickas till nationella programkommittén för godkännande. För att komma vidare i processen behöver även en gemensam avsiktsförklaring antas i samband med godkännande av förstudien.

Avsiktsförklaringen är enligt följande:

Att Sjöbo, Lund och Eslövs kommuner har för avsikt att, efter respektive kommuns och nationella programkommitténs godkännande av förstudien, ansöka om att inleda en kandidatur till UNESCO år 2020/2021.

I förstudien presenteras olika förslag på biosfärsområdets möjliga avgränsning. Det alternativ som föreslås beräknas kosta 1,7 mnkr årligen under kandidaturens tre år. Kostnaden fördelas geografiskt efter respektive kommuns andel i det tänkta området och för Eslövs innebär det 13 procent av totalkostnaden, ungefär 171 tkr per år. Beslut om delfinansiering av projektet har tagits av kommunfullmäktige 2019 och har formulerats enligt följande i Eslövs kommuns budget för 2020 ”Kommunen kommer att delfinansiera åtgärder i projektet Vombsänkan med 0,1 mnkr under förutsättning av övriga kommuners motsvarande beslut om finansiering”.

Beslutsunderlag

- Förstudie och avsiktsförklaring avseende biosfärsområde Vombsjösänkan
- Protokoll styrgruppsmöte biosfärområde Vombsjösänkan, 4 februari 2020 (justerat)
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 24, 2020 Beslut om förstudie och avsiktsförklaring avseende biosfärområde Vombsjösänkan
- Kommunstyrelsens beslut § 137, 2015 Beslut om deltagande i förstudie för biosfärområde Vombsjösänkan
- Protokoll, styrgruppsmöte biosfärområde Vombsjösänkan, 7 juni 2018
- Utdrag ur Eslövs kommuns budget 2020, Beslut om förstudie och avsiktsförklaring avseende biosfärområde Vombsjösänkan

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunstyrelsen

- Förstudie; Biosfärområde Vombsjösänkan

Beredning

Att göra Vombsjösänkan till ett biosfärsområde skulle innebära nya möjligheter för de tre ingående kommunerna att utveckla och förädla området med hållbar utveckling i fokus. Frågor som rör området skulle ha en naturlig arena och inte riskera att falla mellan aktörer. En bättre möjlighet till samarbete med närliggande näringsliv, boende, föreningar och andra ideella aktörer skulle skapas. Därför ställer sig Kommunledningskontoret positivt till att fortsätta arbetet.

I den fortsatta processen bör det beaktas att den här typen av samverkan kräver tydliga ansvarsfördelningar och beslutsgångar för att bli det kraftfulla forum det har möjlighet att bli. Det bör tydligt framgå hur prioriteringar av projekt, urval av fokusområden och insatser görs mellan de ingående kommunerna. Enligt förstudien är Eslöv representerat i såväl styrgrupp som arbetsgrupp. Då kommunen ingår med en betydligt mindre andel än de två andra, behöver dock den formella beslutsgången förtydligas så att inte kommunens del blir allt för liten. Väntade etableringar och utvecklingsprojekt ska också komma Eslöv till del och projektgruppens arbete kan också bli mer effektivt när beslutsgången är tydlig mellan de tre kommunerna.

Att fortsätta arbetet med förstudiens ledstjärna ”goda exempel” är därtill ett utmärkt sätt att dra nytta av de erfarenheter som har gjorts i närliggande, befintliga, biosfärsområden. Kristianstads vattenrike och Blekinge Arkipelag drivs idag på olika sätt. I Blekinge har en ideell förening bildats för att driva områdets utveckling och i Kristianstad är projektkontoret istället väl integrerat i kommunens verksamhet. Genom att noga ta del av erfarenheter från befintliga projekt skapas de bästa förutsättningarna för Vombsjösänkan att hitta sin modell

Den fortsatta fasen bör också ha fokus på effekter och resultat där tydliga krav ställs mot den kommande projektgruppen kring vad de förväntas åstadkomma, vilka verksamheter man riktar sig mot och vilka delar som behöver utvecklas. Det är också avgörande att den projektgrupp som ska tillsättas har personella möjligheter att växla upp den ingående finansieringen då Vombsjösänkan blir ett betydligt mindre biosfärsområde än Sveriges övriga.

Yrkanden

Bengt Andersson (M), Tony Hansson (S), Catharina Malmborg (M) och Mikael Wehtje (M) yrkar bifall till Kommunledningskontorets förslag till beslut.

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Beslut

- Kommunstyrelsen godkänner ”Förstudie biosfärområde Vombsjösänkan”.
- Kommunstyrelsen antar avsiktsförklaringen, under förutsättning att den antas av Lund och Sjöbos kommuner.
- Förstudien skickas till nationella programkommittén för godkännande, under förutsättning att detta även godkänns av Lund och Sjöbos kommuner.

Beslutet skickas till

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Lunds kommun, Park och naturavdelningen, Tekniska förvaltningen, Box 41, 221 00
Lund.

Sjöbo kommun, Strategienheten, Stadsbyggnadsförvaltningen, 275 80, Sjöbo

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Protokoll, möte Biosfärområde Vombsjösänkan

Fredagen 10 juni 2022, kl.13.00–15.30

Lund:

Johan Nilsson (C), ledamot i tekniska nämnden, ordf styrgruppen för biosfärområdet
Karin Svensson Smith (MP), oppositionsråd och 2:a vice ordf tekniska nämnden, 1:a vice ordf styrgruppen för biosfärområdet
Ander Almgren (S), oppositionsråd
Philip Sandberg (L), ordf kommunstyrelsen, kommunalråd
Inga-Kerstin Eriksson (C), kommunalråd
Kristina Fontell, miljöstrateg, Hållbarhetsenheten, kommunkontoret
Oscar Arnell, chefsjurist
Therese Fällman, chef för avdelningen för Hållbar Tillväxt
Christoffer Nilsson, Kommundirektör

Sjöbo:

Magnus Weberg (M), ordf kommunstyrelsen, kommunalråd
Kent Ivan Andersson(M), 1:a vice ordf kommunstyrelsen, ledamot styrgruppen för biosfärområdet
Jörgen Ny (C), ordf samhällsbyggnadsnämnden, ledamot styrgruppen för biosfärområdet
Eva Nielsen Osterman, hållbarhetsstrateg

Eslöv:

Bengt Andersson (M), ordf. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, ledamot styrgruppen för biosfärområdet
Annika Söderman, kommunekolog
Petra König, utvecklingsstrateg
Dave Borg, förvaltningschef miljö- och samhällsbyggnad
Eva Hallberg, Kommundirektör
Madeleine Atlas (C) (via länk), 2:a vice ordförande i kommunstyrelsen

Länsstyrelsen:

Jörgen Nilsson, Naturvårdsförvaltare

Övriga

Anna-Karin Poussart biosfärkoordinator

Inbjudna gäster

Markus Carlsson Reich ordförande för svenska Biosfärskommittén
Anders Tell (S) oppositionsråd i Kristianstad, Kristianstad vattenrike

Dagordning

1. Mötet öppnas

Kent-Ivan Andersson hälsar alla välkomna och förklarar mötet öppnat

2-4. Val av mötesordförande, mötessekreterare och justerare samt godkännande av dagordning.

Beslut:

- Kent-Ivan Andersson väljs till mötesordförande.
- Kristina Fontell väljs till sekreterare.
- Karin Svensson Smith och Magnus Weberg väljs att justera protokollet.
- Dagordningen godkänns med följande ändringar:
 - Punkt 7 får underrubrikerna 7:1 Utbredningsområde, 7:2 Namn, 7:3 Samarbetsavtal, 7:4 Långsiktig organisation
 - Punkt 8 Övriga frågor
 - Punkt 9 Mötets avslutning

5. Unesco biosfärområde

Ordförande för svenska Biosfärprogramkommittén Marcus Carlsson Reich presenterar Reich presenterar Unesco biosfärområde.

Beslut Informationen läggs till handlingarna.

6 Erfarenheter från Biosfärområde Kristianstad Vattenrike

Anders Tell (S) oppositionsråd i Kristianstad kommun och biosfärambassadör presenterar utvecklingen av Biosfärområde Kristianstad vattenrike

Beslut: Informationen läggs till handlingarna

7. Utbredningsområde, namn, samarbetsavtal och långsiktig organisation

7:1 Utbredningsområde

Koordinator Anna-Karin Poussart beskriver processen bakom utvidgning av det föreslagna området utifrån den nationella biosfärkommitténs rekommendationer.

De närvarande förtroendevalda diskuterar förslaget till utökat biosfärområde och vad detta kan medföra. Det uttrycks viss oro för att det kan få effekter på kommunernas exploatering. Det framhålls också att det är viktigt att ett inrättande av ett biosfärområde inte medför för stora kostnader utöver en kommunal grundfinansiering och att det är viktigt att fokus läggs på möjligheterna till extern finansiering.

Beslut: att ställa sig bakom styrgruppens förslag enligt programkommitténs rekommendation enligt karta i bilaga A samt att ärendet tas upp för beslut innan den 9 september 2022 i respektive kommuns kommunstyrelse.

Protokollsanteckning (Philip Sandberg):

Lunds hållning vad gäller utbredningsområde är ej avgjord ännu men Lund säger preliminärt ja i dag.

7:2 Namn

Koordinator Anna-Karin Poussart, beskriver processen kring att ta fram ett namn samt presenterar vad arbetsgruppen har kommit fram till. Arbetsgruppen föreslår följande alternativ i prioriteringsordning:

- 1 Storkriket
- 2 Storklandskapet
- 3 Storkens kulturlandskap
- 4 Kronriket/krondalen

Styrgruppen för Biosfärområdet förordade på sitt möte 13 maj 2022 alternativ 1 **Storkriket**, inför mötet med Eslöv, Lund och Sjöbo kommun men ansåg också att till detta möte skulle processen och övriga alternativ presenteras.

Beslut: att ställa sig bakom styrgruppens förslag enligt alternativ 1 **Storkriket** samt att förslaget tas upp för beredning i respektive kommun

7:3 Samarbetsavtal

Koordinator Anna-Karin Poussart och Oscar Arnell presenterar förslaget till samarbetsavtal

Beslut: att ställa sig bakom styrgruppens förslag till samarbetsavtal (Bilaga B) samt att avtalet tas upp för beslut innan den 9 september 2022 i respektive kommuns kommunstyrelse

7:4 Långsiktig organisation

Beslut: att beslut om långsiktig organisation ska ta under 2022 i samband med att kommunfullmäktige i de tre kommunerna fattar beslut om ansökan till UNESCO.

8. Övriga frågor

Inga övriga frågor tas upp

9 Mötet avslutning

Ordförande tackar för visat intresse, önskar en trevlig sommar och förklarar sammanträdet avslutat.

Kent-Ivan Andersson (M), mötesordförande

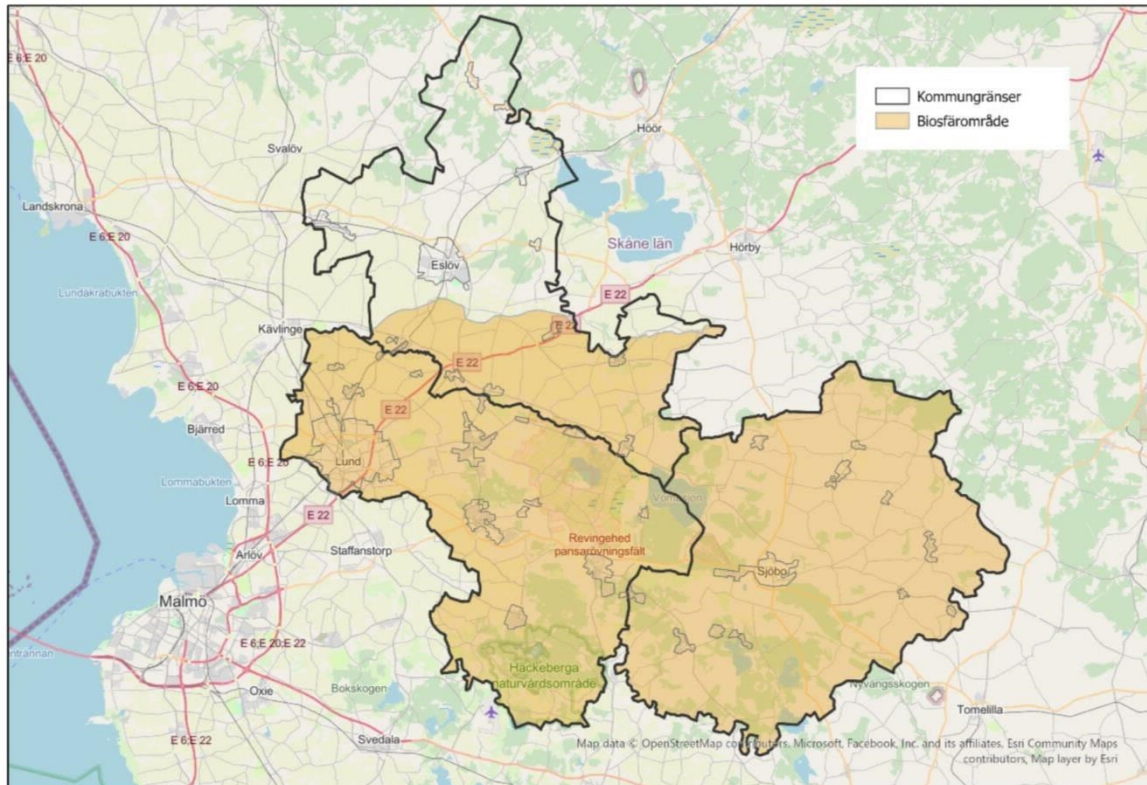
Kristina Fontell, sekreterare

Karin Svensson Smith (MP), justerare

Magnus Weberg (M) justerare

Bilaga A till protokoll 2022-06-10

Karta 1: styrgruppens förslag på utökat utbredningsområde.

Samarbetsavtal om kommunsamarbete gällande biosfärområde Vombsjösänkan

1. Parter

Mellan Lunds, Sjöbo och Eslövs kommuner har följande avtal om kommunsamarbete gällande arbetet med biosfärområdet träffats.

2. Bakgrund och syfte

Under 2017 - 2019 genomfördes en förstudie om att utveckla Vombsjösänkan till ett internationellt erkänt Unesco biosfärområde, vilket resulterade i att området år 2020 godkändes som ett kandidat område. Sjöbo kommun samordnade arbetet under förstudien och i samband med utnämmandet som kandidat område tog Lunds kommun över som "värdkommun" för att samordna arbetet.

Under en kandidatur ska biosfärverksamheten utvecklas och fungera som ett redan utnämnt biosfärområde och projekt och processer ska startas i samverkan med lokala aktörer, för att ge biosfärområdet dess profil och identitet. Ett förslag på långsiktig organisationsform och ett biosfärskontor ska vidare utvecklas och upprättas under kandidaturen. Biosfärkontoret ska utgöra ett centrum för biosfärverksamheten inom området och fungera som bollplank, initiativtagare och stöd för lokala idéer och initiativ. I samband med ansökan om att bli utnämnda till kandidat område angav den svenska Unesco-kommittén ett antal rekommendationer för området, som också ska utvecklas under kandidaturen. Kandidaturarbetet innebär vidare att en fortsatt insamling av uppgifter och beskrivningar av området behöver genomföras för att kunna framställa den slutgiltiga ansökan. Då ansökningshandlingen har sammanställts skickas den därefter på remiss till berörda lokala och regionala instanser, samt till centrala myndigheter och Biosfärprogrammet Sveriges kommitté. Slutligen ska ansökan beslutas av respektive kommun samt skickas in till den svenska biosfärkommittén. Den nationella biosfärkommittén nominerar därefter kandidaturen för beslut i Unesco om att bli godkänd som ett internationellt biosfärområde.

Syftet med kommunsamarbetet är att under kandidaturen arbeta med ovan angivna arbetsuppgifter, lämna in en slutansökan till den nationella biosfärkommittén och få ett slutligt godkännande av Unesco.

3. Avtalstid och avtalets giltighet

Detta avtal är för sin giltighet beroende av att det genom beslut godkänns hos samtliga kommuner.

Avtalet avser kommunal samverkan under kandidaturfasen tills dess att en ny biosfärorganisation har beslutats av respektive kommuns kommunfullmäktige och upprättats.

Om någon av kommunerna vill säga upp avtalet ska detta ske skriftligen till Lunds kommun, som underrättar övriga ingående kommuner. Uppsägningen ska ske med minst 6 månaders uppsägningstid, som räknas fr.o.m. månadsskiftet närmast efter det att uppsägning skett.

Avtalet upphör att gälla när uppsägning träder i kraft enligt föregående stycke. Övriga kommuner ska då förhandla om eventuellt fortsatt samarbete, vilket ska regleras i nytt avtal.

4. Huvudmannaskap, organisation och verksamhet

Lunds kommun är värdkommun och huvudman för den gemensamma biosfärverksamheten. Verksamheten är placerad på kommunkontoret i Lunds kommun och består av en koordinator och en kommunikatör. Biosfärverksamheten styrs av en mellankommunal styrgrupp och det operativa arbetet genomförs av koordinator, kommunikatör och en mellankommunal arbetsgrupp.

Styrgrupp

Biosfärverksamheten styrs av en styrgrupp bestående av två förtroendevalda från respektive ingående kommun. De politiska representanterna utses av respektive kommuns kommunstyrelse.

I styrgruppens sammanträden deltar också tjänstepersoner i chefsposition från de tre kommunerna, koordinatören, tjänstepersoner från arbetsgruppen och från länsstyrelsen.

Styrgruppen ansvarar för att behandla övergripande frågor om ekonomi, organisation och verksamhet. Styrgruppen har som uppgift att förbereda ärenden rörande biosfärområdet inför beslut i de tre kommunerna och har befogenheter att skicka den slutliga Unesco-ansökan på remiss till externa aktörer.

Styrgruppen sammanträder ca fem gånger per år. Lunds kommun som värdkommun är sammankallande och koordinator ansvarar för att kallelse till möte sänds ut i god tid.

Styrgruppen väljer mötesordförande bland närvarande ledamöter. Styrgruppen är beslutförför när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande. Styrgruppens beslut fattas i konsensus om inte samtliga närvarande ledamöter överenskommer annat.

Biosfärkoordinator och arbetsgrupp

Biosfärverksamheten leds av en koordinator, som har det övergripande ansvaret för att verksamheten i området bedrivs enligt riktlinjerna från Unesco och utifrån de lokala förutsättningarna och arbetsuppgifterna. Koordinatören är gemensam för de tre ingående kommunerna och får sitt uppdrag från styrgruppen för biosfärområdet. Som stöd i arbetet har koordinatören kommunikatör och en arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner från de tre kommunerna.

5. Arbetsgivaransvar

Lunds kommun har arbetsgivaransvaret för koordinator och kommunikatör.

6. Ekonomi

Budgeten under kandidaturen uppgår till 1 765 000 kr per år, varav 450 tkr kommer från Naturvårdsverket, 645 tkr från Lund (49%), 499 tkr från Sjöbo (38%), och 171 tkr från Eslövs (13%) kommun.

Kostnaden baseras på kommunens areal och befolkningsmängd inom området.

Respektive kommun erlägger beloppet, efter faktura från Lunds kommun, senast den 30 januari det år beloppet avser.

Vid avtalets upphörande ska eventuella kvarstående medel fördelas mellan kommunerna enligt fördelningsprincipen ovan.

7. Tvist

Tvist rörande tolkning och tillämpning av detta avtal ska i första hand lösas genom förhandlingar mellan kommunerna. Kommunstyrelsen i respektive kommun ska utse förhandlingsdelegation om max två personer vardera, som senast efter en (1) månad efter en kommuns skriftliga framställan ska lämna förslag på lösning i tvistefrågan. Kan enighet trots detta inte uppnås ska tvisten avgöras av allmän domstol.

Lunds kommun

Datum:

.....

.....

Sjöbo kommun

Datum:

.....

.....

Eslövs kommun

Datum:

.....

.....

Följande handlingar har undertecknats den 17 juni 2022

32 (104)

protokoll Biosfärmöte 10 juni 2022.docx

(28611 byte)
SHA-512: b1e1151d9c238cff948ed2a4df34462f7b374
a7ae77723ef215a1132a12fd9d3641a13bf94a9ccf10d7
b7ab843ede66676efdb9e294896400f3f750bf2c8c4d7

Protokollsbilaga A karta.docx

(883762 byte)
SHA-512: 1618cea869a69c51618a0165c906752af3880
2b66bd9d3cb0b8940d1f589282d8042cb417735e53daf5
2b86d26157929d08aeb7195a8a039f656c959ea7db4e5

Protokollsbilaga B samarbetsavtal.pdf

(220690 byte)
SHA-512: 61a82ae2db32483fa03b24e18052709a44a66
a27356add368ff2e646727f781221d71645ba1dabca276
9819a8d5f0c801c8f4cc7b9a62b7ec442179d24576b17

Underskrifter

2022-06-17 10:30:30 (CET)

Kent Andersson

kentivan.andersson@sjobo.se
Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2022-06-16 17:05:25 (CET)

Karin Svensson Smith

karin.svenssonsmith@lund.se
Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2022-06-17 09:12:31 (CET)

Paul Magnus Willy Weberg

magnus.weberg@sjobo.se
Undertecknat med e-legitimation (BankID)

2022-06-17 10:57:09 (CET)

Kristina Fontell

kristina.fontell@lund.se
Undertecknat med e-legitimation (BankID)

Undertecknandet intygas av Assently

Protokoll Biosfärområdsmöte 10 juni 2022

Verifiera äktheten och integriteten av detta undertecknade dokument genom att skanna QR-koden till vänster.
Du kan också göra det genom att besöka <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:
61dde3bec33728a1e256fb4ddac188f42ef3f9c79de78ce7d207d4481d8e32bf22cc36ebcd5c781b5fc766efe824bece3665c05d801be1d3224a8755e18c415

Om detta kvitto

Dokumentet är elektroniskt undertecknat genom e-signeringsplattformen Assently i enlighet med eIDAS, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014. En elektronisk underskrift får inte förvägras rättslig verkan eller giltighet som bevis vid rättsliga förfaranden enbart på grund av att underskriften har elektronisk form eller inte uppfyller kraven för kvalificerade elektroniska underskrifter. En kvalificerad elektronisk underskrift ska ha motsvarande rättsliga verkan som en handskrivna underskrift. Assently tillhandahålls av Assently AB, org. nr. 556828-8442, Hölländargatan 20, 111 60 Stockholm, Sverige.

Informationsunderlag inför beslut om utbredningsområde, namn och organisation

1. Sammanfattning

Hösten 2020 utsåg den svenska programkommittén för Unesco Vombsjösänkan till ett kandidatområde för att bli utnämnd till Sveriges åttonde biosfärområde. Biosfärområden är av Unesco internationellt erkända områden som ska fungera som modellområden för hållbar utveckling och gynna de boende i området genom ekologisk, social och ekonomisk utveckling.

I samband med att ansökan om att bli utnämnda till kandidatområde godkändes av den svenska programkommittén angavs ett antal rekommendationer, bland annat om att fortsätta utreda utbredningsområdets storlek och inkludera staden Lund i området.

Under 2021 inleddes en arbetsprocess med att arbeta in programkommitténs rekommendationer och i juni 2021 beslutade styrgruppen för biosfärverksamheten om ett förslag till utökat utbredningsområde. Under hösten 2021 påbörjades arbetet med att ta fram ett förslag på nytt namn för biosfärområdet samt också ett utvecklingsarbete kring långsiktig organisationsform och samarbetsavtal. I detta dokument, och tills att annat beslut har fattats av de tre kommunerna, används arbetsnamnet Biosfärområde Vombsjösänkan.

Detta dokument kan för de tre kommunerna ses, och användas, som ett informationsunderlag inför beslut om utbredningsområdets storlek, namn och organisation.

2. Bakgrund

Hösten 2020 utsåg den svenska programkommittén för Unesco Vombsjösänkan till ett kandidatområde för att bli utnämnd till Sveriges åttonde biosfärområde. Arbetet föranleddes av ett förstudiearbete mellan Sjöbo, Eslöv och Lunds kommun där arbetet koordinerades av Sjöbo kommun mellan 2017 – 2019. Under våren 2021 påbörjades själva kandidaturarbetet, som kommer att pågå under de tre efterföljande åren och resultera i en fullskalig ansökan till den globala styrelsen för Unesco biosfärsarbete. Kandidaturen drivs av de tre kommunerna Lund, Sjöbo, och Eslöv med Lunds kommun som huvudman.

2.1 Vad är ett biosfärområde

Ett biosfärområde är ett område som ingår i Unescos världsomspännande nätverk inom programmet *Man and Biosphere* (MAB). Biosfärområdena ska fungera som modellområden för hållbar utveckling och ska gynna de boende i området genom ekologisk, social och ekonomisk utveckling. Ett biosfärområde kan skapa nytta och bidra till att hantera både lokala och globala hållbarhetsutmaningar genom att:

- Vara en neutral arena för samverkan
- Koppla ihop aktörer på olika nivåer och med olika intressen
- Engagera och inspirera samt öka det lokala inflytandet
- Initiera, driva, stötta och koppla ihop projekt
- Integrera och konkretisera FN:s Globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030
- Främja samverkan mellan akademisk och lokal kunskap samt lärande om hållbar utveckling

- Utveckla biosfärsområdets attraktivitet för boende i och besökare till området.

Ett biosfärområde innebär inget skydd i juridisk mening och medför heller inga ytterligare inskränkningar vad gäller markanvändningen, exploatering eller allemansrätt.

Som ett gott exempel på ett biosfärområde med högt besöksantal kan nämnas Kristianstad vattenrike som med över 100 000 besökare per år, genererar stora inkomster till kommunen och till verksamma i området. Biosfärområden attraherar vidare medel till forskning och innovation och även i detta fall kan Kristianstad lyftas som ett föredöme och har beviljats över 40 miljoner i externa bidrag.

Att bli utnämnda till ett Unesco biosfärområden kan därmed ge många marknadsföringsfördelar för Lund, Sjöbo och Eslöv samt för lokala aktörer och medborgare. Vombsjösänkan har bland annat stor potential och många unika grundkvaliteter för att uppfylla framtidens efterfrågan som rekreation, turist- och besöksmål.

Genom innovation och samverkan ökas också förutsättningarna för en utveckling av landsbygden och ger förbättrad möjlighet till etablering av lokala företag och näringar.

2.2 Områdets identitet som gör det unikt

Biosfärområdets grund, världen över, är att områdena ska ha höga kulturhistoriska och biologiska landskapsvärden som ska värnas men samtidigt också nyttjas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Biosfärområde Vombsjösänkan är storstadsnära och ingår i en kraftigt växande region med högt besöks- och exploateringstryck från sydvästra Skåne men även från angränsande områden och Greater Copenhagen – Nordens största metropolregion med 4,4 miljoner invånare. Befolkningen inom biosfärområdet, är ca 150 000 invånare och området utgörs av stora sammanhängande grönområden med mycket höga natur- och kulturvärden och är ett av landets artrikaste områden samt ett kärnområde för stork och kronhjort. Området är ett utpräglat kulturhistoriskt landskap och erfarenheter från lokala projekt och besöksinitiativ har gett unik kompetens inom kulturdimensionen. Biosfärområdet kan bli det första i världen som på ett tydligt sätt inkluderar kulturen- och den kreativa näringens roll som en brobyggare i samhällsutveckling.

Inom området finns förutom höga natur – och kulturvärden också en omfattande livsmedelsproduktion med en av världens främsta jordbruksmarker. Mitt i biosfärområdet ligger Vombsjön som är en viktig vattentäkt och försörjer ca 350 000 människor i Malmö, Burlöv, Svedala, Staffanstorps, Vellinge och delar av Lunds och Eslövs kommuner med dricksvatten.

Ytterligare en viktig aspekt som gör området intressant och unikt för resten av världen är den framstående forskning och innovationsmiljö som finns inom området.

2.3 Den svenska programkommitténs utlåtande och rekommendationer

I sitt svar på ansökan om att bli utnämnda till kandidat område angav den svenska programkommittén att Vombsjösänkans förstudie höll hög kvalitet och att det ger goda förutsättningar för att arbeta fram en ansökan om att bli ett av Unescos biosfärområden.

Den nationella programkommittén gav vid godkännandet ett antal utlåtanden och rekommendationer inför det fortsatta arbetet:

- Fortsätt undersöka lämpligt utbredningsområde för det eventuella biosfärområdet. Undersök möjligheter med stad-landperspektivet och överväg Lunds medverkan. Vad innebär det att göra området större och vilka för- och nackdelar har det?
- Tätorter finns i nära anslutning till det föreslagna biosfärområdet. Undersök möjligheter för tätorter att utgöra portar till området. Finns infrastruktur för det rörliga friluftslivet, så som

Författare: Biosfärkoordinator Anna-Karin Poussart 2022-05-10

cykelleder och vandringsleder etc. som kan kanalisera människor till värdefulla naturområden?
Hur får man tydligare ihop tätorter med naturen och människors flöde däremellan?

- Det föreslagna områdets upprinnelse har en utpräglad kulturidentitet vilket är en styrka ur den nationella kontexten. Kommittén uppmuntrar att aktörer inom kultursektorn har fortsatt central roll i biosfärområdets utveckling.
- Hästnäringen är en stor areell näring i området och särpräglar även området utifrån ett nationellt biosfärområdesperspektiv. Kommittén upplever att hästnäringen inte har så stor framtoning i förstudierapporten och uppmuntrar att detta utvecklas.
- Vilka är de viktigaste näringarna i området som kan få nya möjligheter genom en biosfärområdesutnämning och vad är viktigast för deras fortlevnad och hållbara utveckling?
- Hur sker samverkan och dialog med markägare? Finns det intressekonflikter kring marknyttjande? Hur kan ett biosfärområde med sitt landskapsperspektiv på hållbarhetsfrågor bidra till att hitta lösningar på eventuella intressekonflikter?
- Det föreslagna biosfärområdet är beläget i närheten av starka forskningsinstitutioner och innovationscenter. Fortsätt utveckla forskningens roll under arbetet med kandidaturen.

Programkommittés utlåtanden och rekommendationer ska inte ses som avgörande men stärker väsentligt ansökan till Unesco.

2.4 Nuvarande organisation och finansiering

Styrgruppen har under 2021 bestått av förtroendevalda och adjungerande tjänstepersoner från de tre kommunerna (Lund, Sjöbo och Eslöv) samt från länsstyrelsen Skåne. Biosfärverksamheten leds av en koordinator som har det övergripande ansvaret för att verksamheten i området bedrivs enligt riktlinjerna från Unesco och utifrån de lokala förutsättningarna och arbetsuppgifterna. Koordinatören är neutral i relation till de enskilda kommunerna och får sitt uppdrag från styrgruppen för biosfärområdet. Som stöd i det operativa arbetet har koordinatören en arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner från de tre kommunerna.

Finansierarna för biosfärområdet är Lund 645 tkr (49 %), Sjöbo 499 tkr (38 %) och Eslövs 171 tkr (13 %) tillsammans med bidrag från naturvårdsverket 450 tkr. Kommunernas respektive bidrag grundas på en beräkningsmetod baserad på andel biosfärsområdesyta samt antalet medborgare i kommunen, vilken togs fram under förstudiearbetet.

3. Beslut om utbredningsområde, namn och organisation

3.1 Förslag på utökat utbredningsområde

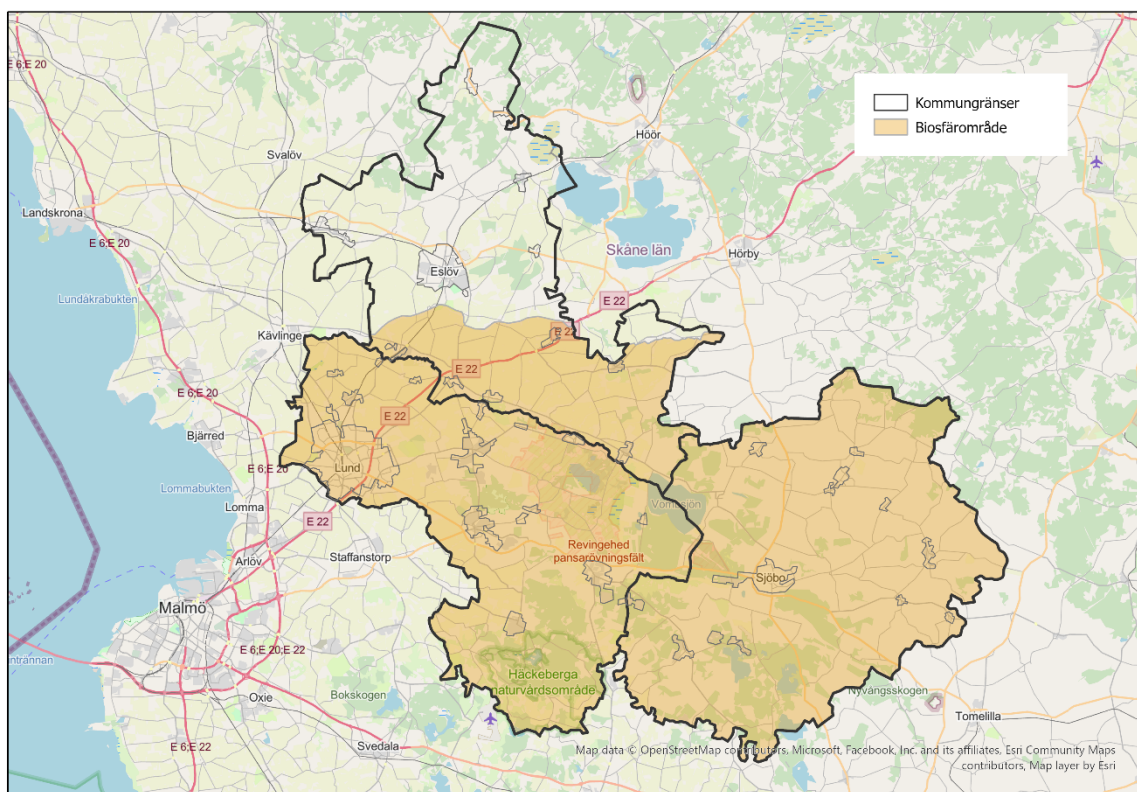
Med grund i den svenska programkommitténs utlåtande och rekommendation om att fortsätta undersöka lämpligt utbredningsområde och möjligheten att utveckla stad-landperspektivet samt inkludera staden Lund i det kommande biosfärområdet påbörjades i början av 2021 en arbetsprocess kring att utveckla områdets storlek.

Arbetet inleddes med att styrgruppen rekommenderade arbetsgruppen att försöka bibehålla ungefär samma procentfördelning mellan de tre kommunerna (se under rubriken nuvarande organisation och finansiering). Styrgruppen förordade vidare att inte ytterligare kommuner skulle ingå i det kommande förslaget på utbredningsområde.

I mars 2021 genomfördes en workshop med syfte att gemensamt ta fram ett förslag till utökat utbredningsområde. På workshopen deltog representanter från de tre kommunerna, Region Skåne, länsstyrelsen Skåne, samt de två vattenråden.

Workshopen resulterade i att styrgruppen i juni 2021 beslutade om ett utökat utbredningsområde vilket innefattar hela Lunds kommun, hela Sjöbo kommun samt de södra delarna av Eslövs kommun (se karta 1).

Det utökade utbredningsområdet ger ungefär samma procentfördelning mellan kommunerna. Lunds andel ökar något till 55 %, Sjöbo blir något lägre och minskar till 32 % och Eslöv blir kvar på exakt samma procent dvs 13 %.

Karta 1: styrgruppens förslag på utökat utbredningsområde.

Fördelar och konsekvenser med ett utökade utbredningsområdet:

- Ett utökat område som inkluderar staden Lund visar att kommunerna har lyssnat på den svenska programkommitténs rekommendationer, och på så vis förbättras möjligheten att få kandidaturen godkänd.
- Ett utökat område gör att befolkningmängden ökar i biosfärområdet vilket är en viktig princip i biosfärbetet dvs att området inkluderar människor och samhällen, framförallt de som interagerar med naturmiljöer i kärn- och buffertzoner.
- Ett utökat område, där både stad, byar och landsbygd är inkluderat förbättrar möjligheten att arbeta med stad-landsbygdspektivet.
- Ett utökat område gör det mer unikt i förhållande till andra biosfärområden.

Författare: Biosfärkoordinator Anna-Karin Poussart 2022-05-10

- Ett utökat område gör det storleksmässigt likvärdigt med andra biosfärområden i Sverige och blir ca 106 000 ha.
- Ett utökat område inkluderas kulturmiljöerna i Eslövs södra delar vilket är viktigt då en av kommentarerna från den svenska kommittén var att det föreslagna områdets upprinnelse har en utpräglad kulturidentitet vilket är en styrka ur den nationella kontexten.
- Ett utökade området ger en större andel utvecklingsområden dvs uppfyller alla biosfärområdets funktioner och möjliggör för mer forskning och innovation genom testbäddar i utvecklingsområdet.

Negativa aspekter av ett utökat område som har lyfts i processen är att förstudiens beskrivning av området måste kompletteras om utbredningsområdet ökar samt att identiteten möjligen minskar genom att utöka området.

En farhåga som har lyfts i den tre kommunerna, i samband med ett utökat område är om biosfärområdet kan hindra exploatering av städer och byar, eller om all jordbruksmark behöver odlas ekologiskt inom biosfärområdet. Ett biosfärområdes syfte är inte att reglera och innebär inget skydd i juridisk mening och medför heller inga ytterligare inskränkningar vad gäller markanvändningen, exploatering eller allemansrätten. I praktiken är det svensk lagstiftning som gäller oavsett biosfärområde eller ej dvs plan- och bygglagen och miljöbalken. Det finns flera exempel på städer som ligger inom biosfärområden till exempel Umeå och Kristianstad.

3.2 Förslag på namn och platsvarumärke

I samband med arbetsprocessen om att utöka biosfärområdets utbredningsområde inleddes en diskussion kring namn på biosfärområdet. Vombsjösänkan ansågs av många som svårkommunicerat och ett okänt geografiskt begrepp samt även svårt att fungera internationellt.

Det Unesco anger som krav och rekommendation när det gäller namnval är ett lokalt förankrat geografiskt, beskrivande eller symboliskt namn så att människor lättare kan identifiera sig med området.

För att få in ett underifrån/gräsrotsperspektiv gick styrgruppen ut med en öppen namntävling under hösten 2021. Namntävlingen var öppen för boende och verksamma i området vilket resulterade i ca 50 namnförslag.

För att arbeta vidare med inkomna namnförslag genomfördes en mellankommunal workshop under våren 2022, med experter från de tre kommunerna till exempel kommunikatörer, platsvarumärkesstrateger, näringslivsexperter och turistexperter. Syftet med workshopen var att "vaska" fram ett namnförslag.

Workshopen inleddes med en övning kring vilka värden som deltagarna bedömde att namnet på biosfärområdet bör associeras till (se foto 1).

De värden som deltagarna ansåg att namnet bör associeras till och som fick högst poäng i övningen var;

- Hållbart
- Namnet ska vara lockande, säljande och spännande
- Fungera internationellt
- Spegla någon unik art

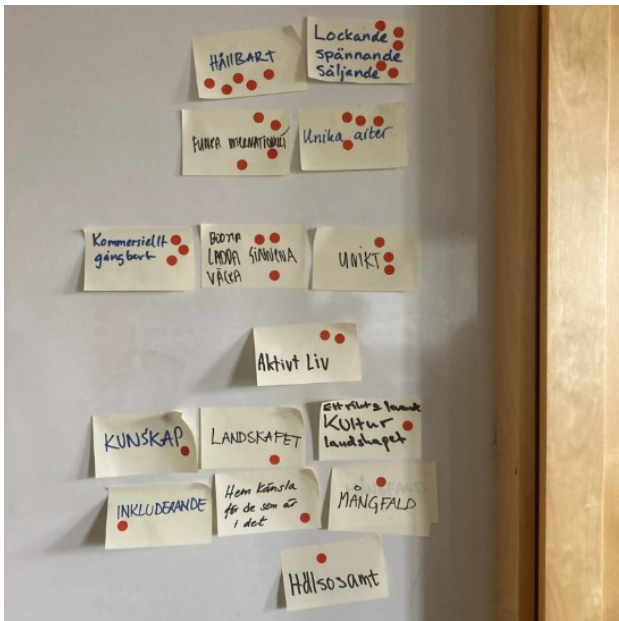

Foto 1, Värden som området bör associeras till.

Efter denna övning fortsatte deltagarna att se över och rösta på inkomna namnförslag från namntävlingen samt även komplettera med egna förslag.

De två förslag som fick flest röster i den slutgiltiga omröstningen var;

- Biosfärområde Storkriket - Storkrikets biosfärområde
- Biosfärområde storklandskapet - Storklandskapets biosfärområde

Därefter följde;

- Biosfärområde Kronriket/Krondalen - Kronrikets/Krondalens Biosfärområde och
- Biosfärområde storkens kulturlandskap

Utifrån ovan förslag har arbetet fortsatt genom att man under workshopen och vidare i arbetsgruppen har tagit fram argument kring ovan alternativ.

Arbetsgruppen förordar följande alternativ med angivna argument.

Alternativ nr 1) Biosfärområde Storkriket - Storkrikets biosfärområde

- Namnet anknyter tydligt till alla tre kommuner dvs området utgör ett kärnområde för storken. Storken var en vanlig häckfågel i det gamla odlingslandskapet men minskade i och med att man började dika ut på 1800-talet. För att få tillbaka storken startade naturskyddsföreningen 1989 Storkprojektet och storken har på så vis återinförts i landskapet. Den positiva historien om återinförel av storken visar på möjligheten för människa och naturen "Man and the biosphere" att samexistera och ger en positiv bild och symbolvärde på vad som är möjligt att åstadkomma.
- Storken är beskrivande för området så till vida att den lever i ett jordbrukspräglad kulturlandskap vilket kan beskriva landskapet i alla de tre kommunerna.
- Storken är grafisk enkelt. Kan sitta på muggar, nyckelringar, honungsburkar etc.

- Att sätta "riket" som suffix är ett vedertaget grepp som hjälper till i förståelsen. I Småland heter området runt de gamla glasbruken "Glasriket". Vid Kristianstad ligger "Vattenriket" osv. Det anger att det är en specifik plats eller ett avgränsat område. Ett storklandskap är mer generiskt. Alla landskap med storkar i passar på den beskrivningen. Det pekar alltså inte ut en bestämd plats/område.
- Vid val av "Storkriket" skapar det en igenkänningsfaktor med "Vattenriket" dvs i Skåne har vi två biosfärområden Vattenriket och Storkriket.
- Storkriket bedöms som något mer säljande/kommersiellt än storklandskapet.
- Riket lockar alla, ett landskap kan uppfattas som mer lämpligt för biologer, hard core vandrare och campare.
- Fungerar internationellt.

Alternativ nr 2) Biosfärområde storklandskapet - Storklandskapets biosfärområde:

- Namnet anknyter tydligt till alla tre kommuner dvs området utgör ett kärnområde för storken. Storken var en vanlig häckfågel i det gamla odlingslandskapet men minskade i och med att man började dika ut på 1800-talet. För att få tillbaka storken startade naturskyddsföreningen 1989 Storkprojektet och storken har på så vis återinförts i landskapet. Den positiva historien om återinförelse av storken visar på möjligheten för människa och naturen "Man and the biosphere" att samexistera och ger en positiv bild/symbolvärde på vad som är möjligt att åstadkomma.
- Storken är beskrivande för området så till vida att den lever i ett jordbrukspräglad kulturlandskap vilket kan beskriva landskapet i alla de tre kommunerna.
- Storken är grafisk enkelt. Kan sitta på muggar, nyckelringar, honungsburkar etc.
- Något svårare att översätta men det går.
- Storklandskapet bedöms som något mindre säljande/kommersiellt än Storkriket.

Alternativ nr 3) Biosfärområde storkens kulturlandskap

- Namnet anknyter tydligt till alla tre kommuner.
- Långt och svår-kommunicerat.
- Inte lika säljande/kommersiellt gångbart dvs ger inte något tydligt platsvarumärke.
- Något svårare att översätta.

Alternativ nr 4) Biosfärområde Kronriket/Krondalen - Kronrikets/Krondalens Biosfärområde

- Namnet anknyter inte tydligt till alla tre kommuner. I Eslövs södra jordbrukslandskap är inte kronhjorten vanligt förekommande då den delen som kommer med i biosfärområdet inte utgörs av skogsmark.
- Svårare att översätta men kronhjorten kan locka turister från delar av Europa.

Oavsett val av namn så är det svårt att hitta det perfekta alternativet. Ett fortsatt arbete måste genomföras för att bygga platsvarumärket. En logga är ett viktigt komplement till namnet och kommunikation och marknadsföring fyller namnet och platsvarumärket med innehåll. Loggan som finns framtagen till Vombsjösänkan kan användas som en grund till framtagandet av en ny logga. Byggandet av platsvarumärket bör fortsätta i en kommunövergripande grupp, i dialog med externa aktörer för att på så vis skapa ett gemensamt ägarskap.

3.3 Förslag på samarbetsavtal och långsiktig organisationsform

Dagens biosfärorganisation består av en politiskt utsedd styrgrupp, en anställd koordinator, en kommande kommunikatör samt en mellankommunal arbetsgrupp (se under nuvarande organisation och finansiering).

Under förstudiefasen, vilken koordinerades av Sjöbo, fanns ett mellankommunalt samarbetsavtal som gällde mellan 2017–2019. För att hantera frågor kring ansvar, mandat och representation behövs ett samarbetsavtal även under kandidaturen. Ett förslag till samarbetsavtal har arbetats fram av den nuvarande huvudmannen (Lunds kommun) och finns bifogat till detta dokument (Bilaga 2 förslag på samarbetsavtal).

Under kandidaturen behöver man vidare arbeta fram och ta beslut om den långsiktiga organisationsformen för biosfärverksamheten. Den kommande organisationen behöver utvecklas till att kunna omfatta olika aktörer i samhället och utgöra ett "paraply" där flera kan samlas och verka.

Erfarenheter kring organisation för biosfärområden i Sverige finns beskrivet i naturvårdsverkets studie "Utveckling av modellområden för hållbar samhällsförändring - En studie om organisationsformer och samverkansprocesser i Sveriges biosfärområden". Studien visar på att biosfärorganisationerna i Sverige kan ses som så kallade hybridorganisationer eller gränsorganisationer vilka bland annat kännetecknas av att skilda organisationsformer ryms inom samma organisation. Såsom en ideell förening och ett aktiebolag. Majoriteten fem av sju biosfärområden i Sverige har valt föreningsformen som grund i biosfärorganisationens arbete. Kristianstad Vattenrike och Voxnadalens biosfärområde har valt kommunen som organisatorisk hemvist och huvudman för sin verksamhet. Valen av organisationsform har delvis att göra med geografiska och historiska förutsättningar, där samtliga biosfärområden förutom Kristianstad Vattenrike överlappar flera kommunala gränser. Trots att man i de flesta biosfärområden har valt att organisera sitt arbete genom ideella föreningar så skiljer sig föreningarna åt i fråga om hur arbetet och medlemskapet är organiserat. Att tydligt knyta verksamheten mot kommunerna har setts som fördelaktigt av många, samtidigt som det på sikt kan bli föremål för partipolitiska dragkamper och uppfattas som "en kommunal angelägenhet". En annan organisatorisk utmaning har att göra med balansen mellan ideellt arbete, lönearbete och förtroendearbete. I Kristianstad Vattenrike som valt kommunen som organisatorisk hemvist har man löst frågan om representativitet och folklig delaktighet genom att knyta en rådgivande grupp till arbetet, bestående av en bred uppslutning av aktörer från olika föreningar och sakägare i området.

Organisationsformerna i de svenska biosfärområdena har vidare ändrats över tid och vilken form de tre kommunerna inom biosfärområde Vombsjösänkan väljer besluta om kan komma att behöva utvecklas över tid, beroende på framtidens önskemål och behov.

Det långsiktiga förslaget på organisationsform kommer att arbetas fram i samverkan under 2022 och fattas beslut om i samband med att kommunfullmäktige i de tre kommunerna beslutar om ansökan till Unesco. Därefter bör organisationen implementeras snarast möjligt för att möjliggöra ett bredare deltagande.

**Remissvar gällande regler för
certifieringssystemet Revaq för 2024**

6

MOS.2022.0539

2022-08-18
Lena Hörberg-Eriksson
0413-62336

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Remissvar gällande regler för certifieringssystemet Revaq för 2024

Ärendebeskrivning

Den 23 juni 2022 inkom remissen *Regler för certifieringssystemet Revaq för 2024*, Svenskt Vatten. I förslaget finns det förutom markerade föreslagna förändringar, även möjlighet att lämna synpunkter på övriga delar av regelverket så som certifiering och bilagor. Sista dag att inkomma med yttrande är den 1 september 2022.

Remissen består av certifieringsprocess, certifieringskrav, övriga villkor för certifiering och tio bilagor. Två nya moduler är införda inför 2024. Förutom slam även biokol och renat avloppsvatten. Separata regler för de nya modulerna finns i kapitel 3.4, 3.5 och 3.6.

Remissen visar hur certifieringssystemet Revaq arbetar genom uppströmsarbete vid reningsverk och nedströmsarbete för att säkerställa att restprodukter så som slam, biokol och renat avloppsvatten ska bidra till att klara miljömål så som *Giftfri miljö*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Hav i balans*. Produkterna sprids som växtnäring, innehållande fosfor, kväve och mikronäringsämnen, på jordbruksmark inom lantbruk. Biokol och renat avloppsvatten är produkter som inte har spridits i Eslövs kommun. Revaqs certifieringssystem ska säkerställa att produkten är möjlig att sprida på jordbruksmark.

I Eslövs kommun sprids revaq-slam på jordbruksmark. VA SYD producerar revaq-slam och renat avloppsvatten vid Ellinge avloppsreningsverk. Nytt för 2022-2023 är att de även kommer att producera biokol på en testanläggning vid Ellinge.

Beslutsunderlag

1. Missiv, remiss Revaq-regler 2024
2. Revaq-regler 2024 Remissutgåva
3. Förvaltningens yttrande gällande regler för certifieringssystemet Revaq för 2024

Beredning

Miljö och Samhällsbyggnad, miljöavdelningen, lämnar synpunkter på bilagor gällande rutiner, dokumentation och spridning av slam, biokol och renat avloppsvatten på jordbruksmark. Se vidare bilaga med förvaltningens yttrande.

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta att anta förvaltningens yttrande som sitt eget och översända det till Svenskt vatten.
- Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutet skickas till

Sekretariatet, revaq@svensktvatten.se

Dave Borg
Förvaltningschef

Karin Sandström
Tf Miljöchef

Regelkommittén

Missiv

2022-06-23

Enligt sändlista

Remiss gällande förslag till Revaq-regler 2024

Revaq:s regelkommitté har på styrgruppens uppdrag tagit fram förslag till nya certifieringsregler att gälla från 1 januari 2024. I förslaget finns två nya ”moduler” införda; biokol och renat avloppsvatten. En mindre förändring har gjorts av kapitelstrukturen då regelverket för slam, biokol och renat avloppsvatten är gemensamt fram till kapitel 3.4. Separata regler för de tre modulerna finns i kapitel 3.4, 3.5 och 3.6 samt i bilaga 7.

Mottagare av remissen framgår av sändlistan.

Förutom de föreslagna förändringarna, som finns markerade med gul överstrykning i det bifogade förslaget, finns även möjlighet att lämna synpunkter på övriga delar av regelverket.

Yttranden avseende förslaget till nya regler emotses till sekretariatet, revaq@svensktvatten.se, senast den 1 september.

För Revaq:s regelkommitté

Hans Augustinsson
Ordförande

Bilaga1: Förslag till Revaq-regler 2024

Bilaga 2: Sändlista

REVAQ[®]
Renare vatten – bättre kretslopp

Remissutgåva
2024

Regler för certifierings- systemet

Innehållsförteckning

Förord 4

Revaqs certifieringsregler 5

1. Inledning5

1.1 Allmänt om certifiering	5
1.2 Certifiering	5
1.3 Definitioner	6

2. Certifieringsprocessen 9

2.1 Allmänt 9	
2.2 Certifieringshandläggning	9
2.2.1 Ansökan	9
2.2.2 Inledande bedömning	9
2.2.3 Certifieringsrevision	9
2.3 Utfärdande av certifikat	10
2.4 Märkning 10	
2.5 Certifikatets giltighet	10
2.6 Ändrade förhållanden	10

3. Certifieringskrav 11

3.1 Grundläggande krav på verksamhetsutövarens organisation	11
3.1.1 Ledningens åtagande	11
3.1.2 Kvalitetspolicy	11
3.1.3 Ansvar och befogenheter	11
3.1.4 Ledningens genomgång	12
3.1.5 Utbildning	12
3.1.6 3.4.5 Kommunikation	13
3.1.7 3.5 Årsrapport	13
3.2 Ledningssystem	13
3.2.1 Styrande dokument	13
3.2.2 Redovisande dokument	13
3.2.3 Internrevision	14
3.2.4 Underleverantör	14
3.2.5 Extern revision	15
3.2.6 Avvikelse och korrigerande åtgärder	15
3.3 Grundläggande krav på certifikatsinnehavarens verksamhet	15
3.3.1 Uppströmsarbete	15
3.3.2 Reningsprocessen	19
3.3.3 Nedströmsarbete	20
3.4 3.3.4 Krav för spridning av slam på åkermark	20
3.4.4 3.3.5 Spårbarhet och kadmiumbalans	20
3.3.3.1 3.4.1 Kontroll av slampartier	20
3.3.3.2 3.4.2 Avvikande slamparti	21
3.3.3.3 3.4.3 Skapande av produktBlandning av slampartier	21
3.4.1 4 Beräkning av slamgiva	21
3.4.2 5 Hygienisk slamkvalitet Lagring av slam	21
3.4.3 6 Nyttiggörande Praktisk hantering av slam på åkermark	21
3.5 Krav för spridning av biokol på åkermark	22
3.5.4 Beräkning av giva	22
3.5.5 Lagring av biokol	22
3.5.6 Praktisk hantering av biokol på åkermark	22
3.6 Krav för spridning av renat avloppsvatten på åkermark	23
3.6.3 Beräkning av mängd renat avloppsvatten	23
3.6.4 Praktisk hantering av renat avloppsvatten på åkermark	23
4. Övriga villkor för certifiering 24	
4.1 Återkallande av certifikat	24
4.2 Certifikatsinnehavarens åtaganden vid återkallande av certifikat	24

4.3 Utfärdande av certifikat efter återkallande	24
4.4 Reviderade Revaq-regler	24
4.5 Avgifter	24
4.6 Extern revision	25
4.7 Annan revision	26
4.8 Överklagande	26
4.9 Byte av certifieringsorgan	26
5. Referenser	27
Bilaga 1 28	
Revaq-märket ²⁸	
Bilaga 2 29	
Hygieniska krav	29
Bilaga 3 30	
Lakvatten	30
Bilaga 4 32	
Uppströmsarbete, anslutna verksamheter och hushåll	32
Bilaga 5 35	
Metoder för provtagning, analyser och beräkningar gällande slam samt krav vid upphandling av laboratorietjänster	35 35
Bilaga 6 37	
Produktbeskrivning	37
Bilaga 7 39	
Praktisk hantering vid slamspridning på åkermark	39
Praktisk hantering vid spridning av biokol på åkermark	40
Praktisk hantering vid spridning av renat avloppsvatten på åkermark	42
Bilaga 8 44	
Maximal tillförsel till åkermark av spårelement i g/ha och år	44
Bilaga 9 46	
Avtal - Certifieringsavtal	46
Bilaga 10 49	
Certifieringsorgan - Krav för ackreditering	49

Förord

För att kunna möta dagens och framtida kvalitetskrav på restprodukter och i recipienter behöver vi arbeta proaktivt vid källorna med att minska mängden spårelement och andra oönskade ämnen som spolat ut med avloppsvattnet och leds till avloppsreningsverken från hushåll, service och industrier. Uppströmsarbetet är branschens sätt att arbeta för riksdagens miljömål *Gifrfri miljö, Levande sjöar och vattendrag* samt *Hav i balans*. Uppströmsarbetet är viktigt för att hindra störningar i de biologiska reningsprocesserna, förbättra arbetsmiljön, minska behovet av nya reningssteg och reducera energiförbrukningen samt minimera föroreningarna till såväl recipient som slam.

Genom att minska de oönskade ämnena i slam kan vi, samtidigt som föroreningar till vattendragen minskar, också återföra organiskt material, fosfor, kväve och mikronäringsämnen från avlopp till jordbruksmark och bidra till miljö-kvalitetsmålet *God bebyggd miljö*. Uppströmsarbetet pågår i en stor omfattning runt om i Sverige och är en nyckel för att klara långsiktigt hållliga vattentjänster i Sverige.

Svenskt Vatten har, i nära samråd med berörda aktörer, tagit initiativ till att införa ett certifieringssystem med regler för uppströmsarbetet och för den växtnäring som återförs med avloppsfraktioner. Certifieringssystemet, som det nu föreligger, omfattar endast avloppsreningsverk.

Syftet med certifieringssystemet är således att säkra:

- att vara såväl en nationell som lokal drivkraft för en fortlöpande ytterligare förbättring av kvaliteten på det till avloppsreningsverken inkommande avloppsvattnet och därmed på växtnäringen från slammets. En allt bättre kvalitet på avloppsvattnet in till avloppsreningsverken kommer också att ha stor betydelse för den framtida miljöbelastningen på våra sjöar, vattendrag och kustområden
- att certifieringssystemet ska erbjuda alla aktörer en öppen och transparent information om slammets sammansättning, hur det producerats och använts
- att växtnäring från avloppsfraktioner produceras på ett ansvarsfullt sätt och att kvaliteten uppfyller fastställda krav.

Certifieringssystemet är öppet för insyn från envar och drivs och vidareutvecklas i nära samråd mellan intressenterna som är engagerade i Revaq. Med certifieringssystemet får användarna av växtnäring från avlopp och deras kunder möjlighet att bedöma om deras krav tillgodoses.

Certifieringssystemet syftar således även till att skapa en möjlighet till kommunikation mellan olika aktörer och intressenter när det gäller slam från avloppsreningsverk. Det är utformat för att ge korrekt information mellan olika parter. Det är ett verktyg för att säkerställa att överenskomna regler följs och att önskad information är enkelt och öppet tillgänglig för alla intresserade.

En närmare beskrivning av syftet med certifieringssystemet, arbetsordning för styrgrupp, regelkommitté, vetenskapligt råd och sekretariat samt aktuell version av certifieringsreglerna kan laddas ned från Svenskt Vattens hemsida: <https://www.svenskvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstomsarbete/revaq-certifiering/>

I det förberedande arbetet inför 2021 års regelverk har vi kunnat konstatera att halterna av metaller visat sig vara högre i toalettvattnet än vad som var känt när Revaqs mål sattes 2008. Därmed har utrymmet för ämnen från andra källor än toalettvattnet, minskat jämfört med målkurvan för allt lägre metallhalter. Revaq kommer att fortsätta det systematiska arbetet med att ytterligare sänka halterna av oönskade ämnen. Revaq utgår från att regleringen går vidare med förslagen i betänkandet *Hållbar slamhantering (SOU 2020:3)* om att se över och skärpa kraven på slammets innehåll av oönskade ämnen och att det sker inom en femårsperiod.

Revaq arbetar i linje med de gränser forskningen sätter och bidrar därigenom till att ta fram och nå skarpare krav. När det gäller organiska oönskade ämnen, uppdateras och skärps kraven i 2021 års regelverk för att eliminera betydligt fler ämnen från påkopplade verksamheter och industrier, som exempelvis drygt 40 olika PFAS. När det gäller synliga föroreningar ska de mätas enligt samma princip som idag finns för rötresten från biogasanläggningar.

Stockholm, december xxx

Svenskt Vatten
Pär Dalhielm
VD Svenskt Vatten AB

Svenskt Vatten
Anders Finnson
Ordförande i Revaqs styrgrupp

Revaqs certifieringsregler

1. Inledning

1.1 Allmänt om certifiering

Certifiering innebär bestyrkande från ett oberoende certifieringsorgan att en organisation, dess produktion och/eller produkt uppfyller krav ställda i en standard eller annan form av specifikation. Detta bekräftas genom certifikat. En fortlöpande kontroll, bestående av certifikatsinnehavarens egenkontroll, internrevision, revision av underleverantör och extern revision, ska säkerställa att kraven uppfylls under certifikatets giltighetstid. Revaqs krav ställs i offentligt tillgängliga certifieringsregler.

Innan Revaq-reglerna fastställs av certifieringssystemets ägare genomförs vid större förändringar ett remissförfarande med berörda intressenter och företrädare för branschen.

Förutom de synpunkter på Revaq-regelverket som kommer från certifikatsinnehavarna och de ackrediterade certifieringsorganen har andra intressenter möjlighet att påverka reglerna. Synpunkter och kommentarer från externa intressenter tillställs Revaq:s sekretariat och de behandlas i Revaq:s regelkommitté och styrgrupp.

1.2 Certifiering

Vid certifiering enligt dessa regler ligger fokus på:

- ständig förbättring
- strukturerat arbetssätt
- systematiskt uppströmsarbete
- spårbarhet
- slamkvalitet enligt specificerade krav.

Det står certifikatsinnehavaren fritt att ha en högre ambitionsnivå än de krav som framgår av reglerna.

Det långsiktiga målet är att innehållet av spårelement och oönskade ämnen i inkommande avloppsvatten inte ska överstiga det i klosettvalet. Långsiktigt bör halter av ej essentiella spårelement i åkermarken inte öka. Balans mellan bort- och tillförsel ska råda vid återföring av växtnäring från slam. Inte heller essentiella spårelement får ackumuleras i sådan grad att markorganismer eller gröda påverkas negativt. Målet är att ackumuleringstakten av ej essentiella spårelement inte får överstiga 0,20 procent per år, dvs. halterna i åkermarken ska inte fördubblas på kortare tid än 500 år. Vid slamspridning på åkermark är målet att nytillskottet av kadmium per kg fosfor inte ska överstiga det i genomsnittlig mineralgödsel som används i Sverige.

Dessa regler innehåller inte något separat riskanalysavsnitt då det arbetssätt som Revaq-reglerna kräver i sig utgör en riskanalys, genom att identifiera, värdera och hantera risker.

Avloppsreningsverk vars organisation och kvalitetsarbete uppfyller certifieringskraven kan certifieras. Certifiering kan endast genomföras av de oberoende certifieringsorgan som är ackrediterade enligt kraven i SS-EN ISO/IEC 17065:2012 "Certifieringsorgan – Allmänna krav vid certifiering av produkter (ISO/IEC Guide 65:1996)" samt de tilläggskrav som Revaq ställer på certifieringsorgan (enligt bilaga 10 "Certifieringsorgan - Krav för ackreditering").

SWEDAC är ackrediteringsorgan och de certifieringsorgan som är godkända för Revaq-certifiering är förtecknade på SWEDAC:s hemsida.

Inom EA (European cooperation for Accreditation, det europeiska samarbetet för ackreditering) finns ett multilateralt avtal, som innebär att flertalet europeiska organ erkänner varandras kompetens. EA träffar i sin tur avtal med ackrediteringsorgan eller sammanslutningar av ackrediteringsorgan i övriga världsdelar. Även ackrediteringsorgan som ingår i EA:s multilaterala avtal kan vara ackrediteringsorgan för Revaq.

Svenskt Vatten har en offentligt tillgänglig förteckning över dem som är certifierade enligt Revaq, <http://www.svenskvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstomsarbete/revaq-certifiering/>

1.3 Definitioner

Akkumuleringstakt	Med ackumuleringstakt menas den årliga procentuella ökning av metallinnehållet i mark som uppstår när slam tillförs utan hänsynstagande till bortförsl och annan tillförsel. Beräkningarna av ackumuleringstakt utgår från den matjord som används i beräkningarna för ackumuleringstakt i Naturvårdsverkets rapport 5148.
Anslutna personer	Anslutna personer är fysiska personer anslutna till avloppsreningsverket. Externslam som tas emot från annat avloppsreningsverk ska adderas och räknas som det antal fysiska personer som är anslutna till det externa reningsverket.
Avloppsfraktion	I avloppsfraktioner inkluderas slam från avloppsreningsverk, klosettavatten, urin, avloppsvatten från slutna tankar och slam från flerkammarbrunnar eller liknande anordningar som behandlar avloppsvatten från hushåll eller avloppsvatten med liknande sammansättning inom eller utanför VA-organisationens eget verksamhetsområde.
Avvikelse	Aktivitet som avsiktligt eller oavsiktligt inte kunnat genomföras på föreskrivet sätt.
Certifikatsinnehavare	Certifikatsinnehavare är en juridisk person vars verksamhet är certifierad.
Certifieringsorgan	Ett certifieringsorgan är en juridisk person som är ackrediterad av SWEDAC. Certifieringsorganet är en oberoende part som granskar överensstämmelse med specificerade krav. Certifieringsorganet ska uppfylla kraven i SS-EN ISO/IEC 17065:2012 och de krav som ställs i bilaga 10 "Certifieringsorgan - Krav för ackreditering".
Essentiella element	Essentiella element är grundämnen som anses livsnödvändiga för växter, djur och människor. Alltför låga halter ger upphov till bristsymptom respektive kroniska eller akuta sjukdomar. För höga halter av essentiella spårelement kan ge upphov till toxiska effekter. Med nuvarande kunskap räknas B, C, Ca, Cl, Co, Cr, Cu, F, Fe, H, I, K, Mg, Mn, Mo, Ni, Na, O, P, S, Si, Se och Zn som essentiella för växter, djur och människor.
Externt material	Externa material kan vara fettavskiljarlam, livsmedelsavfall och andra organiska material.
Externt slam	Externt slam är slam från mindre avloppsreningsverk och enskilda avloppsanläggningar.
Klosettavatten	Klosettavatten (svartvatten) är det uppsamlade avloppsvatten som normalt uppstår i en slutna tank som enbart används för uppsamling av urin och fekalier med tillhörande spolvatten.
Lagring	Lagring avser både långtidslagring och lagring inför spridning. Långtidslagring är en hygieniseringsmetod då slammets lagras i minst sex månader. Lagring inför spridning sker under kortare tid i anslutning till spridning.
Lakvatten	Lakvatten är ett vatten som varit i kontakt med deponerat material och som avleds från eller kvarhålls i en deponi.

Livsmedelsavfall	Med livsmedelsavfall menas i detta sammanhang förpackade livsmedel och organiska avfall från hushåll i insamlingspåsar.
Makroelement	Makroelement är grundämnen som är vanligt förekommande i jordskorpan, marken, växter, djur eller människa. Makroelement som tas upp i stora mängder från marken av växterna brukar kallas makronäringsämnen. Hit räknas Ca, Cl, K, Mg, N, Na, P, S och Si. De stora byggstenarna i organismerna, C, H och O kommer från koldioxid och vatten och överförs av växterna till organiska föreningar i fotosyntesen. Järn (Fe) är rikligt förekommande i berg och jord, men är ett mikronäringsämne för växter och djur inklusive människan. Aluminium (Al) är också rikligt förekommande i berg och jord och kan tas upp i små mängder av växter. Det är såvitt man vet inte essentiellt för växter, djur eller människa.
Ordinarie slamprov	Med ordinarie slamprov avses de prover som tas ut och fortlöpande analyseras för att uppfylla svensk lagstiftning.
PRIO-ämnen	Med PRIO-ämnen menas prioriterade riskminskningsämnen och utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO.
Prioriterade ämnen enligt ramdirektivet för vatten	Med prioriterade ämnen enligt ramdirektivet för vatten avses de ämnen som anges i bilaga 4
Prioriterade spårelement	Spårelement som vid näringstillförsel med slam har en ackumuleringstakt högre än 0,20 procent per år och inte är essentiella benämns prioriterade spårelement.
Produkt	En produkt utgörs av ett eller flera godkända slampartier enligt bilaga 8. Produkten ska även uppfylla kraven i bilaga 2. Produkt kan också utgöras av biokol och renat avloppsvatten. Samtliga produkter ska uppfylla kraven i bilaga 2 och bilaga 8.
Regelkommitté	Information om regelkommittén finns på Svenskt Vattens hemsida, Avlopp och Miljö, Revaq, Organisation, dokumentet "Beslutsordning Revaq".
Regelägaren	Regelägaren är den eller de aktörer som ansvarar för certifieringssystemet avseende bland annat hantering av klagomål som rör tolkning av regelverket. Idag är Svenskt Vatten AB ensam ägare.
Revision	Certifieringsrevision. Revision som genomförs av oberoende part innan certifikat erhålls. Internrevision. Revision som utförs mellan de externa revisionerna. Revision av underleverantör. Revision av juridisk person som handhar slam nedströms avloppsreningsverket. Extern revision. Revision som utförs årligen av certifieringsorgan ackrediterat för Revaq.
Rötning	Rötning är en behandling vid syrefria förhållanden under minst 10 dygn där ungefär hälften av det organiska materialet omvandlas till biogas. Processen är kraftigt lukt-reducerande. Rötning vid cirka 35 °C benämns mesofil och vid cirka 55 °C termofil.
SIN-list	"Substitute it Now" är en lista över särskilt farliga kemikalier som bör ersättas med säkrare alternativ.
Skifte	Skifte är ett sammanhängande markområde där en lantbrukare odlar en gröda.
Slam	Med slam avses avloppsslam enligt definitionerna i SNFS 1994:2 samt i Naturvårdsverkets rapport 4418.

Slamparti	<p>Ett slamparti avser här den mängd slam som avgränsas av lagstiftningens krav på provtagning och analys. Det innebär att reningsverk med en belastning av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 200 – 2000 pe. provtas och analyseras slammet en gång per år, • 2001 – 20 000 pe. provtas och analyseras slammet en gång per halvår, • 20 000 pe. provtas och analyseras slammet en gång per månad. <p>Vid tätare provtagning och analys är mindre slampartier möjliga.</p>
Spårelement	<p>Spårelement är grundämnen som bara förekommer i relativt små mängder i berg, jord, växter eller djur inklusive människan. En del ämnen, som exempelvis Fe, betraktas som spårämnen i organismer men inte i berg och jord. Vissa spårelement är essentiella medan exempelvis Cd, Hg och Pb är exempel på ämnen utan känd nyttig funktion som redan vid måttligt förhöjda halter kan ha toxisk effekt på organismer. Även de essentiella spårelementen kan ha toxiska effekter om halterna är för höga.</p>
Styrgrupp	<p>Information om styrgruppen finns på Svenskt Vattens hemsida, Avlopp och Miljö, Revaq, Organisation och dokumentet ”Beslutsordning Revaq”.</p>
Synliga föroreningar	<p>Synliga föroreningar är främmande föremål såsom plast, glas, metall och kompositmaterial med en storlek större än 2,0 mm.</p>
Tillskottsvatten	<p>Tillskottsvatten utgör allt tillrinnande vatten till ett avloppsreningsverk utöver det dricksvatten som debiteras de i verksamhetsområdet anslutna hushållen och verksamheterna. ”Ovidkommande vatten” är en ofta använd, men oegentlig, benämning på tillskottsvatten.</p>
Underleverantör	<p>I dessa regler avses med underleverantör en juridisk person som enligt avtal med certifikatsinnehavaren handhar slam nedströms avloppsreningsverket.</p>
Uppströmsarbete	<p>Med uppströmsarbete menas ett löpande och systematiskt arbete för att minska användning av och utsläpp till avlopp av oönskade ämnen från hushåll, industrier och andra verksamheter.</p>
Utvalda prioriterade spårelement	<p>Utvalda prioriterade spårelement är de prioriterade spårelement som certifikatsinnehavaren beslutar att ta med i handlingsplanen och därmed beakta i uppströmsarbetet. Kadmium är alltid utvalt prioriterat spårelement. I de fall bly eller kvicksilver ligger över 50 procent av tillåtet gränsvärde, i g/ha, är även dessa alltid utvalda prioriterade spårelement.</p>
Verkstad	<p>Verkstäder ska minst omfatta finmekaniska verkstäder, fordonsverkstäder, verksamheter med metallbearbetning, 3D-utskrift i metall, sliperier och däckverkstäder med däcktvätt.</p>
Vetenskapligt råd	<p>Information om det vetenskapliga rådet finns på Svenskt Vattens hemsida, Avlopp och Miljö, Revaq, Organisation, dokumentet ”Beslutsordning Revaq”.</p>
Åkermark	<p>Åkermark är mark som används till växtodling eller bete och som är lämplig att plöja.</p>
Årssamlingsprov	<p>Med årssamlingsprov menas ett slamprov bestående av delar av ordinarie slamprov insamlade under ett kalenderår.</p>

2. Certifieringsprocessen

2.1 Allmänt

Certifikatsinnehavaren förbinder sig, att för sin certifierade verksamhet, uppfylla villkoren i dessa regler.

2.2 Certifieringshandläggning

2.2.1 Ansökan

Ansökan om certifiering ska ske skriftligen till certifieringsorganet på certifieringsorganets ansökningsblankett.

Verksamhetsutövaren ska:

- skriftligen ansöka om certifiering till certifieringsorganet
- till ansökan bifoga kvalitetspolicy enligt 3.1.2
- i ansökan presentera en översiktlig beskrivning av avloppsreningsverkets process, ledning och organisation samt tillgång till resurser för att leva upp till Revaq-reglerna
- till ansökan bifoga förteckning över prioriterade spårelement och utvalda prioriterade spårelement
- till ansökan bifoga handlingsplan enligt 3.3.1.5
- till ansökan bifoga förteckning över samtliga anslutna A-verksamheter
- till ansökan bifoga förteckning över samtliga anslutna deponier samt beslut i politisk nämnd eller styrelse om att bortkoppling av lakvatten ska ske enligt bilaga 3
- till ansökan bifoga produktbeskrivning enligt bilaga 6
- till ansökan bifoga protokoll från ledningens genomgång enligt 3.1.4.

2.2.2 Inledande bedömning

I den inledande bedömningen granskar och bedömer certifieringsorganet insända handlingar enligt 2.2.1. Skriftlig återkoppling till verksamhetsutövaren bör i normalfallet ske inom två veckor.

2.2.3 Certifieringsrevision

Certifieringsrevisionen genomförs genom besök hos verksamhetsutövaren och innefattar granskning av organisation och resurser samt förekomst och praktisk tillämpning av styrande rutiner och redovisande dokument. Verksamhetsutövaren ska kunna visa den praktiska tillämpningen av sina dokumenterade rutiner.

Besöket avslutas med en muntlig information till verksamhetsutövaren om resultatet av certifieringsrevisionen samt vilken rekommendation som kommer att lämnas till certifieringsorganet beträffande fortsatt handläggning och certifiering. Resultatet redovisas i en revisionsrapport tillsammans med de eventuella avvikelser mot regelsystemet som observerats. Tidsgräns från besök till revisionsrapport är normalt högst två veckor.

Revisorns rekommendation är vanligen ett av följande alternativ:

Certifiering rekommenderas	– Inga avvikelser
Certifiering rekommenderas efter det att verksamhetsutövaren inkommit med dokumentation som styrker att avvikelserna åtgärdats	– Enbart mindre avvikelser
Efterrevision avseende konstaterade avvikelser	– Enstaka stor(a) avvikelse(r)
Förnyad certifieringsrevision	– Flertal stora avvikelser.

Verksamhetsutövaren ska:

- kunna visa den praktiska tillämpningen av sina dokumenterade rutiner.

2.3 Utfärdande av certifikat

Certifikat utfärdas när den sökandes underlag bedöms uppfylla kraven och de eventuella brister som konstaterats vid certifieringsrevisionen eller en eventuell efterrevision har åtgärdats.

Samtliga avvikelser ska vara åtgärdade innan certifikat erhålls, vilket ska verifieras av certifieringsorganet. Dessutom ska avtal mellan verksamhetsutövaren och ett certifieringsorgan om extern revision ha slutits.

Slam som producerats från och med fyra veckor efter det att verksamhetsutövaren fått sitt certifikat anses komma från ett Revaq-certifierat avloppsreningsverk.

Verksamhetsutövaren ska:

- åtgärda samtliga avvikelser innan certifikat erhålls
- teckna avtal om extern revision med ett certifieringsorgan.

2.4 Märkning

Revaq-märket är ett inregistrerat varumärke och får endast användas av certifikatsinnehavare som är certifierade enligt dessa regler. Certifikatsinnehavare får använda Revaq-märket vid information och annonsering i anslutning till uppströmsarbetet. Revaq-märket får användas på produktbeskrivning endast om slammet uppfyller kraven för spridning på åkermark enligt Revaqs krav.

Märket får inte förvanskas, skrivas över helt eller delvis eller på annat sätt förändras. Förstoring/förminskning får ske men proportionerna ska bibehållas. Revaq-märket får inte kopplas samman med någon annan logotyp förutom det aktuella certifieringsorganets certifierings- och ackrediteringsmärken. Ett undantag är produktbladet där logotyper från certifikatsinnehavaren samt eventuell underleverantör som ansvarar för slamspridningen får kopplas till Revaq-märket. I det fall certifieringsorganets märken används måste även certifieringsorganets märkningsregler beaktas.

Revaq-märket finns i formaten ai, EPS och jpg och kan beställas från Revaq-sekretariatet.

Certifikatsinnehavaren ska:

- vid användande av Revaq-märket tillämpa det som anges ovan.

2.5 Certifikatets giltighet

Certifikatet är giltigt tills vidare under förutsättning att gällande Revaq-regler uppfylls.

2.6 Ändrade förhållanden

Certifikatsinnehavaren är skyldig att underrätta certifieringsorganet om förhållandena ändras på sådant sätt att det kan påverka avloppsslammets kvalitet, egenkontrollens genomförande eller certifieringssystemets trovärdighet. Certifieringsorganet beslutar i varje enskilt fall om de ändrade förhållandena innebär att förutsättningarna för certifieringen har ändrats och vilka åtgärder som i så fall eventuellt måste vidtas.

Certifikatsinnehavaren ska:

- underrätta certifieringsorganet om förhållandena ändras på sådant sätt att det kan påverka avloppsslammets kvalitet, egenkontrollens genomförande eller certifieringssystemets trovärdighet

3. Certifieringskrav

För att erhålla och bibehålla certifikat ska verksamhetsutövaren uppfylla grundläggande krav enligt kapitel 3.1, 3.2 och 3.3. För slam som ska spridas på åkermark ska dessutom kraven i kapitel 3.4 uppfyllas.

Svensk lagstiftning och tillämpbara EU-förordningar gäller såvida Revaq-reglerna inte ställer hårdare krav.

Vid redovisning av mätvärden ska två värdesiffror användas. Beräkningar ska göras med värden som har lika många värdesiffror som laboratoriets analysrapport visar, dock som mest tre värdesiffror.

3.1 Grundläggande krav på verksamhetsutövarens organisation

3.1.1 Ledningens åtagande

Verksamhetsutövaren ska verifiera sitt åtagande gentemot dessa regler genom ett beslut i styrelse eller nämnd.

Tillräckliga resurser ska avsättas för att verksamheten, nödvändiga kontroller och förbättringsarbeten ska kunna genomföras på ett förtroendeingivande sätt. Resurserna kan vara gemensamma för flera avloppsreningsverk, men fördelningen av resurserna ska kunna redovisas så att det kan kontrolleras att alla berörda avloppsreningsverk får del av resurserna i nödvändig utsträckning.

Verksamhetsutövarens ska:

- verifiera sitt åtagande gentemot dessa regler genom beslut i styrelse eller nämnd
- avsätta tillräckliga resurser för att verksamheten, nödvändiga kontroller och förbättringsarbeten ska kunna genomföras på ett förtroendeingivande sätt.

3.1.2 Kvalitetspolicy

Det ska finnas en kvalitetspolicy som beskriver ambitionerna med avseende på uppströmsarbete och slamkvalitet. Fokus ska ligga på att förbättra avloppsslammets värde som växtnäring. Policyn ska innehålla ett åtagande om ständiga förbättringar och fastställas av nämnd eller styrelse.

Den operativa ledningen ansvarar för förslag till uppdatering av policyn på grundval av erfarenheter, marknadskrav och ny kunskap samt att policyn är känd och tillämpas av berörd personal.

Verksamhetsutövarens kvalitetspolicy ska:

- beskriva ambitionerna med avseende på uppströmsarbete och slamkvalitet
- innehålla ett åtagande om ständiga förbättringar och fastställas av nämnd eller styrelse
- vara känd av berörd personal och vid behov uppdateras.

3.1.3 Ansvar och befogenheter

Certifikatsinnehavaren ska:

- beskriva verksamhetens ledning och organisation
- utse person med ansvar för uppströmsarbete
- utse person med ansvar för kontroll av slampartier
- utse person med ansvar för kontroll av produkter.

3.1.4 Ledningens genomgång

Vid ledningens genomgång beslutas kommande års Revaq-verksamhet genom fastställande av mål och handlingsplan. Protokoll ska föras. Av protokollet ska framgå vem som var ordförande, sekreterare, justerare och övriga närvarande. Av protokollet ska framgå vilka beslut som fattats och vem som ska verkställa dessa samt att resurser finns till förfogande.

Certifikatsinnehavaren ska:

- vid ledningens genomgång av verksamheten hålla protokollförda möten minst en gång per år
- i protokollet redovisa vilka beslut som fattats och vem som ska verkställa dessa
- i protokollet, minst behandla följande punkter
 - ordförande, sekreterare, justerare och övriga närvarande
 - föregående mötesprotokoll
 - kvalitetspolicyns aktualitet
 - resultat från mätningar och analyser
 - resultat från extern-, intern- och underleverantörsrevisioner
 - avvikelser och korrigerande åtgärder
 - kontakt med slammottagare
 - förändrade lagar, villkor och Revaq-regler
 - beslut om mål
 - resurser för att genomföra beslutade mål
 - beslut om kommande handlingsplan.

3.1.5 Utbildning

Personer som bedömer om slammet klarar Revaq-reglernas krav för spridning på åkermark, har uppströmsarbete som ansvarsområde, genomför internrevision, genomför underleverantörsrevision eller i sin roll som underleverantör har kontakt med lantbrukare ska ha genomgått regelägarers Revaq-kurs. Utbildningskravet ska vara uppfyllt senast sex månader efter att certifikat erhållits. Denna utbildning ska uppdateras vart femte år. Lantbrukare som sprider slam på den egna brukningsenheten enligt certifikatsinnehavarens /underleverantörens produktblad omfattas inte av utbildningskravet.

Internrevisor och revisor som utför revision av underleverantör ska ha genomgått kurs i revisionsteknik enligt de utbildningskrav som redovisas nedan.

Personer som ger information till lantbrukare eller myndigheter rörande lagring och spridning av slam på åkermark ska genomgå regelägarers nedströmsutbildning.

Certifikatsinnehavaren ska tillse att:

- personer som bedömer om slammet klarar Revaq-reglernas krav för spridning på åkermark, har uppströmsarbete som ansvarsområde, genomför internrevision, genomför underleverantörsrevision eller i sin roll som underleverantör har kontakt med lantbrukare har genomgått regelägarers Revaq-kurs
- personer som omfattas av kravet på Revaq-kursen har genomgått regelägarers uppdatering av Revaq-kursen vart femte år
- internrevisorer och revisorer som utför revision av underleverantör ska ha genomgått utbildning med åtminstone följande innehåll:
 - Grundläggande om kvalitets- och miljöledningssystem
 - Revision och ständig förbättring
 - Olika typer av revisioner
 - Organisera och initiera revisioner
 - Förberedelse – revisionsplan
 - Genomförande och intervjuteknik
 - Rapportering och redovisning
 - Avvikelse och korrigerande åtgärder – uppföljning och bedömning
 - Praktisk tillämpning.

- internrevisor och revisor som utför revision av underleverantör har genomgått regelägarers Revaq-kurs
- internrevisor och revisor som utför revision av underleverantör har genomgått regelägarers nedströmsutbildning
- personer som ger information till lantbrukare eller myndigheter rörande lagring och spridning av slam på åkermark har genomgått regelägarers nedströmsutbildning. Detta gäller även transportör i de fall denne ger information till lantbrukare eller myndigheter rörande lagring och spridning av slam på åkermark

3.1.6 ~~3.4.5~~ Kommunikation

Certifikatsinnehavaren ska ha en dialog med organisationer som direkt berörs av slamspridning på åkermark, LRF tillhör denna kategori. Kommunikation kan ske i slamsamrådsgrupper.

Certifikatsinnehavaren ska:

- tillämpa en dokumenterad rutin för att kontinuerligt inhämta omvärldens krav och förväntningar samt för att sprida information om gjorda insatser och uppnådda resultat.

3.1.7 ~~3.5~~ Årsrapport

Certifikatsinnehavaren ska rapportera in uppgifter till den årsrapport som regelägaren sammanställer och publicerar. Inrapportering ska vara avslutad den 30 april året efter aktuellt verksamhetsår. Certifikatsinnehavare som erhållit certifikat efter 1 juli aktuellt inrapporteringsår behöver inte lämna uppgifter till årsrapporten för detta år.

Certifikatsinnehavaren ska:

- rapportera in uppgifter till årsrapporten senast den 30 april året efter aktuellt verksamhetsår.

3.2 Ledningssystem

Revaq är ett ledningssystem som innebär ett strukturerat arbete med ständiga förbättringar för att säkerställa att kraven i dessa regler uppfylls. Ledningssystemet ska beskrivas i en kvalitetsmanual eller motsvarande. Detta dokument kan införlivas i ett ledningssystem som ISO 9001 och/eller 14001.

3.2.1 Styrande dokument

Certifikatsinnehavaren ska:

- bedriva certifieringsarbetet enligt dokumenterade rutiner
- godkänna och datera styrande dokument
- granska och efter behov uppdatera styrande dokument
- säkerställa att rätt version av styrande dokument finns i verksamheten
- säkerställa att styrande dokument och instruktioner finns tillgängliga för berörd personal
- säkerställa att styrande dokument och instruktioner förblir läsbara och lätt identifierbara
- säkerställa att oavsiktlig användning av ej aktuella styrande dokument förhindras.

3.2.2 Redovisande dokument

Redovisande dokument ska arkiveras i åtminstone fem år med undantag av den dokumentation som krävs för spårbarhet enligt bilaga 7. Den ska arkiveras i åtminstone tio år.

Certifikatsinnehavaren ska:

- ha dokumenterade rutiner för att identifiera, förvara och arkivera redovisande dokument
- åtminstone arkivera följande dokument
 - protokoll från ledningens genomgång
 - samtliga revisionsprotokoll som berör Revaq-arbetet
 - analysresultat avseende slam

- analysresultat avseende inkommande avloppsvatten
- produktblad
- dokumentera avvikelser och beskriva vidtagna åtgärder
- ha dokumentation i sådan omfattning att spårbarhet kan erhållas enligt bilaga 7
- arkivera dokument i åtminstone fem år med undantag av spårbarhetsdokumentation som arkiveras i tio år
- ha dokumenten offentligt tillgängliga.

3.2.3 Internrevision

Certifikatsinnehavaren ska utse en eller flera internrevisorer som reviderar verksamheten. Internrevision ska genomföras minst en gång per år. Under en treårsperiod ska hela verksamheten ha genomgått internrevision.

Internrevisorer kan vara anställda hos certifikatsinnehavaren. Tjänsten kan även köpas eller lånas in.

Certifikatsinnehavaren ska:

- utse en eller flera internrevisorer
- tillse att internrevision genomförs minst en gång per år
- tillse att hela verksamheten har internreviderats under en treårsperiod
- ha en rutin som anger hur internrevisionen planeras, genomförs, dokumenteras och rapporteras
- tillse att internrevisor inte reviderar sina egna ansvarsområden.

3.2.4 Underleverantör

Om underleverantörer anlitas ska certifikatsinnehavaren säkerställa att dessa uppfyller ställda krav. Certifikatsinnehavaren ska bestämma och tillämpa kriterier för utvärdering och val av underleverantörer, samt för övervakning av prestanda och förnyad utvärdering. För krav gällande leverantörer av laboratorietjänster ges vägledning i bilaga 5.

Certifikatsinnehavaren ska säkerställa att:

- av underleverantör tillhandahållna processer styrs och kontrolleras inom certifikatsinnehavarens ledningssystem
- att kraven är tillräckliga och lämpliga innan de delges underleverantörerna.

3.2.4.1 Revision av underleverantör

Certifikatsinnehavaren ska genomföra revision av underleverantör om sådana anlitas. Revision ska genomföras minst en gång per år. Under en treårsperiod ska underleverantörens hela åtagande gentemot certifikatsinnehavaren revideras.

Revision av underleverantör genomförs mot de krav i detta regelverk som är relevanta för aktuell leverantör. Rätten att genomföra revisioner ska dokumenteras i kontrakt med underleverantör.

Certifikatsinnehavaren ska:

- ha dokumenterad rätt att genomföra revision av underleverantör
- ha en rutin som anger hur revision av underleverantör planeras, genomförs och dokumenteras
- genomföra revision av underleverantör minst en gång per år
- under en treårsperiod tillse att underleverantörens hela åtagande gentemot certifikatsinnehavaren revideras
- tillse att underleverantörsrevisionen minst omfattar:
 - Märkning (Kap 2.4)
 - Ansvar och befogenheter (Kap. 3.1.3)
 - Utbildning (Kap 3.1.5)
 - Avvikelser och korrigerande åtgärder (Kap 3.2.6)

- Nedströmsarbete (Kap 3.3.3)
- Krav för slamspridning på åkermark (Kap 3.4)
- Hygieniska krav (Bilaga 2)
- Produktbeskrivning (Bilaga 6)
- Praktisk hantering vid slamspridning på åkermark (Bilaga 7)
- Besök på slamlager både för långtidslagring och lagring inför slamspridning
- Besök vid slamspridning i fält
- Kontakt med slammottagare.

3.2.5 Extern revision

Extern revision utförs genom besök hos certifikatsinnehavaren vid tidpunkt som bestäms av certifieringsorganet. Certifieringsorganet ska revidera att krav i Revaq-reglerna efterlevs, se vidare kapitel 4.6.

Certifikatsinnehavaren ska:

- tillse att verksamheten årligen revideras genom att anlita ett ackrediterat organ

3.2.6 Avvikelser och korrigerande åtgärder

Avvikelser som påvisas vid egenkontroll, revision av underleverantör och extern revision eller genom klagomål ska dokumenteras och utredas av certifikatsinnehavaren.

Avvikelser som påvisas vid revision av underleverantören ska, inom sex månader, utredas och åtgärdas av densamme och redovisas till certifikatsinnehavaren. Klagomål som rör slamhanteringen betraktas i detta sammanhang som en avvikelse.

Certifikatsinnehavaren och dess underleverantörer ska ha en dokumenterad rutin för avvikelshantering. Rutinen ska beskriva arbetsgången med att dokumentera avvikelser, analysera den bakomliggande orsaken till en avvikelse, behov av åtgärder för att förhindra upprepning av en avvikelse samt hur det säkerställs att korrigerande åtgärder fastställs, vidtas, genomförs och följs upp.

Certifikatsinnehavaren och dess underleverantörer ska:

- dokumentera och utreda avvikelser
- vidta åtgärder för att förhindra att avvikelsen upprepas
- ha en dokumenterad rutin för avvikelshantering.

3.3 Grundläggande krav på certifikatsinnehavarens verksamhet

Grundläggande krav på verksamhet avser det arbete som bedrivs uppströms, i reningsprocessen och nedströms. Styrande för detta arbete är Revaq-reglernas krav på ständig förbättring se kap. 1.2.

3.3.1 Uppströmsarbete

Certifikatsinnehavaren ska bedriva ett löpande och systematiskt uppströmsarbete för att minska utsläpp till avlopp av oönskade ämnen från hushåll, industrier och andra verksamheter.

Certifikatsinnehavaren ska:

- bedriva ett löpande och systematiskt uppströmsarbete.

3.3.1.1 Inkommande avloppsvatten

Certifikatsinnehavaren ska årligen med hjälp av provtagningar, uppmätta värden och/eller schablonvärden göra beräkningar och bedömningar av såväl total belastning på avloppsreningsverket som belastning från hushåll, A- och B-verksamheter, tillskottsvatten och övriga verksamheter avseende flöde, fosfor och utvalda prioriterade spårelement.

Analys av oönskade ämnen i inkommande avloppsvatten ska minst omfatta utvalda prioriterade spårelement. Resultaten av bestämningarna för varje enskilt ämne ska redovisas.

Certifikatsinnehavaren ska:

- årligen sammanställa förteckningar över möjliga källor till utvalda prioriterade spårelement
- årligen med hjälp av provtagningar, uppmätta värden och/eller schablonvärden göra beräkningar och bedömningar av såväl total belastning på avloppsreningsverket som belastning från hushåll, A- och B-verksamheter, tillskottsvatten och övriga verksamheter avseende flöde, fosfor och utvalda prioriterade spårelement
- årligen bestämma mängden av utvalda prioriterade spårelement i avloppsreningsverkets inkommande vatten.

3.3.1.2 Externt slam och andra externa material

Dokumentation ska göras av härkomst, volym och sammansättning avseende slam och andra material som transporteras direkt till certifikatsinnehavaren för vidare behandling i reningsprocessen, eller töms på ledningsnätet. Dessa material kan vara fettavskiljarslam, livsmedelsavfall, avloppsvatten från slutna tankar och liknande. Kontroll av fraktioner från enskilda avlopp och externt material ska utföras minst en gång per år genom stickprovstagning. Certifikatsinnehavaren ska inte ta emot sådant material som bedöms påverka kvaliteten på slam negativt. De spårelement som anges i bilaga 5 ska alltid analyseras innan man tar emot nya externa material. Undantag kan göras för enstaka leveranser av nya externa material vilka inte bedöms påverka slamkvaliteten. Om materialet bedöms bidra till att försämra slamkvaliteten med avseende på de prioriterade spårelementen, eller om det finns misstanke om att det innehåller utfasningsämnen enligt Kemikalicinspektionens Prioriteringsguide PRIO, ska detta material inte tas emot. Okontrollerad tömning i iordningställda tömningsstationer ska förhindras.

För slam från andra avloppsreningsverk eller annat material som tillförs avloppsreningsverket för behandling, gäller samma krav på kvalitetsprocess, enligt punkt 3.3.1.1 och 3.3.1.3 som för det slam som uppkommer i det egna avloppsreningsverket.

Certifikatsinnehavaren ska:

- minst en gång per år dokumentera härkomst, volym och sammansättning av externt slam och andra externa material
- minst en gång per år provta och analysera, lagreglerade och prioriterade spårelement, fraktioner från enskilda avlopp och externt material genom stickprovstagning
- neka att ta emot sådant material som bedöms påverka kvaliteten på slam negativt
- alltid analysera de spårelement som anges i bilaga 5 innan nya externa material tas emot
- tillse att okontrollerad tömning i iordningställda tömningsstationer förhindras
- vid mottagande av externt slam tillse att uppströmsarbete bedrivs enligt 3.3.1.1 och 3.3.1.3.

Avloppsreningsverk som tar emot mer än 10 procent av total slammängd (som TS) per år i form av livsmedelsavfall ska göra en riskbedömning av förekomst av synliga föroreningar. I de fall riskbedömningen visar på hög sannolikhet för synliga föroreningar i slammet ska provtagning och analys göras. Provtagning och analys ska göras enligt bilaga 5. Riskbedömningen ska även ligga till grund för fastställande av provtagnings- och analysfrekvens. Dock ska provtagning och analys göras minst en gång per år i det fall sannolikheten är hög för förekomst av synliga föroreningar i slammet. I de fall de synliga föroreningarna överstiger 10 cm²/kg slam ska certifikatsinnehavaren ta fram en handlingsplan för att minska förekomsten.

Certifikatsinnehavare vars avloppsreningsverk tar emot mer än 10 procent av total slammängd (som TS) per år som livsmedelsavfall ska:

- göra en riskbedömning avseende förekomst av synliga föroreningar
- fastställa provtagnings- och analysfrekvens av synliga föroreningar i slammet utifrån gjord riskbedömning
- tillse att provtagning och analys av synliga föroreningar i slammet utförs enligt bilaga 5
- tillse att de synliga föroreningarna inte överstiger 10 cm²/kg slam.

3.3.1.3 Anslutna verksamheter och hushåll

Certifikatsinnehavaren ska kontrollera kemikalieförteckningar från de anslutna verksamheter som avleder produktions/processvatten till avloppsreningsverket. Kemikalieförteckningarna ska visa de kemiska ämnen och kemiska produkter som används i produktionen och kan förväntas belasta avloppsreningsverket, se mall på Svenskt Vattens hemsida. Bedömningar ska göras av i vilken utsträckning och i vilka mängder dessa når avloppsvattnet som leds till avloppsreningsverket. För utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, SIN-list och "Tillkommande kemiska ämnen", enligt bilaga 4 ska verksamheterna ta fram handlingsplaner som visar hur dessa ämnen fhas ut eller på annat sätt förhindras nå avloppsvattnet. Handlingsplanen ska kommuniceras med och följas upp av certifikatsinnehavaren.

Verksamheter som tillverkar aktiva läkemedelssubstanser och vars processvatten kan nå avloppsreningsverket ska upprätta förteckningar över vilka av dessa som kan nå avloppsreningsverket och i vilka mängder. Verksamheterna ska upprätta handlingsplaner för hur sådana substanser ska förhindras att nå avloppsreningsverket. Handlingsplanerna ska kommuniceras med och följas upp av certifikatsinnehavaren.

Hushållen står i många fall för en betydande del av belastningen på avloppsreningsverket. Certifikatsinnehavaren ska därför aktivt arbeta för att hushållen bidrar till en förbättring av kvaliteten på inkommande vatten.

En sammanfattning av kraven på uppströmsarbete för anslutna verksamheter och hushåll finns i bilaga 4.

För lakvatten se bilaga 3.

Certifikatsinnehavaren ska:

- följa de krav på uppströmsarbete för anslutna verksamheter och hushåll som framgår av bilaga 4
- följa de krav avseende lakvatten som framgår av bilaga 3.

3.3.1.4 Prioriterade spårelement och utvalda prioriterade spårelement

Prioritering av spårelement

Före certifiering ska verksamhetsutövaren analysera de spårelement som anges i bilaga 5. Dessa spårelement ska analyseras i tre på varandra följande månadssamlingsprov. De spårelement som vid näringstillförsel med slam, beräknat utifrån en fosforgiva på 22 kg/ha och år och har en ackumuleringstakt högre än 0,20 procent per år ska identifieras.

Beräkningarna av ackumuleringstakt utgår från den matjord som används i Naturvårdsverkets rapport 5148. Certifikatsinnehavaren kan utföra egen provtagning på den jord som är aktuell för slamspridning. Provtagning ska i dessa fall genomföras enligt "God markkarteringsed", GMS, som återfinns i Jordbruksverkets "Rekommendationer för gödning och kalkning". Detta underlag ska då användas för beräkning av ackumuleringstakt.

De spårelement som har en ackumuleringstakt högre än 0,20 procent per år och inte är essentiella benämns prioriterade spårelement. Dessa ska analyseras med samma frekvens som de spårelement som är reglerade i svensk lagstiftning. Tillförsel av essentiella spårelement kan också ge alltför höga koncentrationer i mark. Därför ska för dessa spårelement en bedömning göras om åtgärdsbehov föreligger i de fall ackumuleringstakten överstiger 0,20 procent per år.

Metoder och krav för analys och beräkning framgår av bilaga 5.

Ett årssamlingsprov ska årligen analyseras på de spårelement som anges i bilaga 5, efter de tre första proven som ska uttas innan certifiering. Så snart ett spårelement vid ett sådant tillfälle har en ackumuleringstakt högre än 0,20 procent per år betraktas det som prioriterat spårelement i det fall det inte är essentiellt.

Guld (Au) bedöms inte, med nuvarande kunskap, ge negativa effekter på miljön och behöver därför inte prioriteras.

Vismut (Bi) bedöms inte, med nuvarande kunskap, ge negativa effekter på miljön. Därmed behöver inte vismut utgöra ett utvalt prioriterat spårelement. Dock ökar halterna generellt varför analys av vismut ska göras med samma frekvens som de lagreglerade spårelementen om ackumuleringstakten är högre än 0,20 procent per år.

Om medelvärdet för den senaste 12-månadersperioden för ett prioriterat spårelement understiger en ackumuleringstakt på 0,20 procent per år anses detta spårelement inte längre vara prioriterat.

På Svenskt Vattens hemsida finns ett hjälpmedel "Mall – bedömning av prioriterade spårelement" som kan användas för prioriteringen av de spårelement som anges i bilaga 5, <https://www.svenskvatten.se/vattentjans-ter/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstromsarbete/revaq-certifiering/>

Utvalda prioriterade spårelement

Kadmium (Cd) är alltid utvalt prioriterat spårelement. I de fall bly (Pb) eller kvicksilver (Hg) ligger över 50 procent av lagreglerat gränsvärde, i g/ha, är även dessa alltid utvalda prioriterade spårelement. De prioriterade spårelement som certifikatsinnehavaren där utöver beslutar att ta med i handlingsplanen, se kapitel 3.3.1.5 och därmed beaktar i uppströmsarbetet benämns utvalda prioriterade spårelement

Förändringen avseende utvalda prioriterade spårelement, i mg/kg TS, för certifikatsinnehavarens hela slammängd ska presenteras i form av en rät linje som visar lutningen för den senaste 36-månadersperioden. Den räta linjen ska beräknas genom regressionsanalys med minsta kvadratmetoden. Om trenden under den senaste 36-månadersperioden inte visar på förbättring ska certifikatsinnehavaren göra en utredning av orsaken och vid behov revidera handlingsplanen och dess tidsatta mål. Beräkningen ska uppdateras minst en gång per år.

Mängden utvalda prioriterade spårelement som ska tas bort för att klara kraven i bilaga 8 ska beräknas. Beräkningen ska redovisas i antal gram. Beräkningen ska göras årligen.

Verksamhetsutövaren/Certifikatsinnehavaren ska:

- innan certifikat kan erhållas, analysera de spårelement som anges i bilaga 5 i tre på varandra följande månadssamlingsprov
- efter det att certifikat erhållits, årligen analysera ett årssamlingsprov på de spårelement som anges i bilaga 5
- analysera ordinarie slamprover och årssamlingsprov enligt bilaga 5
- beräkna vilka spårelement som är prioriterade
- analysera prioriterade spårelement, med undantag av guld, med samma frekvens som de spårelement som är reglerade i svensk lagstiftning
- analysera vismut med samma frekvens som de lagreglerade spårelementen om ackumuleringstakten är högre än 0,20 procent per år
- redovisa utvalda prioriterade spårelement
- alltid ha kadmium som utvalt prioriterat spårelement
- alltid ha bly och kvicksilver som utvalda prioriterade spårelement i de fall dessa ligger över 50 procent av lagreglerat gränsvärde, i g/ha
- årligen presentera förändringen i mg/kg TS för de utvalda prioriterade spårelement i form av en rät linje för den senaste 36-månadersperioden
- vid utebliven förbättring, göra en utredning samt vid behov revidera handlingsplanen
- beräkna utvalda prioriterade spårelement i antal gram som ska tas bort för att nå kraven i bilaga 8
- årligen samlat redovisa källor för utvalda prioriterade spårelement i slammet fördelat på inkommande vatten, externt slam och externa material samt insatskemikalier.

3.3.1.5 Handlingsplan

Certifikatsinnehavaren ska utarbeta en handlingsplan som ska leda till ständig förbättring av kvaliteten på inkommande vatten och mottagna externa material till avloppsreningsverket.

Certifikatsinnehavarens handlingsplan ska:

- leda till att kvaliteten på inkommande vatten och mottagna externa material till avloppsreningsverket förbättras
- innehålla mätbara mål för åtminstone utvalda prioriterade spårelement och utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, SIN-list och "Tillkommande kemiska ämnen", enligt bilaga 4
- redovisa åtgärder för hur målen ska uppnås på ett och fem års sikt samt resursbehov och ansvarsfördelning
- leda till att hushållens och andra anslutna verksamheters användning och hantering av kemikalier förbättras
- beslutas på ledningens genomgång.

3.3.2 Reningsprocessen

3.3.2.1 Utrustning

Kalibreringskontroll, justering och underhåll av utrustning som används för mätning av variabler med relevans för bedömning av slamkvaliteten ska ske enligt dokumenterade rutiner. Den utrustning som avses används för mätning och provtagning av inkommande vatten samt för provtagning av slam. När utrustningen inte finns uppfylla kraven ska den åtgärdas. Därefter ska certifikatsinnehavaren bedöma och dokumentera giltigheten av resultat från tidigare mätningar.

Certifikatsinnehavaren ska:

- utföra kalibrering, kontroll, justering och underhåll av utrustning enligt dokumenterade rutiner, som används för mätning av variabler med relevans för bedömning av inkommande vatten och slamkvaliteten
- vidta åtgärder när utrustningen inte finns uppfylla kraven och därefter bedöma och dokumentera giltigheten av resultat från tidigare mätningar.

3.3.2.2 Insatskemikalier

För insatskemikalier, så som fällningskemikalier, polymerer och kalk, ska aktuell sammansättning vara känd åtminstone med avseende på spårelement reglerade i svensk lagstiftning och utvalda prioriterade spårelement. Kunskap om sammansättningen kan fås via leverantörens produktblad eller på annat sätt. Rutiner för inköp ska finnas, där det framgår hur påverkan på slamkvaliteten vägs in vid upphandling.

Certifikatsinnehavaren ska:

- minst en gång per år utvärdera sammansättningen för alla insatskemikalier
- ha en rutin för inköp av insatskemikalier.

3.3.3 Nedströmsarbete

Certifikatsinnehavaren ansvarar för att all hantering av avloppsslam, biokol och renat avloppsvatten för bevattning på åkermark även sedan det lämnat certifikatsinnehavarens område, dvs. transport, lagring och fortsatt hantering, sker på ett korrekt och förtroendeingivande sätt. Om underleverantör anlitas ska kontrakt skrivas som tydligt anger vad respektive part ansvarar för och hur denna ansvarsfördelning ska kontrolleras.

Slam från Revaq-certifierade avloppsreningsverk får endast tillhandahållas yrkesmässig verksamhet.

Certifikatsinnehavaren:

- är ansvarig för all hantering av avloppsslam, biokol och renat avloppsvatten för bevattning på åkermark, även sedan det lämnat certifikatsinnehavarens område
- får endast tillhandahålla slam, biokol och renat avloppsvatten för bevattning på åkermark till yrkesmässig verksamhet

3.4 3.3.4 Krav för spridning av slam på åkermark

Endast godkänd produkt får spridas på åkermark. Lantbrukare ska inte få ersättning för mottagande av slam, biokol och renat avloppsvatten från certifierade reningsverk. Lantbrukare ska inte ta emot ersättning för mottagande av slam, dock får kostnader kopplade till slamspridningen ersättas.

Certifikatsinnehavaren ska:

- i avtal tillse att lantbrukare endast får ersättning för kostnader kopplade till slamspridning av slam, biokol och renat avloppsvatten
- tillse att endast sprida slam, biokol och renat avloppsvatten som tidigast producerats fyra veckor efter att certifikat erhållits och uppfyller Revaq-reglernas krav
- tillse att endast godkänd produkt sprids på åkermark

3.4.4 3.3.5 Spårbarhet och kadmiumbalans

Certifikatsinnehavaren ansvarar för att fullständig spårbarhet säkerställs enligt bilaga 7.

Beräkningsverktyg för kadmiumbalans finns på Svenskt Vattens hemsida.

Certifikatsinnehavaren ska:

- tillämpa dokumenterade rutiner för att säkerställa spårbarhet enligt bilaga 7
- tillse att kadmiumbalans upprättas för de fält där slam, biokol och renat avloppsvatten har spridits.

3.4 Krav för spridning av slam på åkermark

3.3.3.1 3.4.1 Kontroll av slampartier

Kontroll av slamparti ska utföras för att säkerställa att slampartiet uppfyller gällande krav i lagstiftningen och, avseende de prioriterade spärelementen, kraven i bilaga 8. I det senare fallet får hänsyn tas till analysosäkerheten. Beräkning görs utifrån en slagmiva som tillför 22 kg P/ha och år.

Åtgärder med anledning av kontrollen ska dokumenteras enligt kapitel 3.2.2.

På Svenskt Vattens hemsida finns ett hjälpmedel "slamtestaren" som kan användas för att bedöma om ett slamparti uppfyller gällande krav.

<https://www.svensktvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstomsarbete/revaq-certifiering/>

Certifikatsinnehavaren ska:

- tillse att de Revaq-regler tillämpas som gäller det år slammet produceras, nu gällande lagkrav måste dock alltid uppfyllas, Revaq-regler äldre än tre år får inte tillämpas även om slammet är äldre
- kontrollera att slampartiet uppfyller gällande lagstiftning
- kontrollera att slampartiet, avseende de prioriterade spårelementen, uppfyller kraven i bilaga 8
- dokumentera vidtagna åtgärder om kontrollen föranleder sådana.

3.3.3.2 3.4.2 Avvikande slamparti

Slamparti som inte uppfyller kraven i Revaq-reglerna benämns avvikande slamparti. Avvikande slamparti får inte användas för slamspridning på åkermark. Certifikatsinnehavaren ska kunna visa hur avvikande slamparti ska hanteras.

Certifikatsinnehavaren ska:

- tillse att avvikande slamparti inte sprids på åkermark
- kunna visa hur avvikande slamparti ska hanteras.

3.3.3.3 3.4.3 Skapande av produkt Blandning av slampartier

Slampartier som inte uppfyller Revaq-reglernas krav får ej blandas med andra slampartier för att uppnå reglernas krav och därmed skapa en produkt.

Slampartier som uppfyller Revaq-reglerna krav kan blandas till en produkt. Vid skapande av produkt ska produktens kvalitet beräknas genom viktade medelvärden.

Certifikatsinnehavaren:

- får ej blanda slampartier, för att uppfylla Revaq-reglernas krav
- ska vid blandning av godkända slampartier beräkna produktens kvalitet genom viktade medelvärden.

3.4.1 4 Beräkning av slamgiva**Certifikatsinnehavaren ska:**

- i det fall produkten utgörs av flera slampartier beräkna givan utifrån ett viktat medelvärde

På Svenskt Vattens hemsida finns ett hjälpmedel "slamtestaren" som kan användas för att beräkna slamgivans storlek.

<https://www.svenskvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstomsarbete/revaq-certifiering/>

3.4.2 5 Hygienisk slamkvalitet Lagring av slam

Produkten ska vara hygieniserad och fri från salmonella enligt bilaga 2 och 5.

Certifikatsinnehavaren ska:

- kunna visa att slamparti under långtidslagring är tydligt skyltat med ursprung och produktionsperiod
- kunna visa att produkten lagras enligt Revaq-reglerna.

3.4.3 6 Nyttiggörande Praktisk hantering av slam på åkermark

Nyttiggörande Praktisk hantering av slam vid spridning på åkermark beskrivs i bilaga 7.

Certifikatsinnehavaren ska:

- tillse att slammets växtnäring och organiska material nyttjas enligt senaste version av Jordbruksverkets "Rekommendationer för gödsling och kalkning". Dock får fosforgivan inte överskrida 110 kg per hektar och femårsperiod.

3.5 Krav för spridning av biokol på åkermark

3.5.1 Kontroll av biokolsparti

Kontroll av biokolsparti ska utföras för att säkerställa att partiet uppfyller gällande krav i lagstiftningen och, avseende de prioriterade spårelementen, kraven i bilaga 8. I det senare fallet får hänsyn tas till analysosäkerheten. Beräkning görs utifrån en slangiva som tillför 22 kg P/ha och år.

Certifikatsinnehavaren ska:

- kontrollera att biokolspartiets innehåll av de 16 PAH-föreningar som anges i EBC-AgroOrganic inte överstiger 4mg/kg TS
- tillse att de Revaq-regler tillämpas som gäller det år biokolet produceras, nu gällande lagkrav måste dock alltid uppfyllas, Revaq-regler äldre än tre år får inte tillämpas även om biokolet är äldre
- kontrollera att biokolspartiet uppfyller gällande lagstiftning
- kontrollera att biokolspartiet, avseende de prioriterade spårelementen, uppfyller kraven i bilaga 8
- dokumentera vidtagna åtgärder om kontrollen föranleder sådana.

3.5.2 Avvikande biokolsparti

Biokolsparti som inte uppfyller kraven i Revaq-reglerna benämns avvikande biokolsparti. Avvikande biokolsparti får inte användas för spridning på åkermark. Certifikatsinnehavaren ska kunna visa hur avvikande biokolsparti ska hanteras.

Certifikatsinnehavaren ska:

- tillse att avvikande biokolsparti inte sprids på åkermark
- kunna visa hur avvikande biokolsparti ska hanteras.

3.5.3 Blandning av partier

Biokolspartier som inte uppfyller Revaq-reglernas krav får ej blandas med andra biokolspartier för att uppnå reglernas krav och därmed skapa en produkt.

Biokolspartier som uppfyller Revaq-reglernas krav kan blandas till en produkt. Vid skapande av produkt ska produktens kvalitet beräknas genom viktade medelvärden.

Certifikatsinnehavaren:

- får ej blanda biokolspartier, för att uppfylla Revaq-reglernas krav
- ska vid blandning av godkända biokolspartier beräkna produktens kvalitet genom viktade medelvärden.

3.5.4 Beräkning av giva

Certifikatsinnehavaren ska:

- i det fall produkten utgörs av flera biokolspartier beräkna givan utifrån ett viktat medelvärde

3.5.5 Lagring av biokol

Certifikatsinnehavaren ska:

- kunna visa att produkten lagras enligt Revaq-reglerna.

3.5.6 Praktisk hantering av biokol på åkermark

Praktisk hantering av biokol vid spridning på åkermark beskrivs i bilaga 7.

Certifikatsinnehavaren ska:

- tillse att biokolets växtnäring och organiska material nyttjas enligt senaste version av Jordbruksverkets "Rekommendationer för gödsling och kalkning". Dock får fosforgivan inte överskrida 110 kg per hektar och femårsperiod.

3.6 Krav för spridning av renat avloppsvatten på åkermark**3.6.1 Kontroll av renat avloppsvatten**

Kontroll av renat avloppsvatten ska utföras för att säkerställa att den totala mängd spårelement som sprids på åkermark inte överstiger kraven i bilaga 8.

Certifikatsinnehavaren ska:

- tillse att det renade avloppsvattnet genomgått läkemedelsrening
- kontrollera att det renade avloppsvattnet uppfyller gällande lagstiftning
- kontrollera att det renade avloppsvattnet, avseende de prioriterade spårelementen, uppfyller kraven i bilaga 8
- dokumentera vidtagna åtgärder om kontrollen föranleder sådana.

3.6.2 Avvikande parti renat avloppsvatten

Renat avloppsvatten som inte uppfyller kraven i Revaq-reglerna benämns avvikande parti. Avvikande parti renat avloppsvatten får inte användas för bevattning på åkermark. Certifikatsinnehavaren ska kunna visa hur avvikande parti renat avloppsvatten ska hanteras.

Certifikatsinnehavaren ska:

- tillse att avvikande parti renat avloppsvatten inte sprids på åkermark
- kunna visa hur avvikande parti renat avloppsvatten ska hanteras.

3.6.3 Beräkning av mängd renat avloppsvatten**Certifikatsinnehavaren ska:**

- beräkna mängd så att maximal tillförsel enligt bilaga 8 inte överskrids

3.6.4 Praktisk hantering av renat avloppsvatten på åkermark

Praktisk hantering av renat avloppsvatten beskrivs i bilaga 7.

4. Övriga villkor för certifiering

4.1 Återkallande av certifikat

Återkallande av certifikat görs av certifieringsorgan ackrediterat för Revaq

Utöver det som anges i kapitel 4.6, Extern revision, kan certifikat återkallas om:

- produkt som spridits på åkermark inte uppfyllt Revaq-reglernas krav
- certifikatsinnehavaren använt Revaq-märket på eller i förbindelse med produkter som inte uppfyller kraven eller inte omfattas av certifikatet
- felaktighet i underlag till certifikat uppdagats. Certifikatsinnehavaren ska dock ges rimlig tid för omställning till ändrade förutsättningar eller reviderade Revaq-regler, om inte särskilda skäl föreligger
- certifikatsinnehavaren på annat sätt brutit mot villkoren för certifikatet
- certifikatsinnehavaren inte betalat avgifter inom föreskriven tid
- certifikatsinnehavaren försatts i konkurs, gått i likvidation eller överlåtit verksamheten
- certifikatsinnehavaren frivilligt sagt upp sitt certifikat.

Otillåtet användande av Revaq-märket eller certifikatet kan, förutom återkallande av certifikat, leda till rättsliga åtgärder.

4.2 Certifikatsinnehavarens åtaganden vid återkallande av certifikat

Certifikatsinnehavaren ska:

- omgående upphöra med all hänvisning till certifikatet i annonsering eller annan reklam för produkt från certifierat avloppsreningsverk
- ombesörja att Revaq-märket avlägsnas på alla produkter som finns i långtidslager och lager inför slamspridning och på tillhörande handlingar
- bestrida alla kostnader som orsakats av att produkter levererats som inte uppfyller kraven enligt dessa regler.

4.3 Utfärdande av certifikat efter återkallande

Utfärdande av nytt certifikat, efter återkallande, behandlas på samma sätt som en ny ansökan. Certifieringsorganet ska dock göra en granskning av orsakerna till det indragna certifikatet och bedöma risken för ett nytt återkallande.

4.4 Reviderade Revaq-regler

Revidering av Revaq-reglerna görs vid behov, dock högst en gång varje år. Ny version av Revaq-reglerna börjar gälla fr.o.m. den första januari.

För bibehållande av certifikat som utfärdats enligt äldre Revaq-regler fordras att certifikatsinnehavaren förbinder sig att följa de reviderade reglerna.

4.5 Avgifter

Certifikatsinnehavaren ska:

- betala de avgifter regelägaren fastställer för att täcka gemensamma kostnader.

4.6 Extern revision

Extern revision utförs genom besök hos certifikatsinnehavare vid tidpunkt som bestäms av certifieringsorganet. Certifieringsorganet ska revidera att krav i Revaq-reglerna efterlevs. Konstaterade brister anges som mindre eller stor avvikelse enligt tabell 1.

Tabell 1. Extern revision, beteckningar, bedömningsgrunder och konsekvenser

Beteckning	Bedömningsgrund	Konsekvens
Notering	Synpunkt eller förbättringsförslag till certifikatsinnehavaren som inte är en direkt avvikelse från krav i regelverket.	Ej krav på direkt åtgärd.
Mindre avvikelse	Enstaka brist i en rutin eller ett enstaka avsteg ifrån en rutin eller avsteg från ett enstaka skall-krav. Bristfälligt ifylld årsrapport. Avvikelsen påverkar sannolikt inte tredje part eller trovärdigheten hos certifieringssystemet.	Krav på åtgärder som normalt följs upp inom sex veckor från det att slutgiltigt protokoll erhållits.
Stor avvikelse (flera små avvikelser inom samma område kan slås ihop till en stor avvikelse)	Frånvaro av en föreskriven rutin eller systematiskt/återkommande avvikelse mot fastställd rutin. Mindre avvikelse som inte åtgärdats. Ej inlämnad årsrapport. Avvikelse som kan påverka tredje part eller trovärdighet hos certifieringssystemet.	Krav på åtgärder som normalt följs upp inom två veckor från att slutgiltigt protokoll erhållits. Extra kontroll, genom revision eller dokumentationsgranskning, av att åtgärderna är vidtagna. Vid allvarliga överträdelser av Revaq-reglerna kan certifikatet dras in med omedelbar verkan.

Om certifikatsinnehavaren är certifierad enligt ISO 9001 kan revision enligt Revaq-reglerna och granskning av egenkontrollen begränsas enligt överenskommelse med det certifieringsorgan som reviderar enligt ISO 9001.

Den revisor som genomför den externa revisionen ska presentera och lämna ett preliminärt revisionsprotokoll i anslutning till revisionen. Certifikatsinnehavaren ska, inom två veckor efter genomförd revision, erhålla ett slutgiltigt protokoll som endast i undantagsfall väsentligt avviker från det preliminära protokollet.

Certifieringsorganet fattar beslut om fortsatt rätt att referera till certifikat, baserat på resultatet från genomförda revisioner.

4.7 Annan revision

Certifieringsorganet äger rätt att när och var som helst företa revision av slamparti som omfattas av Revaq-certifiering för att kontrollera att det uppfyller kraven i aktuella Revaq-regler. Revisioner, utöver den externa revisionen, kan komma att utföras om det aktuella certifieringsorganet bedömer detta vara befogat.

4.8 Överklagande

Certifieringsorganets beslut kan överklagas till certifieringsorganets instans för överklaganden. Ett beslut i ett enskilt certifieringsärende kan bara överklagas av den aktuella certifikatsinnehavaren. Överklaganden hanteras enligt det aktuella certifieringsorganets rutiner.

4.9 Byte av certifieringsorgan

För att byta certifieringsorgan ansöker certifikatsinnehavaren till det nya ackrediterade certifieringsorganet om förflyttning av certifieringen. Ansökan ska innehålla de uppgifter som anges under punkten 2.2.1. Certifikatsinnehavaren ska skriftligen meddela befintligt certifieringsorgan uppsägning med beaktande av den uppsägningstid som föreskrivs i avtalet med certifieringsorganet.

5. Referenser

1. Eriksson J., PM Analysetoder för 60 spårelement i slam 2009, Institutionen för mark och miljö, SLU. Uppdaterad maj 2017.
2. Eriksson J., Rapport 5148, Halter av 61 spårelement i avloppsslam, stallgödsel, handelsgödsel, nederbörd samt i jord och gröda Naturvårdsverket 2001, ISBN 91-620-5148-2.
3. Jordbruksverket, SJVFS 2004:62, senaste uppdateringen, Statens jordbruksverks föreskrifter om miljöhänsyn vad avser växtnäring.
4. Jordbruksverket, Rekommendationer för gödsling och kalkning, uppdateras årligen, Bilaga 4: "God markkarteringssed enligt markkarteringsrådet".
5. Naturvårdsverket, Rapport 4418, Naturvårdsverket, VAV och LRF, Användning av avloppsslam i jordbruket, Naturvårdsverket, Solna, 1995, ISBN 91620-4418-4.
6. Naturvårdsverket, Rapport 6580, Hållbar återföring av fosfor, Naturvårdsverket, Bromma, 2013, ISBN 978-91-620-6580-5.
7. NMKL No 71, 1999, 5:e utgåvan salmonella analysmetod, (NMKL Nordisk metodikommitté för livsmedel, National Veterinary Institute, Oslo, Norge).
8. SNFS 1994:2 med föreskrifter om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket.
9. Svensson, Sven-Erik, Klosettvattnen i kretslopp - årsrapport för 2004, Institutionen för landskaps- och trädgårdsteknik.
10. SS-EN 12176 – Karaktärisering av slam – Bestämning av pH.
11. ISO/IEC 17065, Krav på organ som certifierar produkter, processer och tjänster.
12. SS-EN ISO 9001:2015, Ledningssystem för kvalitet – Krav (standarderna fungerar parallellt fram till september 2018)
13. SS-EN ISO 14001:2015, Miljöledningssystem - Krav och vägledning (standarderna fungerar parallellt fram till september 2018)
14. SS-EN ISO 19011 – Vägledning för revision av kvalitets- och/eller miljöledningssystem.
15. SS-EN ISO/IEC 17020, Allmänna krav på verksamhet hos olika typer av organisationer som utför kontroll.
16. SWEDAC, STAFS 2020:1 Föreskrifter och allmänna råd om ackreditering.
17. Slamdirektivet (86/278/EEC).

Bilaga 1

Revaq-märket

Revaq-märket är ett inregistrerat varumärke som kan erhållas från sekretariatet.

Figur 1. Revaq-märket.

Bilaga 2

Hygieniska krav

Syftet med hygienisering är att undvika att smitta sprids. I de flesta avloppsvatten finns oönskade patogener närvarande och de krav som föreskrivs här ska säkra att spridning av dessa patogener undviks.

Vid lagring, lastning och transport av slam måste kontamination från icke behandlat material undvikas. Lastmaskin, lastbil eller andra transportfordon eller traktor med spridare som använts för ej behandlat slam får inte användas för behandlat material utan föregående rengöring.

Spridning av slam på åkermark

Allt slam ska vara behandlat med godkänd metod, enligt nedan, och förklarar fritt från salmonella innan det kan spridas på åkermark.

Metoder för att minska smittspridning

Metoder som kan användas för att minska risken för att sprida smitta är långtidslagring under minst sex månader eller de hygieniseringsmetoder som anges i NV rapport 6580 "Hållbar återföring av fosfor". Rapporten finns på Svenskt Vattens hemsida. En vassbädd till vilken slam inte längre tillförs kan betraktas som slam under långtidslagring.

Långtidslagring ska ske enligt dokumenterade rutiner. Slamparti under långtidslagring kan flyttas under förutsättning att ingen kontamination sker.

Kontamination

Salmonellakontroll

Före användning på åkermark ska allt slam kontrolleras på salmonella oavsett behandlingsmetod. Salmonellaprov ska uttas tidigast efter genomförd hygienisering, för långtidslagring innebär det tidigast efter sex månader.

Om salmonella påvisas ska avloppsslammet behandlas vidare eller avskiljas. Maximalt åtta veckor får gå mellan provtagning och spridning.

Uttag och analys av salmonellaprov

Ett salmonellaprov utgörs av 25 stickprov som samlas till ett samlingsprov. Ett prov får maximalt motsvara 1 000 ton slam. Om slam som långtidslagras omfattar mer än 1 000 ton måste fler salmonellaprov tas ut och analyseras.

De 25 stickproven ska uttas jämnt fördelade i det långtidslagrade slammet. Proverna ska tas ut på olika djup och åtminstone åtta av stickproven ska tas ut på maximalt djup, mot botten. De 25 stickproven samlas i en rengjord hink eller motsvarande och ombländas till ett homogent prov. Av detta homogena prov uttas lämplig mängd prov minst 25 g för analys för transport till laboratorium. Provet ska förvaras kallt, får inte frysas eller hettas upp och ska vara laboratoriet tillhanda inom 24 timmar. Proven analyseras enligt bilaga 5.

Spridning av biokol på åkermark

I de fall biokolen behandlats i minst 200 °C under minst 10 minuter behövs ingen kontroll av Salmonella.

Spridning av renat avloppsvatten på åkermark

Se gällande EU direktiv; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:4460847>

Bilaga 3

Lakvatten

Lakvatten från deponi ska normalt inte vara anslutet till Revaq-certifierade avloppsreningsverk. Bortkoppling av lakvatten ska därför alltid vara huvudalternativet och beslut om det ska fattas i avloppsreningsverkets/VA-organisationens politiska nämnd eller styrelse. Nödvattenledning från deponi till avloppsreningsverket är tillåten, se definition nedan.

Nyanslutning av lakvatten efter att certifikat erhållits är inte tillåten.

Manual för karaktärisering och bedömning av om lakvattnet är tolerabelt finns på Svenskt Vattens hemsida. <https://www.svenskvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstomsarbete/revaq-certifiering/>

För bibehållen certifiering när lakvatten redan är anslutet krävs:

1. Avloppsreningsverkets eller VA-huvudmannens styrelse/politiska nämnd ska besluta om att förstahandsalternativet är bortkoppling av lakvattnet från avloppsreningsverket. Karaktärisering och bedömning av om lakvattnet är tolerabelt ska göras senast 1 maj 2017. Manual för detta finns på Svenskt Vattens hemsida. <https://www.svenskvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstomsarbete/revaq-certifiering/> Lakvattnet ska även bedömas enligt Revaqs övriga regler för uppströmsarbete.
2. Bortkoppling ska ha skett senast 1 maj 2020. Om anslutning ska kunna bibehållas krävs rening till tolerabel nivå enligt manualen, se länk ovan, samt att bortkoppling innebär att råvattenskyddet tar skada eller att lämplig recipient saknas för lakvattnet. Rening till tolerabel nivå ska i så fall ha skett senast 1 maj 2020.

Tiderna får bara förlängas med den tid det tar från det att ansökan lämnats in till miljöprövningsmyndighet till dess att tillstånd erhållits.

För avloppsreningsverk som söker certifikat efter 1 maj 2015 och har lakvatten anslutet gäller följande:

1. Avloppsreningsverkets eller VA-huvudmannens styrelse/politiska nämnd ska besluta om att förstahandsalternativet är bortkoppling av lakvattnet från avloppsreningsverket. Karaktärisering och bedömning av om lakvattnet är tolerabelt ska göras inom 24 månader. Lakvattnet ska även bedömas enligt Revaqs övriga regler för uppströmsarbete.
2. Bortkoppling ska ha skett inom 36 månader från utfärdande av certifikatet. Om anslutning ska kunna bibehållas krävs rening till tolerabel nivå enligt manualen, se länk ovan, samt att bortkoppling innebär att råvattenskyddet tar skada eller att lämplig recipient saknas för lakvattnet. Rening till tolerabel nivå ska i så fall ha skett inom 36 månader från utfärdande av certifikatet.

Tiderna får bara förlängas med den tid det tar från det att ansökan lämnats in till miljöprövningsmyndighet till dess att tillstånd erhållits.

För avloppsreningsverk som har certifikat och lakvatten anslutet gäller följande:

1. Den eller de kritiska parametrarämnen som har fastställts i tolerabelutredningen ska kontrolleras minst kvartalsvis, se lakvattenmanual
2. Den tolerabla årsutsläppsmängden för respektive kritisk parameter ska beräknas. Vid flera anslutna deponier ska hänsyn tas till aktuell andel, se lakvattenmanual
3. Utsläppet till reningsverket av de kritiska parametrarämnena ska understiga tolerabel årsutsläppsmängd

4. Utsläppt årsmängd av kritiska parametrarämnen ska vara certifikatsinnehavaren tillhanda senast 31 mars nästkommande år

5. Tolerabelutredningen ska uppdateras minst vart tionde år för samtliga parametrarämnen och anslutna deponier och baseras på medelvärden för de senaste fem åren.

Definitioner

Med **lakvatten från deponi** menas sådant vatten, vanligtvis regnvatten, som filterats genom **osorterade** och vanligtvis deponerade avfallsmassor och därefter tagits om hand för vidare hantering. Med vidare hantering menas här avledning, i många fall efter lokal rening, till lokal recipient eller avloppsreningsverk. Avledning till avloppsreningsverk kan dock endast ske i undantagsfall, enligt ovanstående stycke. För avledning till avloppsreningsverk krävs särskilt tillstånd.

Med **processavloppsvatten från deponi** menas sådant vatten som använts vid processande av olika slags **sorterade avfall** eller vatten (vanligtvis regnvatten) som förorenats då det runnit genom olika sorters sorterade avfall inom anläggningsområdet och som samlats upp för vidare hantering. Med vidare hantering menas i normalfallet rening i lokal reningsanläggning före avledning till lokal recipient eller avloppsreningsverk. För avledning till avloppsreningsverk krävs särskilt tillstånd.

Med **dagvatten från deponi** menas regnvatten som hamnar på hårdgjorda ytor och samlas upp för vidare hantering, vanligtvis avledande till lokal recipient (dike, sjö eller motsvarande). Detta dagvatten förutsätts normalt vara rent. I vissa fall kan lokal rening behövas före utsläpp till recipient. Denna typ av avloppsvatten ska inte avledas till avloppsreningsverk.

Med **sanitärt spillvatten från deponi** menas avloppsvatten från toaletter, duschar, tvättställ, disk och matlagning eller motsvarande. Denna typ av avloppsvatten kan ledas till avloppsreningsverk.

Med **nödvattenledning från deponi** menas en ledning där lakvatten från en ansluten deponi kan tillföras avloppsreningsverket. För att detta ska vara möjligt ska följande krav uppfyllas:

- Ansvarig person för beslut om tillförsel ska utses hos VA-huvudmannen
- Certifikatsinnehavaren ska uppdra till verksamhetsutövaren att kontakta tillsynsmyndigheten
- Tillförsel ska endast kunna ske under kontrollerade former
- Nödvattenledningen är i normalfallet låst
- Slam som producerats under perioden då lakvattnet tillförts ska hanteras som avvikande produkt
- Som avvikande produkt räknas det slam som producerats från den tidpunkt då lakvattnet tillförs avloppsreningsverket till den tidpunkt som tillförsel avslutas samt den tid som slammet behandlas i rökammaren och ytterligare lika lång tid
- Information om lakvattentillförsel ska delges allmänheten på certifikatsinnehavarens hemsida

Ovanstående punkter ska sammanfattas i en skriftlig rutin.

Bilaga 4

Uppströmsarbete, anslutna verksamheter och hushåll

Mall som kan användas för upprättande av kemikalieförteckning finns på Svenskt Vatten hemsida.

I de sökverktyg och förteckningar som finns sist i denna bilaga ingår även ämnen som enbart klassas som allergi-framkallande ämnen. Dessa behöver inte beaktas i uppströmsarbetet.

Före certifiering

Verksamhetsutövaren ska:

- analysera de spårelement som anges i bilaga 5, i tre på varandra följande månadssamlingsprover, samt bestämma prioriterade och utvalda prioriterade spårelement
- sammanställa förteckning över samtliga anslutna A-verksamheter
- sammanställa förteckning över anslutna deponier samt ha erhållit beslut i politisk nämnd eller styrelse om att bortkoppling av lakvatten ska ske.

När certifikat erhållits

A. Certifikatsinnehavaren ska inom 1 år:

1. för anslutna A-verksamheter sammanställa förteckning över utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, ämnen från SIN-list som inte ingår i Prioriteringsguiden, "Tillkommande kemiska ämnen" och "Prioriterade ämnen enligt ramdirektivet för vatten" som kan nå avloppet
2. för anslutna A-verksamheter tillse att handlingsplaner tas fram för borttagande av tillförda utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, SIN-list som inte ingår i Prioriteringsguiden och "Tillkommande kemiska ämnen"
3. sammanställa en förteckning över anslutna B- verksamheter samt av tillsynsmyndigheten kända och av avloppsreningsverket prioriterade C- och U-verksamheter. Det är i huvudsak upp till respektive avloppsreningsverk att bedöma vilka C- och U-verksamheter som ska prioriteras. Dock bör normalt åtminstone fordonstvättar, laboratorier, verkstäder, ytbehandlande verksamheter, sjukhus, tandläkare, elektronikindustri, batteritillverkare samt tvätterier ingå i prioriteringen
4. ta fram riktlinjer som riktar sig till miljöfarliga verksamheter och hålla dessa lätt tillgängliga på certifikatsinnehavarens hemsida.

B. Certifikatsinnehavaren ska inom 3 år:

1. för anslutna B-verksamheter samt av tillsynsmyndigheten kända och av avloppsreningsverket prioriterade C- verksamheter sammanställa förteckning över utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, ämnen från SIN-list som inte ingår i Prioriteringsguiden, "Tillkommande kemiska ämnen" och "Prioriterade ämnen enligt ramdirektivet för vatten" som kan nå avloppet. Det är i huvudsak upp till respektive avloppsreningsverk att bedöma vilka C- och U-verksamheter som ska prioriteras. Dock bör normalt åtminstone fordonstvättar, laboratorier, verkstäder, ytbehandlande verksamheter, sjukhus, tandläkare, elektronikindustri, batteritillverkare samt tvätterier ingå i prioriteringen

2. för anslutna B-verksamheter samt av tillsynsmyndigheten kända och av avloppsreningsverket prioriterade C-verksamheter tillse att handlingsplaner för borttagande av tillförda utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, SIN-list som inte ingår i Prioriteringsguiden och "Tillkommande kemiska ämnen" tas fram. Det är i huvudsak upp till respektive avloppsreningsverk att bedöma vilka C- och U-verksamheter som ska prioriteras. Dock bör normalt åtminstone fordons-tvättar, laboratorier, verkstäder, ytbehandlande verksamheter, sjukhus, tandläkare, elektronikindustri, batteritillverkare samt tvätterier ingå i prioriteringen

C. Certifikatsinnehavaren ska inom 5 år:

1. för anslutna, av tillsynsmyndigheten kända och av avloppsreningsverket prioriterade, U-verksamheter sammanställa förteckning över utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, ämnen från SIN-list som inte ingår i Prioriteringsguiden, "Tillkommande kemiska ämnen" och "Prioriterade ämnen enligt ramdirektivet för vatten" som kan nå avloppet. Det är i huvudsak upp till respektive avloppsreningsverk att bedöma vilka C- och U-verksamheter som ska prioriteras. Dock bör normalt åtminstone fordons-tvättar, laboratorier, verkstäder, ytbehandlande verksamheter, sjukhus, tandläkare, elektronikindustri, batteritillverkare samt tvätterier ingå i prioriteringen
2. för anslutna, av tillsynsmyndigheten kända och av avloppsreningsverket prioriterade, U-verksamheter tillse att handlingsplaner för borttagande av tillförda utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, SIN-list som inte ingår i Prioriteringsguiden och "Tillkommande kemiska ämnen" tas fram. Det är i huvudsak upp till respektive avloppsreningsverk att bedöma vilka C- och U-verksamheter som ska prioriteras. Dock bör normalt åtminstone fordons-tvättar, laboratorier, verkstäder, ytbehandlande verksamheter, sjukhus, tandläkare, elektronikindustri, batteritillverkare samt tvätterier ingå i prioriteringen
3. sammanställa förteckning över verksamheter som tillverkar aktiva läkemedelssubstanser samt över vilka läkemedelssubstanser som kan nå avloppet och i vilken mängd. Certifikatsinnehavaren ska även tillse att handlingsplaner för borttagande av de aktiva läkemedelssubstanserna tas fram.

D. Certifikatsinnehavaren ska årligen eller löpande:

1. minst en gång per år genomföra informationsinsatser till hushåll och anslutna verksamheter i syfte att förbättra kvaliteten på inkommande vatten till avloppsreningsverket
2. löpande bevaka och besvara prövningsärenden enligt miljöbalken för anslutna verksamheter varvid relevanta krav ska ställas avseende tillförda oönskade ämnen.
3. löpande följa upp att anslutna verksamheters handlingsplaner efterlevs
4. årligen sammanställa förteckning över källor till utvalda prioriterade spårelement samt i möjligaste mån kvantifiera dessa
5. minst en gång per år dokumentera härkomst, volym och sammansättning av externt slam och andra externa material
6. minst en gång per år provta och analysera, lagreglerade och prioriterade spårelement, fraktioner från enskilda avlopp och externt material genom stickprovstagning.

E. Certifikatsinnehavaren ska vart femte år:

1. uppdatera den upprättade förteckningen med nyanslutna A- och B- samt av tillsynsmyndigheten kända och av avloppsreningsverket prioriterade C- och U-verksamheter. Det är i huvudsak upp till respektive avloppsreningsverk att bedöma vilka C- och U-verksamheter som ska prioriteras. Dock bör normalt åtminstone fordons-tvättar, laboratorier, verkstäder, ytbehandlande verksamheter, sjukhus, tandläkare, elektronikindustri, batteritillverkare samt tvätterier ingå i prioriteringen. För nyanslutna verksamheter tas fram förteckning av utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, ämnen från SIN-list som inte ingår i Prioriteringsguiden, "Tillkommande kemiska ämnen" och "Prioriterade ämnen enligt ramdirektivet för vatten" som kan nå avloppet

2. för nyanslutna A- och B- samt av tillsynsmyndigheten kända och av avloppsreningsverket prioriterade C- och U-verksamheter tillse att handlingsplaner för borttagande av tillförda utfasningsämnen enligt Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, SIN-list som inte ingår i Prioriteringsguiden och "Tillkommande kemiska ämnen" tas fram inom tre år. Det är i huvudsak upp till respektive avloppsreningsverk att bedöma vilka C- och U-verksamheter som ska prioriteras. Dock bör normalt åtminstone fordonstvättar, laboratorier, verkstäder, ytbehandlande verksamheter, sjukhus, tandläkare, elektronikindustri, batteritillverkare samt tvätterier ingå i prioriteringen
3. uppdatera förteckning över verksamheter som tillverkar aktiva läkemedelssubstanser samt för dessa verksamheter uppdatera förteckning av läkemedelssubstanser som kan nå avloppet.
4. i de fall regelägaren infört nya listor eller de gamla uppdaterats ska även tidigare inventerade verksamheters kemikalielistor granskas

Sökverktyg

Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO

<https://www.kemi.se/prio-start/sok-i-prio>

Utfasningsämnen i Kemikalieinspektionens Prioriteringsguide PRIO, SIN-list, Tillkommande ämnen

<https://www.svenskvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstomsarbete/revaq-certifiering/>

Förteckningar

Tillkommande kemiska ämnen

<https://www.svenskvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstomsarbete/revaq-certifiering/>

Prioriterade ämnen enligt Ramdirektivet för vatten

<https://www.svenskvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstomsarbete/revaq-certifiering/>

Bilaga 5

Metoder för provtagning, analyser och beräkningar gällande slam samt krav vid upphandling av laboratorietjänster

Metoder

Uttag av prov

Uttag av slamprov görs enligt SNFS 1994:2.

Homogenisering av prov

Uttagna primärprov ska alltid blandas omsorgsfullt till ett samlingsprov före analys.

Analyser

Ordinarie prov

På ett ordinarie slamprov ska följande analyser utföras

- torrsubstans
- glödningsförlust
- pH
- P_{tot}
- N_{tot}
- NH₄-N
- Pb, Cd, Cu, Cr, Hg, Ni, Zn
- prioriterade spårelement, enligt 3.3.1.4.

Årssamlingsprov

På årssamlingsprovet ska följande analyser utföras

- torrsubstans
- glödningsförlust
- pH
- P_{tot}
- N_{tot}
- NH₄-N
- Pb, Cd, Cu, Cr, Hg, Ni, Zn
- Ag, As, Au, B, Ba, Be, Bi, Ce, Co, Cs, Dy, Er, Eu, Ga, Gd, Ge, Hf, Ho, In, Ir, La, Li, Lu, Mn, Mo, Nb, Nd, Pd, Pr, Pt, Rb, Re, Rh, Ru, Sb, Sc, Se, Sm, Sn, Sr, Ta, Tb, Te, Th, Ti, Tl, Tm, U, V, W, Y, Yb, Zr,

Upphandling av laboratorietjänster

Nedanstående krav gäller från och med den upphandling som görs efter 1 januari 2023.

Den leverantörsbedömning som krävs för att se att tjänsterna utförs enligt nedan genomförs av regelägaren.

Vid upphandling av laboratorietjänster ska förfrågningsunderlaget minst innehålla nedanstående delar.

1. Leverantören ska uppvisa ett giltigt ackrediteringsbeslut inklusive de metoder som är aktuella.
2. Leverantören ska dokumentera avvikande resultat och förändrad provhantering. Detta ska:
 - a. administreras av kvalificerad personal
 - b. utföras i enlighet med kraven i gällande ledningssystemstandarder
 - c. vara granskningsbart och noteras i analysrapporterna
3. Leverantören ska utföra analyser i överensstämmelse med metoder enligt tabell 2 och 3.
4. Leverantören ska kvalitetssäkra mätresultaten genom att:
 - a. tillhandahålla en kvalitetssäkrad ändringshanteringsprocess
 - ändringar av processlinjer, instrumentkonfiguration eller instrumentbyten ska utföras i enlighet med fastställda planer

- planer och beslut om driftsättning ska godkännas av regelägaren
- b. Minst vart tredje år utföra mätningar och redovisa resultat av ett referensmaterial som tillhandahålls av regelägaren

I avtalet med leverantören ska regleras vilka konsekvenser avvikelser från 1 – 4 får.

Utförande av analyser

Analys ska utföras i enlighet med tabell 2 och 3. Analys ska utföras vid ackrediterat laboratorium och om möjligt med ackrediterade metoder.

Tabell 2. Metoder för analys av slam

Analys	Metod
pH	SS-EN 15933:2012
Salmonella	NMKL No 71, 1999, 5:e utgåvan
Fosfor och prioriterade spårelement	Internationellt godkänd och giltig standardmetod för uppslutning och analys av relevanta provtyper enligt Tabell 3 nedan.
Spårelement utöver dem som regleras i tabell 3	Eriksson J., PM Analysmetoder för 60 spårelement i slam 2009. Uppdaterad maj 2017. http://www.svenskvatten.se/Vattentjanster/Avlopp-och-Miljo/REVAQ/Certifiering/REVAQ-regler/
Ammoniumkväve	STANDARD METHODS 4500-NH4
Synliga föroreningar	Revaq tillämpar samma provtagnings- och analysmetodik som SPCR 120 vilka återfinns på följande länk. https://www.avfallsverige.se/kunskapsbanken/certifierad-atervinning/certifieringsregler/

Tabell 3. Mätmetod och uppslutningsmetoder

Metall	Mätmetod	Uppslutning	Lägsta rapporteringsgräns mg/kg TS
Bly	ICP-MS	Salpetersyra	0,1
Fosfor	ICP-OES	Salpetersyra	-
Kadmium	ICP-MS	Salpetersyra	0,01
Kobolt	ICP-MS	Salpetersyra	0,1
Koppar	ICP-OES	Salpetersyra	1
Krom	ICP-MS	Salpetersyra	0,1
Kvicksilver	AFS, ICP-MS, el. CV-AAS	Kungsvatten	0,05
Molybden	ICP-MS	Kungsvatten	0,2
Nickel	ICP-MS	Salpetersyra	0,1
Silver	ICP-MS	Kungsvatten	0,2
Tenn	ICP-MS	Kungsvatten	0,05
Vanadin	ICP-OES	Salpetersyra	0,2
Zink	ICP-OES	Salpetersyra	1

Redovisning av analysresultat ska ske med två värdesiffror. Analysresultat redovisas för makroelement i g/kg TS och för spårelement i mg/kg TS.

Bilaga 6

Produktbeskrivning

Produktbeskrivning i form av ett produktblad ska **finnas för slam och biokol samt** åtminstone innehålla nedanstående punkter.

A. Grunduppgifter:

1. Revaq-märket
2. Certifikatsinnehavarens namn och adress
3. Avloppsreningsverkets namn
4. Certifikatsnummer
5. Produktens märkning
6. Produktionsperiod
7. Produktens mängd (ton slam)
8. Vilket slamparti/vilka slampartier som ingår i produkten och i vilka proportioner
9. Slambehandling
10. Lagringsplats för långtidslagring
11. Lagringsplats inför spridning
12. Kontaktperson vid avloppsreningsverket, namn och telefonnummer.

B. Växtnäringstillförsel, kg/ha och år:

1. Totalfosfor (P_{tot})
2. Totalkväve (N_{tot})
3. Ammoniumkväve (NH_4-N).

C. Slavgiva, ton slam per ha:

1. 1år
2. 5år.

D. Cd/P-kvot

E. Salmonellaprovtagning:

1. Datum för provtagning och resultat av analys.

F. Produktens värden:

1. pH
2. TS-halt %
3. Organiskt material (glödningsförlust) %.

G. Produktens värden, g/kg TS:

1. Ammoniumkväve (NH_4-N)
2. Totalkväve (N_{tot})
3. Totalfosfor (P_{tot}).

H. Produktens värden, mg/kg TS:

1. Bly (Pb)
2. Nickel (Ni)
3. Koppar (Cu)
4. Krom (Cr)
5. Zink (Zn)
6. Kadmium (Cd)
7. Kvicksilver (Hg).

I. Produktens tillförelse av lagreglerade spårelement till mark, g/ha och år:

1. Bly (Pb)
2. Nickel (Ni)
3. Koppar (Cu)
4. Krom (Cr)
5. Zink (Zn)
6. Kadmium (Cd)
7. Kvicksilver (Hg).

Mall för produktblad finns på: <https://www.svenskvatten.se/vattentjanster/avlopp-och-miljo/kretslopp-och-uppstomsarbete/revaq-certifiering/>

Bilaga 7

Praktisk hantering vid slamspridning på åkermark

Den praktiska hanteringen ska ske på ett systematiskt sätt som finns dokumenterat i certifikatsinnehavarens ledningssystem.

Dokumentation före spridning

A. Före slamspridning ska för varje produkt finnas följande dokumentation:

1. Produktionsperiod
2. Mängd (ton slam)
3. Analysresultat
4. Framräknad giva för spridning, behovsanpassad med hänsyn till fosforhalten i marken och anpassad till grödans näringsbehov
5. Salmonellaanalys (med resultat ej påvisad), inklusive datum
6. Produktbeskrivning enligt bilaga 6.

B. Före slamspridning ska följande information finnas tillgänglig:

1. Avtal med underleverantör
2. Avtal med lantbrukare
3. Fastighetsbeteckning och skiftesbeteckning, gärna koordinater
4. Kontroll av eventuell tidigare tillförsel av slamgödsling slam och biokol
5. Information om slammängd och giva som ska spridas lämnad till transportör och underleverantör
6. Jordanalys som visar markens kadmium- och fosforhalt. Jordprov ska uttas enligt "God markkarterings- sed enligt markkarteringsrådet"
7. Jordanalys vid misstanke om förhöjda värden av något av de sju spårelementen reglerade i svensk lagstiftning. För kadmium se punkt 6.

Information till tillsynsmyndighet om planerad slamspridning

C. Inför slamspridning ska minst följande information lämnas till tillsynsmyndigheten:

1. Namn och adress till mottagare av slam
2. Fastighetsbeteckning för de skiften som slammet planeras att spridas på
3. Karta som visar på vilka skiften slamspridning ska ske med arealangivelse samt upplagsplats
4. Avstånd mellan upplagsplatsen och bostäder samt vattendrag
5. Eventuellt tidigare tillförsel av slamspridning slam och biokol på aktuella skiften ska anges
6. Jordanalyser
 - Kadmium, Cd, mg/kg TS
 - Lättlöslig fosfor, P-AL, mg/100 g lufttorr jord, ange fosforklass
7. Karta som visar var jordproverna tagits
8. Antal år som fosforgivan är beräknad för, femårgiva eller mindre
9. Beräknad tidpunkt för spridningen, månad
10. Befintlig eller kommande gröda samt föregående gröda
11. Beskrivning av hur lokala miljöregler kommer att beaktas.

Mall för information till tillsynsmyndigheten om planerad slamspridning finns på Svenskt vattens hemsida.

D. Spridning ska ske enligt en dokumenterad rutin. Vid spridning ska nedanstående krav uppfyllas och dokumenteras:

1. Information lämnad till lantbrukaren
2. Slammet ska spridas jämnt över skiftet eller anpassas efter fosfors variation i marken
3. Fosforgiva med slam får ges som maximalt en femårsgiva och får ej överskrida 110 kg fosfor per hektar
4. På ett fält där en slamgiva tidigare lagts kan t.ex. två år efter en femårsgiva läggas en två års giva. Dock får aldrig kravet på maximalt 110 kg fosfor per hektar under en rullande femårsperiod överskridas
5. Samma princip som redovisas i punkt C4 får tillämpas avseende spårelement
6. Faktisk giva får ej överskridas med mer än 10 procent från planerad
7. Slamspridning får inte ske inom primär (inre) skyddszon i vattenskyddsområden
8. Hänsyn ska tas till öppna vattendrag genom att iaktta skyddsavstånd i enlighet med SJVFS 2004:62
9. Hänsyn ska tas till vattenbrunnar genom ett skyddsavstånd anpassat till platsen dock minst 2 m.
10. Hänsyn ska tas till närboende inom och utom detaljplanerat område. Detta gäller speciellt risken för luktstörningar
11. Nedbrukning ska ske snarast, dock senast enligt Jordbruksverkets regler SJVFS 2004:62, senaste uppdateringen
12. Vid lagring av produkt inför spridning ska utöver gällande lagstiftning även lokala miljöregler beaktas.

Dokumentation efter spridning

E. Efter spridning ska följande information dokumenteras:

1. Aktuellt skifte
2. Delar av skifte som eventuellt ej blivit slamgödslat
3. Total mängd tillfört slam (ton)
4. Faktisk giva som spridits (ton/ha)
5. Tidpunkt för spridning och nedbrukning.

Sammanställning och spårbarhetsrapport

F. Efter avslutad slamgödslingsperiod eller när informationen begärs av tillsynsmyndighet eller lantbruksföretag, ska följande sammanställning ske: Följande sammanställning ska göras, senast 1 mars efterföljande år eller när informationen begärs av tillsynsmyndigheten eller mottagande lantbruksföretag

1. Förteckning över samt karta på vilka skiften en produkt använts
2. Faktiska givor som spridits på respektive skifte
3. Tillförd mängd av utvalda prioriterade spårelement uträknad som årlig tillförsel i g/ha
4. Tillförd mängd kväve och fosfor, både halter i slam och givor i kg per hektar
5. Kadmiumbalans görs per skifte enligt mall på Svenskt Vattens hemsida <http://www.svenskvatten.se/Vattentjanster/Avlopp-och-Miljo/Revaq/Certifisering/Revaq-regler/>
6. Slamgödslande skiften ska vara registrerade i DataVäxt senast 1 mars efterföljande år.

Praktisk hantering vid spridning av biokol på åkermark

Den praktiska hanteringen ska ske på ett systematiskt sätt som finns dokumenterat i certifikatsinnehavarens ledningssystem.

Dokumentation före spridning

G. Före spridning av biokol på åkermark ska för varje produkt finnas följande dokumentation:

1. Produktionsperiod
2. Mängd (ton biokol)
3. Analysresultat
4. Framräknad giva för spridning, behovsanpassad med hänsyn till fosforhalten i marken och anpassad till grödans näringsbehov
5. Dokumentation som visar att de hygieniska kraven i bilaga 2 har uppfyllts

6. Produktbeskrivning enligt bilaga 6.

H. Före spridning av biokol ska följande information finnas tillgänglig:

1. Avtal med underleverantör
2. Avtal med lantbrukare
3. Fastighetsbeteckning och skiftesbeteckning, gärna koordinater
4. Kontroll av eventuell tidigare tillförsel av slam och biokol
5. Information om mängd biokol och giva som ska spridas lämnad till transportör och underleverantör
6. Jordanalys som visar markens kadmium- och fosforhalt. Jordprov ska uttas enligt "God markkarterings-
sed enligt markkarteringsrådet"
7. Jordanalys vid misstanke om förhöjda värden av något av de sju spårelementen reglerade i svensk
lagstiftning. För kadmium se punkt 6.

Information till tillsynsmyndighet om planerad spridning av biokol

I. Inför spridning av biokol ska minst följande information lämnas till tillsynsmyndigheten:

1. Namn och adress till mottagare av biokol
2. Fastighetsbeteckning för de skiften som biokolen planeras att spridas på
3. Karta som visar på vilka skiften spridning av biokol ska ske med arealangivelse samt upplagsplats
4. Avstånd mellan upplagsplatsen och bostäder samt vattendrag
5. Eventuellt tidigare tillförsel av slam och biokol på aktuella skiften ska anges
6. Jordanalyser
 - Kadmium, Cd, mg/kg TS
 - Lättlöslig fosfor, P-AL, mg/100 g lufttorr jord, ange fosforklass
7. Karta som visar var jordproverna tagits
8. Antal år som fosforgivan är beräknad för, femårs-giva eller mindre
9. Beräknad tidpunkt för spridningen, månad
10. Befintlig eller kommande gröda samt föregående gröda
11. Beskrivning av hur lokala miljöregler kommer att beaktas.

Mall för information till tillsynsmyndigheten om planerad slamspridning finns på Svenskt Vattens hemsida.

J. Spridning ska ske enligt en dokumenterad rutin. Vid spridning ska nedanstående krav uppfyllas och dokumenteras:

1. Information lämnad till lantbrukaren
2. Biokolen ska spridas jämnt över skiftet eller anpassas efter fosfors variation i marken
3. Fosforgiva med biokol får ges som maximalt en femårs-giva och får ej överskrida 110 kg fosfor per hektar
4. På ett fält där biokol tidigare lagts kan t.ex. två år efter en femårs-giva läggas en två års giva. Dock får aldrig kravet på maximalt 110 kg fosfor per hektar under en rullande femårsperiod överskridas
5. Samma princip som redovisas i punkt 14 får tillämpas avseende spårelement
6. Faktisk giva får ej överskridas med mer än 10 procent från planerad
7. Spridning av biokol får inte ske inom primär (inre) skyddszon i vattenskyddsområden
8. Hänsyn ska tas till öppna vattendrag genom att iaktta skyddsavstånd i enlighet med SJVFS 2004:62
9. Hänsyn ska tas till vattenbrunnar genom ett skyddsavstånd anpassat till platsen dock minst 2 m.
10. Hänsyn ska tas till närboende inom och utom detaljplanerat område.
11. Vid lagring av produkt inför spridning ska utöver gällande lagstiftning även lokala miljöregler beaktas.

Dokumentation efter spridning

K. Efter spridning ska följande information dokumenteras:

1. Aktuellt skifte
2. Delar av skifte som eventuellt ej blivit gödslat med biokol
3. Total mängd tillfört biokol (ton)
4. Faktisk giva som spridits (ton/ha)
5. Tidpunkt för spridning.

Sammanställning och spårbarhetsrapport

L. Senast 1 mars efterföljande år eller när informationen begärs av tillsynsmyndighet eller mottagande lantbruksföretag, ska följande sammanställning ske:

1. Förteckning över samt karta på vilka skiften en produkt använts
2. Faktiska givor som spridits på respektive skifte
3. Tillförd mängd av utvalda prioriterade spårelement uträknad som årlig tillförsel i g/ha
4. Tillförd mängd kväve och fosfor, både halter i slam och givor i kg per hektar
5. Kadmiumbalans görs per skifte enligt mall på Svenskt Vattens hemsida
<http://www.svenskvatten.se/Vattentjanster/Avlopp-och-Miljo/Revaq/Certifisering/Revaq-regler/>
6. Slamgödslade skiften ska vara registrerade i DataVäxt senast 1 mars efterföljande år.

Praktisk hantering vid spridning av renat avloppsvatten på åkermark

Den praktiska hanteringen ska ske på ett systematiskt sätt som finns dokumenterat i certifikatsinnehavarens ledningssystem.

Dokumentation före spridning

M. Före spridning av renat avloppsvatten på åkermark ska följande dokumentation finnas:

1. Produktionsperiod
2. Mängd (m³ renat avloppsvatten)
3. Analysresultat
4. Framräknad mängd för bevattning
5. Dokumentation som visar att de hygieniska kraven i bilaga 2 har uppfyllts

N. Före spridning av renat avloppsvatten ska följande information finnas tillgänglig:

1. Avtal med underleverantör
2. Avtal med lantbrukare
3. Fastighetsbeteckning och skiftesbeteckning, gärna koordinater
4. kontroll av eventuellt tidigare bevattning

Information till tillsynsmyndighet om planerad spridning av renat avloppsvatten

O. Inför bevattning med renat avloppsvatten ska minst följande information lämnas till tillsynsmyndigheten:

1. Namn och adress till mottagare av renat avloppsvatten
2. Fastighetsbeteckning för de skiften som det renade avloppsvattnet planeras att spridas på
3. Karta som visar på vilka skiften spridning av renat avloppsvatten ska ske med arealangivelse samt lagringsplats
4. Eventuellt tidigare tillförsel av slam och biokol på aktuella skiften ska anges
5. Beräknad tidpunkt för bevattning, månad
6. Befintlig gröda
7. Beskrivning av hur lokala miljöregler kommer att beaktas.

Mall för information till tillsynsmyndigheten om planerad bevattning finns på Svenskt Vattens hemsida.

P. Bevattning ska ske enligt en dokumenterad rutin. Vid bevattning ska nedanstående krav uppfyllas och dokumenteras:

1. Information lämnad till lantbrukaren
2. Det renade avloppsvattnet ska spridas jämnt över skiftet
3. Faktisk tillförd mängd får ej överskridas med mer än 10 procent från planerad
4. Hänsyn ska tas till närboende inom och utom detaljplanerat område.
5. Vid lagring av produkt inför spridning ska utöver gällande lagstiftning även lokala miljöregler beaktas.

Dokumentation efter spridning

Q. Efter spridning ska följande information dokumenteras:

1. Aktuellt skifte
2. Delar av skifte som eventuellt ej blivit bevattnat med renat avloppsvatten
3. Total mängd tillfört renat avloppsvatten (mm)
4. Tidpunkt för spridning

Sammanställning och spårbarhetsrapport

R. Följande sammanställning ska göras, senast 1 mars efterföljande år eller när informationen begärs av tillsynsmyndigheten eller mottagande lantbruksföretag

1. Förteckning över samt karta som visar vilka skiften som bevattnats
2. Faktisk mängd som spridits på respektive skifte
3. Tillförd mängd av utvalda prioriterade spårelement uträknad som årlig tillförsel i g/ha
4. Bevattnade skiften ska vara registrerade i DataVäxt senast 1 mars efterföljande år.

Bilaga 8

Maximal tillförsel till åkermark av spårelement i g/ha och år

Tabell 4. Maximal tillförsel till åkermark av spårelement beräknat som g/ha och år

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Ag	4,5	4,2	3,8	3,5	3,1	2,7	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	Ag
As	91	84	78	72	66	59	53	53	53	53	53	As
Ba	15898	14802	13705	12609	11513	10416	9320	9320	9320	9320	9320	Ba
Be	34	31	29	27	24	22	20	20	20	20	20	Be
Cd	0,67	0,64	0,61	0,59	0,56	0,53	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	Cd
Ce	1579	1471	1362	1253	1144	1035	926	926	926	926	926	Ce
Cr	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	Cr
Cs	54	51	47	43	39	36	32	32	32	32	32	Cs
Cu*	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	Cu
Dg	106	99	92	84	77	70	62	62	62	62	62	Dg
Er	60	56	51	47	43	39	35	35	35	35	35	Er
Eu	23	21	20	18	17	15	13	13	13	13	13	Eu
Ga	236	219	203	187	171	154	138	138	138	138	138	Ga
Gd	93	87	80	74	68	61	55	55	55	55	55	Gd
Ge	181	169	156	144	131	119	106	106	106	106	106	Ge
Hf	194	181	167	154	141	127	114	114	114	114	114	Hf
Hg	0,93	0,87	0,80	0,74	0,68	0,61	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55	Hg
Ho	24	23	21	19	18	16	14	14	14	14	14	Ho
In	1,0	0,96	0,89	0,82	0,75	0,68	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	In
Ir	1,0	0,96	0,89	0,82	0,75	0,68	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	Ir
La	906	844	781	719	656	594	531	531	531	531	531	La
Li	466	434	402	370	338	305	273	273	273	273	273	Li
Lu	11	9,9	9,2	8,4	7,7	7,0	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	Lu
Ni	25	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	Ni
Nb	337	313	290	267	244	221	197	197	197	197	197	Nb
Nd	777	723	670	616	563	509	455	455	455	455	455	Nd
Pb**	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	Pb
Pd	1,0	0,96	0,89	0,82	0,75	0,68	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	Pd
Pr	199	186	172	158	144	131	117	117	117	117	117	Pr
Pt	1,0	0,96	0,89	0,82	0,75	0,68	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	Pt
Rb	2900	2700	2500	2300	2100	1900	1700	1700	1700	1700	1700	Rb
Re	1,0	0,96	0,89	0,82	0,75	0,68	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	Re
Rh	1,0	0,96	0,89	0,82	0,75	0,68	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	Rh
Ru	1,0	0,96	0,89	0,82	0,75	0,68	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61	Ru
Sb	13	12	11	9,6	8,6	7,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	Sb
Sc	251	234	217	199	182	165	147	147	147	147	147	Sc
Sm	122	113	105	97	88	80	71	71	71	71	71	Sm
Sn	36	34	31	29	26	24	21	21	21	21	21	Sn
Sr	4195	3905	3616	3327	3038	2748	2459	2459	2459	2459	2459	Sr
Ta	31	29	27	25	23	20	18	18	18	18	18	Ta
Tb	13	12	11	10	9,2	8,3	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	Tb
Te	2,1	1,9	1,8	1,6	1,5	1,4	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	Te
Th	202	188	174	160	146	132	118	118	118	118	118	Th
Ti	98393	91607	84821	78036	71250	64464	57679	57679	57679	57679	57679	Ti
Tl	5,7	5,3	4,9	4,5	4,1	3,7	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	Tl
Tm	8,5	8,0	7,4	6,8	6,2	5,6	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	Tm
U	91	84	78	72	66	59	53	53	53	53	53	U
V	829	771	714	657	600	543	486	486	486	486	486	V
W	34	31	29	27	24	22	20	20	20	20	20	W
Y	751	699	647	596	544	492	440	440	440	440	440	Y
Yb	78	72	67	62	56	51	46	46	46	46	46	Yb
Zn	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	Zn
Zr	7328	6822	6317	5812	5306	4801	4296	4296	4296	4296	4296	Zr

Beräkningarna i tabell 4 grundas på tillförsel av 22 kg P/ha och år.

* För koppar (Cu) kan större mängder godtas om det kan visas att den aktuella åkermarken där avloppsslam ska spridas behöver kopparskott. I en åkermark med kopparhalt om mindre än 7 mg/kg TS tillåts högst 600 g/ha år.

** För bly (Pb) redovisas lagstiftningens krav vilket är högre än 0,20 procents ackumuleringstakt.

Kommenterad [A1]: Gäller ej för bevattning med renat avloppsvatten

I Naturvårdsverkets rapport 5148 redovisas de spårelement som ska analyseras i årssamlingsprovet. Fem av dessa, bor (B), kobolt (Co), mangan (Mn), molybden (Mo), Selen (Se) är essentiella. Guld (Au) och vismut (Bi) bedöms med nuvarande kunskap inte ge negativa effekter på miljön. Dessa sju spårelement finns därför inte med i tabellen ovan.

Bilaga 9

Avtal - Certifieringsavtal

Certifiering mot kraven i ”Certifieringsorgan – Krav för ackreditering”

Svenskt Vatten är för närvarande ensam ägare av Revaq. Revaq är ett certifieringssystem som arbetar för att minska flödet av oönskade ämnen till avloppsreningsverk, att skapa en hållbar återföring av växtnäring samt att hantera riskerna på vägen dit.

Syftet med Revaq är:

- att vara såväl en nationell som lokal drivkraft för en fortlöpande ytterligare förbättring av kvaliteten på det till avloppsreningsverken inkommande avloppsvattnet och därmed på växtnäringen från slammet. En allt bättre kvalitet på avloppsvattnet in till avloppsreningsverken kommer också att ha stor betydelse för den framtida miljöbelastningen på våra sjöar, vattendrag och kustområden
- att erbjuda alla aktörer en öppen och transparent information om slammets sammansättning, hur det producerats och använts
- att växtnäring från avloppsfractioner produceras på ett ansvarsfullt sätt och att kvaliteten uppfyller fastställda krav.

Den konkreta tillämpningen av Revaq-reglerna revideras genom certifiering, vilken utförs av organ som arbetar enligt SS-EN ISO/IEC 17065:2012 och vars tjänster betalas av den VA-förvaltning som ska verifieras.

Detta avtal tecknas mellan Svenskt Vatten AB och de certifieringsorgan som önskar certifiera enligt ”Revaq”.

Parter

Svenskt Vatten AB med organisationsnummer 556473-5248, härnäst benämnt regelägaren.

Certifieringsorgan (ange) med organisationsnummer xxxxxx-xxxx, härnäst benämnt certifieringsorganet.

Regelägarans åtaganden:

- Sammanställer årligen information om certifieringens omfattning och användningen av slam
- Redovisar årligen hur slamkvaliteten förändras hos de certifierade avloppsreningsverken
- Informerar om växtnäringåterföring och certifieringssystemet
- Ansvarar för att arbeta med nationella åtgärder för utfasning av oönskade ämnen
- Publicerar på sin hemsida de certifieringsorgan som är ackrediterade för Revaq
- Tar initiativ till gemensamma åtgärder för exempelvis utveckling av certifieringssystemet
- Genomför minst två gånger per år kalibreringsmöten för de ackrediterade certifieringsorganen.

Certifieringsorganets åtaganden:

- Certifieringsorganet ska uppfylla kraven i bilaga 10 ”Krav för Ackreditering”
- Certifieringsorganet ska ha ansökt om eller inneha en ackreditering för SS-EN ISO/IEC 17065:2012 och Revaq
- Certifieringsorganet ska omedelbart informera regelägaren om förändringar i dess ackrediteringsstatus.

Regelägarans rättigheter

Regelägaren äger rätt att upprätta avtal med certifieringsorgan, ackrediteringsorgan och annan tredje part i syfte att etablera, driva, underhålla och utveckla Revaq-reglerna och administrera dessa. Detta gäller även tillhörande system, dokument och annat material och/eller tjänst som regelägaren finner är lämpligt.

Avgifter

Avgifter som certifikatsinnehavaren ska avge till certifieringsorganet:

- Certifieringskostnad
- Revisionskostnad

- Årliga avgiften till regelägaren som certifieringsorganet i sin helhet och utan dröjsmål transfererar till regelägaren.

Ansvars- och skadeståndsskyldighet

Regelägaren, dess personal och/eller av regelägaren anlita tredje part kan inte hållas ansvars- och/eller skadeståndsskyldig av certifieringsorganet och/eller tredje part för skador vilka har uppstått på grund av efterlevnad av detta avtal och/eller krav i bilaga 10 "Certifieringsorgan - Krav för ackreditering" och/eller beslut fattade av personal inom regelägarens organisation avseende Revaq-regler.

Regelägaren, dess personal och/eller av regelägaren anlita tredje part ska hållas skadeslös av certifieringsorganet för alla skadeståndsanspråk från tredje part på certifieringsorganet. Särskilt, dock inte uteslutande andra anspråk, gäller detta anspråk från de certifierade organisationerna och från konsumenter, vilka kan uppstå i samband med certifieringsorganets kontrakterade aktiviteter.

Certifieringsorganet ska ha en ansvars- och skadeståndsförsäkring om åtminstone 1 000 000 SEK per skada och försäkrings år.

Certifieringsorganet ska vara ersättningsskyldig för ett maximalt belopp om 1 000 000 SEK per skadetillfälle till regelägaren för alla skador som orsakats regelägaren på grund av certifieringsorganets, med regelägaren kontrakterade aktiviteter.

Certifieringsorganet är inte ansvarigt för produkter från den certifierade verksamheten. Certifieringsorganet ska ha rutiner för information och ska informera certifierade organisationer om ansvar för sina produkter.

Avtalets giltighet

Avtalet gäller 12 månader fr.o.m. undertecknandet och förlängs automatiskt med 12 månader om uppsägning ej gjorts, dock kan avtalet gälla som längst 36 månader.

Certifieringsorganet kan skriftligen säga upp avtalet när som helst. Uppsägningen av avtalet träder i kraft sex månader från det datum som regelägaren skriftligen bekräftat uppsägningen om inte regelägaren och certifieringsorganet skriftligen överenskommit om ett specifikt datum då uppsägningen ska verkställas.

Regelägaren kan skriftligen säga upp avtalet när som helst. Uppsägningen av avtalet träder i kraft sex månader från det datum som Regelägaren skriftligen meddelat certifieringsorganet om uppsägning.

Regelägaren kan skriftligen säga upp avtalet med omedelbar verkan om certifieringsorganet förlorar sin ackreditering eller får den suspenderad för Revaq-reglerna och/eller SS-EN ISO/IEC 17065:2012.

Regelägaren kan skriftligen säga upp avtalet med omedelbar verkan om certifieringsorganet försätts i konkurs eller är oförmöget att betala de administrativa avgifter som certifieringsorganet är skyldigt att inhämta för regelägarens räkning enligt bilaga 10 "Certifieringsorgan - Krav för ackreditering".

Certifieringsorganet kan skriftligen säga upp avtalet med omedelbar verkan om förutsättningarna för certifieringssystemet ändras så att avtalets fullgörande hindras eller blir oskäligt betungande.

Avslutande av avtal ska inte ha någon effekt på parternas ansvars- och skadeståndsskyldighet för aktiviteter under avtalstidens giltighet.

Force majeure

Följande omständigheter utgör befrielsegrunder om de medför att avtalets fullgörande hindras eller blir oskäligt betungande. Arbetskonflikt och varje annan omständighet som parterna inte kan råda över såsom eldsvåda, krig, naturkatastrofer etc.

Befrielsegrund liksom dess upphörande ska utan dröjsmål skriftligen meddelas den andra parten.

Avtalet kan hävas av vardera parten genom skriftligt meddelande till andra parten om befrielsegrund åberopats i mer än sex månader.

Tvist

Tvister uppkomna med anledning av detta avtal, eller därmed förenat förhållande, ska avgöras i svensk domstol och efter svensk lag. Parterna kan dock särskilt överenskomma om slutligt avgörande av tvist genom skiljedom enligt Revaq-reglerna för Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut.

Ort och datum

Ort och datum:

XXXX

VD Svenskt Vatten AB

(Namn)

(Titel) & (Organisationens namn)

Bilaga 10

Certifieringsorgan - Krav för ackreditering

Allmänt

I dessa regler fastlägger Revaq de tilläggskrav till ackreditering mot SS-EN ISO/IEC 17065:2012 som gäller för certifieringsorgan som ackrediteras för Revaq-certifiering.

Ackreditering och avtal

Certifieringsorgan som önskar certifiera enligt Revaq:s reglerna ska vara ackrediterade enligt SS-EN ISO/IEC 17065:2012 av SWEDAC eller motsvarande ackrediteringsorgan. Certifieringsorganet ansöker om att få revideras och certifiera enligt Revaq hos regelägaren och tecknar avtal om detta med regelägaren, enligt bilaga 9. Kopia på beslut om ackreditering eller tidplan för ackrediteringen ska bifogas med ansökan till regelägaren. Inom EA (European cooperation for Accreditation, det europeiska samarbetet för ackreditering) finns ett multilateralt avtal ackrediteringsorganen emellan, som innebär att flertalet europeiska organ erkänner varandras kompetens. EA träffar i sin tur avtal med ackrediteringsorgan eller sammanslutningar av ackrediteringsorgan i övriga världsdelar. Även ackrediteringsorgan som ingår i EA:s multilaterala avtal kan vara ackrediteringsorgan för Revaq.

Certifieringsorganets ansvar vid certifiering

Certifieringsorganet ska vid kontraktsgenombgång med sökande för Revaq-certifiering säkerställa att den sökande inte är underkänd av annat ackrediterat certifieringsorgan med avseende på Revaq-reglerna.

Ansökan om certifiering ska ske skriftligen till certifieringsorganet på certifieringsorganets ansökningsblankett och vara åtföljd av en översiktlig beskrivning av verksamhetsutövarens process, organisation, kvalitets- och förbättringsarbete. Certifieringsorganet ska ha sådan ansökningsblankett lätt tillgänglig på hemsida eller liknande.

Certifieringsorganet ansvarar för att granskningen av den certifierade verksamheten har utförts med vederbörlig omsorg utifrån kraven i dessa regler (kapitel 2 – 4), och enligt rutinerna i certifieringsorganets kvalitetssystem.

Certifieringsorganet ska upprätta förteckningar över gällande certifikat. Förteckningarna ska innehålla uppgifter om certifikatsinnehavare, certifikatsnummer, godkänd producent/avloppsreningsverk och utfärdande datum. Förteckningarna ska presenteras på certifieringsorganets hemsida och på www.certifiering.nu.

Certifieringsorganet ansvarar för att löpande rapportera godkända certifikatsinnehavare till Revaq-sekretariatet och till www.certifiering.nu. Rapporteringen ska åtminstone omfatta certifikatsinnehavare, godkänd producent/avloppsreningsverk, certifikatsnummer och utfärdandedatum.

Certifikatsorganet ska rapportera återkallade certifikat till Revaq-sekretariatet och till www.certifiering.nu.

Certifieringsorganet ansvarar för att revidera att certifikatsinnehavaren, senast den 30 april varje år, fyllt i mallen till årsrapporten på ett korrekt sätt samt att certifikatsinnehavaren skickat ifyllt mall till regelägaren samt till certifieringsorganet.

Utfärdande av certifikat

Det ackrediterade certifieringsorganet ska ha dokumenterade gransknings- och beslutsrutiner för utfärdande av certifikat. Rutinerna ska säkerställa att granskning av revisioner genomförs på ett enhetligt sätt och att revisionerna genomförs i enlighet med Revaq:s regelverk och på ett objektivt och likartat sätt.

Innan certifikat utfärdas, ska samtliga avvikelser från certifieringsrevisionen vara åtgärdade.

Ett Revaq-certifikat ska tydligt beskriva certifieringens omfattning och ska som minimum innehålla:

- a) Det aktuella certifieringsorganets logotyp och ackrediteringsmärke med ackrediteringsnummer¹
- b) Revaq- märke enligt bilaga 1
- c) Certifierad organisation och adress
- d) Produktionsplats
- e) Produktbeskrivning
- f) Uttalande om överensstämmelse med aktuell utgåva av regelverket
- g) Certifikatets giltighetstid
- h) Signatur av bemyndigad representant för certifieringsorganet.

Återkallande av certifikat

Certifieringsorganet ska ha dokumenterade rutiner för återkallande av certifikat.

Certifikat kan återkallas enligt kapitel 4.1.

Förnyat utfärdande av certifikat efter återkallande

Certifieringsorganet ska ha dokumenterade rutiner för att bedöma nödvändiga insatser och aktiviteter för förnyat utfärdande av ett indraget certifikat.

Utfärdande av nytt certifikat, efter återkallande eller uppsägning, behandlas på samma sätt som en ny ansökan.

Övertagande av certifikat

Certifikatsinnehavaren ska ha möjlighet att flytta certifieringen till annat ackrediterat certifieringsorgan. Flytt av certifiering görs genom att certifikatinnehavaren ansöker om certifiering till det nya certifieringsorganet. Ansökningsförfarande ska ske på samma sätt som vid en ny ansökan (enligt 2.2.1). Det nya certifieringsorganet ska vid kontraktsgenomgång med sökande säkerställa att den sökande inte är underkänd av annat ackrediterat certifieringsorgan med avseende på Revaq-reglerna. Det övertagande certifieringsorganet ska dessutom begära in följande dokumentation för granskning:

1. Besöks/revisionsrapport från senaste externa revisionen
2. Samtliga avvikelser och uppgifter om korrigerande åtgärder från den senaste externa revisionen samt alla eventuellt kvarstående öppna avvikelser från tidigare revisioner
3. Kopia på gällande Revaq-certifikat.

Det övertagande certifieringsorganet granskar underlagen enligt den ordinarie processen för certifiering. Vid granskningen bedömer det övertagande certifieringsorganet vilka aktiviteter som krävs innan nytt certifikat kan ställas ut. Samtliga avvikelser, både sådana som det tidigare och det nya certifieringsorganet hittat, ska vara åtgärdade innan nytt certifikat ställs ut.

Kompetenskrav för revisorer²

ISO 19011 eller motsvarande standard utgör en vägledning för certifieringsorganets krav på revisorernas kompetens och bedömning av revisorer.

Person vilken antas som revisor ska ha genomgått åtminstone tre års gymnasieutbildning med Naturvetenskaplig inriktning eller annan likvärdig utbildning samt ha åtminstone tre års relevant arbetslivserfarenhet från arbete inom eller i nära kontakt med VA-branschen, eller från annan konsultverksamhet med inriktning mot branschen. Erfarenheten ska innefatta att göra bedömningar, lösa problem och kommunicera med personer i ledande ställning.

Utöver detta ska personen ha genomgått utbildning i att utföra och leda systemrevisioner där SS-EN ISO 19011 eller motsvarande regelverk kan fungera som vägledning. Revisorsutbildningen ska omfatta åtminstone två dagar med teori och praktiskt genomförande av revision samt regelägarens Revaq-kurs.

¹SWEDAC:s föreskrifter och allmänna råd om ackreditering, STAFS 2015:8

² Kompletteras med krav på revisionsledare om det är aktuellt

För godkännande som revisor ska revisorskandidaten ha deltagit som observatör tillsammans med erfaren revisor vid åtminstone fyra tillfällen, under sammanlagt minst tio dagar. Vid det näst sista observatörstillfället ska revisorskandidaten självständigt genomföra del av revisionen. Inriktningen vid det sista observatörstillfället ska vara att revisorskandidaten självständigt genomför en komplett revision med tillhörande inledande och avslutande möten, upprättande av revisionsplan och avrapportering. Alternativt ska certifieringsorganet på annat sätt visa att revisorerna har erforderlig kompetens. Bedömningen av revisorskandidaten ska göras av en erfaren revisor.

För att upprätthålla behörigheten som revisor krävs åtminstone 15 revisionsdagar under en treårsperiod, samt minst tre revisionsdagar per kalenderår. Detta avser Revaq-revisioner. Certifieringsorganet ska ha rutiner för att bevaka att revisorernas kvalificering bibehålls. En revisor får inte användas mer än fyra år i följd hos samma certifikatsinnehavare. Certifieringsorganet ska ha rutiner vid val av revisorer för att säkerställa opartiskhet och att jäv inte förekommer. Revisor får inte ha varit anställd vid eller utfört uppdrag åt reviderad certifikatsinnehavare under de senaste 24 månaderna. Den aktuella certifikatsinnehavaren kan begära att få byta revisor och certifieringsorganet ska ha rutiner för när detta kan ske.

Revaq:s Kalibrering av certifieringsorganen

Certifieringsorganet har skyldighet att utse åtminstone en representant som deltar i de kalibreringsmöten som regelägaren håller. Mötena hålls minst två gånger per år. Därutöver kan extra möten sammankallas av regelägaren eller certifieringsorganen. Regelägaren avgör om fysisk närvaro vid mötet är nödvändig. Avsikten med kalibreringen är att förmedla information från Revaq när det gäller till exempel nyheter och ändrade krav samt att ge de ackrediterade certifieringsorganen möjlighet att diskutera problemområden, principiella tolkningsfrågor, överklaganden med mera. Frågeställningar väckta på mötet kan efter behandling i regelkommittén och styrgruppen leda till regeländringar eller kompletteringar i tolkningsunderlaget.

Certifieringsorganens interna kalibrering

Certifieringsorganet ska ha rutiner för årlig intern kalibrering av de revisorer som reviderar enligt Revaq-reglerna. Kalibreringen genomförs i syfte att revisioner genomförs så lika som möjligt oavsett vilken revisor som genomför dem. En stående punkt vid dessa möten är information från regelägarens kalibreringsmöten. Genomförda internkalibreringar ska dokumenteras och hanteras enligt certifieringsorganets rutin för redovisande dokument.

Sekretess

Samtliga uppgifter som certifieringsorganet tar del av betraktas som arbetsmaterial och ska behandlas med sekretess intill dess att certifieringsbeslut är fattat. Certifieringsorganet har dock rätt att offentliggöra sammanställningar av genomförda certifieringar. Certifieringsorganet ska hålla uppgifter offentliga om vilka avloppsreningsverk som är certifierade och kan lämna ut kopior av eller publicera certifikat. Certifieringsorganet ska hålla uppgifter om återkallande av certifikat samt missbruk av certifikat eller märkning offentliga.

Överklagande

Certifieringsorganet ska ha rutiner för att hantera överklaganden i beslut som rör certifieringsärenden. Certifieringsorganets instans för överklaganden ska ha en bred kompetens från VA-branschen, lantbruksverksamhet, miljöskyddsarbete och certifieringsverksamhet. Ett beslut i ett enskilt certifieringsärende kan bara överklagas av certifikatsinnehavaren. Överklaganden hanteras enligt det aktuella certifieringsorganets rutiner. Certifieringsorganet ska rapportera inkomna överklaganden på enskilda certifieringsärenden till regelägaren. Överklaganden som berör tolkning av regelverket ska rapporteras till Revaq:s sekretariat. Regelkommittén bereder dessa ärenden som därefter beslutas av styrgruppen.

2022-08-16
Lena Hörberg-Eriksson

Förvaltningens yttrande gällande regler för certifieringssystemet Revaq för 2024

Vid utredning har fokus lagts som synpunkter på bilagor i remissen. Speciellt bilagor med rutiner och dokumentation före, under och efter spridning av slam, biokol och renat avloppsvatten.

Synpunkter lämnas på följande skrivelser i remissutgåvan;

Bilaga 2 Hygieniska krav

Bilaga 7 Praktisk hantering vid slamspridning på åkermark

Bilaga 7 Praktisk hantering vid spridning av biokol på åkermark

Bilaga 7 Praktisk hantering vid spridning av renat avloppsvatten på åkermark

Bilaga 2 - Hygieniska krav

Andra textstycket

Vid lagring, lastning och transport ska kontaminering från icke behandlat material undvikas.

Synpunkt: Vid lagring, lastning och transport får inte kontaminering från icke behandlat material ske.

Bilaga 7 - Praktisk hantering vid slamspridning på åkermark

C. Inför slamspridning ska minst följande information lämnas till tillsynsmyndigheten:

Punkt 3

Karta som visar på vilka skiften slamspridning ska ske med arealangivelse samt upplagsplats

Synpunkt: Volym som lagrats på upplagsplats ska anges.

Tilläggs punkt 1

Förtydliga att redovisning ska vara faktiskt spriden mängd angivet i ton slam per hektar åkermark. Mängd slam per hektar ska vara uträknad så rätt antal godkända hektar stämmer som spridningsareal. Hänsyn ska tas till jordanalyser.

Synpunkt:

Underleverantörer som lämnar in redovisning till tillsynsmyndigheten anger ofta total mängd för en produkt och tar inte hänsyn eller gör avdrag för skyddsavstånd till vattenbrunnar, grannar m.m. Leverantör och underleverantör ska redan i anmälan ha tagit hänsyn till detaljplanerade områden, grannars dricksvattenbrunnar, sjöar och vattendrag.

Tilläggs punkt 3

Synpunkt: Alla punkter ska alltid skickas till tillsynsmyndigheten och vara tillhanda senast fyra veckor före planerad spridning.

D. Spridning ska ske enligt en dokumenterad rutin. Vid spridning ska nedanstående krav uppfyllas och dokumenteras:

Punkt 4

På ett fält där en slamgiva tidigare lagts kan t.ex. två år efter en femårsgiva läggas en tvåårsgiva. Dock får aldrig kravet på maximalt 110 kg fosfor per hektar under en rullande femårsperiod överskridas.

Synpunkt: Kontrolleras denna punkt noggrant vid revisionen? I efterhand har det vid tillsyn framkommit att spridning över 110 kg fosfor per hektar under en femårsperiod genom påfyllnad av slamgiva i fält.

Punkt 5

Samma princip som redovisas i C4 får tillämpas för spårelement

Synpunkt: Avses punkt D4 istället för C4?

Punkt 7

Slamspridning får inte ske inom primär (inre) skyddszon i vattenskyddsområde.

Synpunkt: Hänsyn ska tas till kommuners lokala föreskrifter och beslut gällande vattenskyddsområden, vilket ofta innebär det att slam inte får spridas i sekundär (yttre) och ibland tertiära skyddszoner.

E. Dokumentation efter spridning

Punkt 1-5.

Synpunkt: Punkterna 1-5 ska skickas till lantbrukaren efter spridning.

F. Sammanställning och spårbarhet

Följande sammanställning punkt 1-6, ska göras senast 1 mars efterföljande år eller när informationen begärs av tillsynsmyndigheten eller mottagande lantbruksföretag.

Synpunkt: Punkter 1-6 ska sammanställas och sändas till tillsynsmyndighet senast 1 mars efterföljande år.

Praktisk hantering vid spridning av biokol

Se synpunkter ovan för slamspridning på åkermark.

Praktisk hantering vid spridning av renat avloppsvatten på åkermark

Se synpunkter ovan för slamspridning på åkermark.

Tilläggsynpunkt 1

Ingen spridning får ske på bete på åkermark.

Lena Hörberg-Eriksson
Miljöinspektör

**Inriktningsbeslut gällande vilka kartunderlag
som krävs vid olika ansökningar**

8

MOS.2022.0277

2022-05-31

Magnus Pettersson

+4641362709

magnus.pettersson@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Inriktningsbeslut gällande vilka kartunderlag som krävs i olika ärenden

Ärendebeskrivning

Inriktningsbeslut antaget av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden den 18 april 2018 § 69, När krävs det nybyggnadskarta, förenklad nybyggnadskarta eller situationskarta, föreslås uppdateras.

Beslutsunderlag

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut av den 18 april 2018 § 69 – INFO 2018.5

Beredning

Förvaltningen föreslår ett nytt inriktningsbeslut gällande vilka kartunderlag som krävs och att behov av utstakning avgörs på delegation med stöd av 10.4.6 i miljö- och samhällsbyggnadsnämndens delegeringsordning.

I enlighet med miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 69 2018 gäller att nedanstående kartunderlag krävs i olika ärendekategorier.

Situationskarta:

- Fasadändring
- Uterum
- Skylt
- Tillbyggnader
- Garage/Carport/Förråd
- Mur/Plank
- Förhandsbesked
- Attefallsåtgärder

Förenklad nybyggnadskarta:

- Större industri, där vi behöver höjder
- Nybyggnation utanför detaljplanerat område utan kommunalt VA
- Tillbyggnader större än 50 kvadratmeter (m²) inom detaljplanerat område
- Komplementbyggnad eller tillbyggnad placerad närmre gräns än 1,5 meter

Nybyggnadskarta:

- Nybyggnation inom detaljplanerat område
- Nybyggnation utanför detaljplanerat område om kommunalt VA

Då det har tillkommit en ny förenklad situationskarta sedan 2018 föreslår förvaltningen i stället att nedanstående kartunderlag ska krävas.

Förenklad situationskarta (utdrag ur Geosecma ingen inmätning sker) krävs vid:

Förhandsbesked

Fasadändring

Skyltar

Mur eller plank

Rivning

Nätstationer, teknikbodas etc.

Situationskarta (byggnader inmätta) krävs vid:

Uterum

Tillbyggnad, när höjder inte krävs

Komplementbyggnad

Komplementbostadshus

Enkel nybyggnadskarta krävs vid:

Nybyggnation inte angiven ovan utan kommunalt V/A

Tillbyggnad när höjder krävs

Marklov

Nybyggnadskarta krävs vid:

Nybyggnation inte angiven ovan - inom detaljplanerat område

Nybyggnation inte angiven ovan - utanför detaljplanerat område med kommunalt V/A

Det kan i ett enskilt ärende ställas krav på annat kartunderlag än vad som generellt följer av detta beslut.

Förslag till beslut

Anta ett nytt inriktningsbeslut som ersätter miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut av den 18 april 2018 § 69.

Beslutet skickas till

Kart- och bygglovsavdelningen

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 69

När krävs det nybyggnadskarta, förenklad nybyggnadskarta eller situationskarta Info.2018.5

Ärendebeskrivning

Nybyggnadskartan är ett underlag när man planerar att bygga på sin fastighet. Den är till nytta när man placerar det nya huset rätt på tomten, i förhållande till väderstreck, tillfartsväg och höjdförhållanden. Kartan visar byggrätten enligt detaljplan och är därmed en viktig handling i en bygglovsansökan. På kartan ritas de föreslagna byggnaders placering med mått och höjd på färdigt golv eller sockelhöjd. Även infart, parkeringsplatser och entréer ska redovisas när man söker bygglov.

Nybyggnadskartan tas fram av kommunen i varje enskilt fall, efter beställning. Kartan får inte vara äldre än två år.

Nybyggnadskartan ritas alltid ut på papper men kan vid behov även levereras digitalt utan extra kostnad. Koordinatsystemet ligger i SWEREF 991330, höjdsystem RH 2000. Ingen information på nybyggnadskartan får tas bort eller förändras.

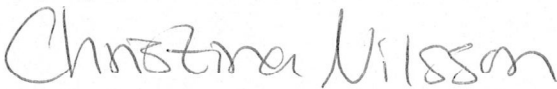
Kartan är en sammanställning av många uppgifter som:

- Fastighetsgränser
- Servitut, ledningsrätter och gemensamhetsanläggningar
- Gällande planbestämmelser
- Eventuella byggnader, andra markdetaljer som häckar och staket.
- Avvägda markhöjder
- Anläggningstekniska uppgifter (till exempel ledningar för vatten och avlopp, förbindelsepunkt med mera).

För att nybyggnadskartan ska stämma med verkligheten kommer personal från Kart- och bygglovsavdelningen ut för att se om den befintliga kartan behöver uppdateras. Att allt stämmer är viktigt då kartan ska vara underlag för andra handlingar vid ansökan om bygglov.

Kartan visar också vilka grannar som berörs av projektet och som därigenom blir sakägare. De ska ofta få ta del av ritningarna när man söker bygglov.

Det finns också en förenklad nybyggnadskarta. Den är ett utdrag av kommunens kartbas med avvägda höjder.

Justerares signatur 	Utdragsbestyrkande
--	--

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Nedanstående kartunderlag ska krävas vid ansökan:

Situationskarta:

- Fasadändring
- Uterum
- Skylt
- Tillbyggnader
- Garage/Carport/Förråd
- Mur/Plank
- Förhandsbesked
- Attefallsåtgärder

Förenklad nybyggnadskarta:

- Större industri, där vi behöver höjder
- Nybyggnation utanför detaljplanerat område utan kommunalt VA
- Tillbyggnader större än 50 kvadratmeter (m²) inom detaljplanerat område
- Komplementbyggnad eller tillbyggnad placerad närmre gräns än 1,5 meter

Nybyggnadskarta:

- Nybyggnation inom detaljplanerat område
- Nybyggnation utanför detaljplanerat område om kommunalt VA

Eftersom nybyggnadskartan innehåller många uppgifter tar det tid att sammanställa dessa. Vanligt är att det tar några veckor att få fram en nybyggnadskarta på ett nyexploaterat område. Inne i äldre bebyggelse och på verksamhetsområden (industri och handel) tar det längre tid eftersom det ofta måste göras utredning av befintliga och framtida VA-förhållanden.

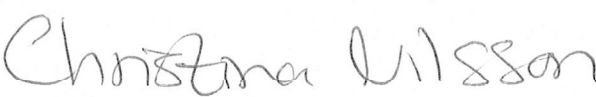
Det är sökanden som betalar för kartor enligt taxa som fastställs av kommunfullmäktige.

Enligt taxa fastställd 2014

Avgift = mPBB x NKF (nybyggnadskartefaktor)

mPBB = milliprisbasbelopp

- Nybyggnadskarta vid tomtarea mindre än 2000 m² NKF = 150
- Förenklad nybyggnadskarta NKF = 100
- Situationskarta NKF = 10

Justerares signatur 	Utdragsbestyrkande
--	--

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. När krävs det nybyggnadskarta, förenklad nybyggnadskarta eller situationskarta

Beredning

Yrkanden

Janet Andersson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag samt att förenklad nybyggnadskarta för komplementbyggnad eller tillbyggnad placerad närmare gräns än 4,5 meter ändras till 1,5 meter.

Beslut

- Ovanstående ska gälla avseende kartor samt att förenklad nybyggnadskarta för komplementbyggnad eller tillbyggnad placerad närmare gräns än 4,5 meter ändras till 1,5 meter.

Beslutet skickas till

Kart- och bygglovsavdelningen

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
	

**Bygglöv för nybyggnad av flerbostadshus på
fastigheten Stenbocken 22 (tidigare 15) del 2,
Eslöv (BYGG.2022.229)**

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

BYGG.2022.229
Pia Olsson-Ljungberg
pia.olsson-ljungberg@eslov.se
0413-62784

Tjänsteskrivelse i ärende om bygglov på fastigheten STENBOCKEN 22

Ärendebeskrivning

Bygglov för nybyggnad av flerbostadshus på fastigheten STENBOCKEN 22 (tidigare 15), Del 2, Repslagaregatan, Eslöv

Beslutsunderlag

Lägenhetsförteckning (del 2)	inkom:	2022-06-30
Planritning tillgänglighetsanpassning badrum	inkom:	2022-06-30
Planritning avfallshantering	inkom:	2022-06-30
Planritning Källarplan (del 2)	inkom:	2022-06-30
Markplaneringsplan (del 2)	inkom:	2022-06-30
Fasader 1-4 (del 2)	inkom:	2022-06-30
Sektionsritning 1-4 (del 2)	inkom:	2022-06-30
Takplan (del 2)	inkom:	2022-06-30
Markplaneringsplan Takterrasser	inkom:	2022-06-30
Markplanering Sektion A-A	inkom:	2022-06-30
Markplanering Sektion B-B	inkom:	2022-06-30
Remissvar: Miljö	inkom:	2022-07-14
Remissvar 1 Räddningstjänsten Syd	inkom:	2022-08-01
Reviderat tillgänglighetsutlåtande	inkom:	2022-08-12
Ortofoto	upprättat:	2022-08-16
Reviderad ansökan om bygglov (del 2)	inväntas:	
Reviderad nybyggnadskarta	inväntas:	
Reviderad situationsplan 1:400	inväntas:	
Planritning Våning 1-8 (del 2)	inväntas:	

Redogörelse för ärendet

Sökande Bostadsrättsföreningen (Brf) Eslövs Terrasser 2 har den 30 juni 2022 lämnat in en ansökan om flerbostadshus i den nordvästra delen av kvarteret Stenbocken i centrala Eslöv. Ansökan utgör andra delen av nybyggnationen på Stenbocken 15 och gäller bygglov för 59 lägenheter söder om Repslagare med parkeringsplatser i källarplan med en upphöjd innergård ovanpå.

I ansökan ingår också marklov för höjning av marknivåer i anslutning till den upphöjda innergården.

Bostadshuset utgörs av ett punkthus och en tredelad byggnad i vinkel mot Repslagaregatan och kvartersgatan i nord/sydlig riktning. Byggnadsarean (BYA) är 1 283 kvadratmeter (m²),

bruttoarean (BTA) är 6 046,5 m² och boarean (BOA) är 4 397,5 m². Byggnaderna har genomgående trapphus så att bostäderna ska kunna nås från gata, gångväg och torg men också från gården. Huvudentréer ska finnas med maximalt 30 meters mellanrum, vilket regleras genom utformningsbestämmelse.

I ansökan ingår också en del av kvartersgatan, området mellan Västergatan och Repslagaregatan, som är markerat i brunt på nybyggnadskartan och som har planbestämmelsen C₂ Torg, där parkeringsplatser kommer att anläggas. Parkeringsplatserna längs den östra delen av kvartersgatan kommer att ändras i samband med att ny bebyggelse uppförs i östra delen av kvarteret. I den norra delen av området C₂ Torg ska en dagvattenanläggning som rymmer minst 200 kubikmeter uppföras enligt bestämmelsen b₁. I en tidigare etapp (del 1) har bygglov lämnats in för den sydvästra delen av kvarteret Stenbocken. I ansökan ingår ett område för fördröjning av skyfallsvatten, enligt bestämmelsen m₁, i gränden mellan de två byggnadsetapperna. Själva konstruktionen för fördröjningen utförs i etapp 1, för att klara fördröjningskraven. I etapp 2 utförs de slutgiltiga planteringarna, med själva växtbäddarna och växtmaterialet, efter att byggnaderna står färdiga.

För kvarteret Stenbocken gäller detaljplan E 330, Detaljplan för Stenbocken 14 och 15, som vann laga kraft den 30 december 2021. Marken har under lång tid använts som parkeringsplats för butiker och verksamheter i den östra delen av fastigheten (se Ortofoto). Detaljplanen innehåller ett 30-tal planbestämmelser för att reglera bland annat utformning av bebyggelsen och grönytorna för vistelse och omhändertagande av ytvatten. Det område som planeras bebyggas får enligt gällande plan användas för bostäder, centrumverksamhet och parkering helt eller delvis under mark. De ansökta byggnaderna kommer enbart att innehålla bostäder och bostadskomplement.

Detaljplanen tillåter en hög exploatering i ett bullerutsatt läge och det finns planbestämmelser som påverkar bostädernas utformning beroende på bullernivåerna vid fasaden. För att skapa bullerdämpade och solbelysta uteplatser har takterrasser ordnats för de boende. Hiss ska uppföras till takterrass. Tak ska utformas med minst 25 % planterad yta. Taken i ansökan har också försetts med plats för solceller.

Källarplanet ligger till största delen under mark och här finns bil- och cykelparkering, förråd och teknikutrymmen. Dessa utrymmen nås via en ramp från kvartersgatan samt med hiss och trappa från bostadshuset. Två av bilplatserna är markerad som parkeringsplats för en rullstolsburen person, men flera bilplatser är möjliga att utnyttja för rullstolsburna om behov uppstår. Ovanpå källarplanet finns en gemensam gård som till 50 % ska anordnas med planterad yta. Minst 30 % av den planterade ytan ska ha minimum 800 millimeters planteringsdjup och det ska finnas fyra träd och lekplats på gården. Murar uppförs vid planteringslådor och mot väster. Gården nås från bostadshusets trapphus samt med ramp från kvartersgatan, med en ramp från gränden i söder och med trappor från gång- och cykelvägen i väster. Gården ska utformas så att plats ska finnas för räddningstjänstens bärbara stegar.

Fasader ska utformas i huvudsak i tegel mot område betecknat med Gata, Gång, Torg eller C₂ och särskild vikt ska läggas vid utformning av bottenvåning och takfot. Bottenvåningarna utförs med reliefmurat tegel av en annan typ än muren ovanför och husen har en konsekvent och sammanhållen takfot. Mot gården har byggnaderna fasad i träpanel. Taklutningen får vara mellan 0 och 30 grader. Balkonger får finnas på högst en tredjedel av fasad mot område betecknat med Gata, Gång, Torg och C₂ och här får balkongerna sitta lägst 3,5 meter över marknivån och skjuta ut högst 1,2 meter från fasadlivet.

Tillåten byggnadshöjd är 10,5 meter för punkthuset, hus 8. För hus 7 vid Repslagaregatan är tillåten byggnadshöjd 13,5 meter och för hus 6 i vinkeln är tillåten byggnadshöjd 16,5 meter. För hus 5 vid gränden/kvartersgatan tillåts en byggnadshöjd på 22,5 meter. För punkthuset har fasaden med entrén mot gränden i söder valts som beräkningsgrundande fasad. För den tredelade vinklade byggnaden har både fasaden mot Repslagaregatan och fasaden mot kvartersgatan i öster bedömts vara beräkningsgrundande vid uträkning av byggnadshöjden. Fasaderna påverkar båda omgivningen då den nya högre bebyggelsen kommer att vara väl synlig både från söder och från öster längs Repslagaregatan. Visserligen är kvarteret Stenbocken planerat att bebyggas med höga hus även i den östra delen, men dagens låga affärsbebyggelse bedöms finnas kvar under en lång tid framöver. Beräkningen av byggnadshöjden har utgått från en medelmarknivå längs respektive fasad av den vinklade byggnaden.

I detaljplanen finns bestämmelser om en sockel på minst 0,4 meter och högst 1,2 meter som gör att bostäderna blir något upphöjda, vilket minskar insynen från gatan och gör att behovet av att skärma av minskar. Byggnaderna bedöms planerliga ur denna synpunkt.

Utöver angiven byggnadshöjd får ytterligare en våning, med en maximalnockhöjd om 3,5 meter, uppföras för komplementfunktioner. Denna möjlighet har använts för att placera gemensamhetslokaler på taket. Våningen, undantaget trapphus, ska vara inskjuten minst 1 meter från fasadliv mot gata och gård. Den inskjutna våningen får uppföras till en bruttoarea som max utgör 25% av byggnadsarean. Den tillkommande bebyggelsen ska utformas så att den smälter in i taklandskapet och även den har platt tak. Mot kvartersgatan, C₂ Torg, och mot Repslagaregatan har ventilationsskorstenar uppförts som visserligen placerats i fasadliv men som bedömts som planerliga då skorstenar inte räknas in i byggnadshöjden.

Ett sakkunnigutlåtande avseende tillgänglighet har bifogats ansökan. Sakkunnigs bedömning är att tillgängligheten och användbarheten för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga kommer att vara god. Angöring är tänkt att ske på parkeringarna på kvartersgatan där det är låg hastighet och längs Repslagaregatan. Angöringsplats bedöms kunna nås från punkthuset via källaren.

Avfallshantering sker dels i ett miljörum mot Repslagaregatan, dels i underjordiska behållare vid kvartersgatan så kallad Underground Waste System (UWS).

Handlingarna har granskats av handläggaren, vissa synpunkter har framförts och ritningarna kommer att revideras och lämnas in innan miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträde den 31 augusti 2022. Förutom begärda kompletteringar kommer handlingarna att förses med den nya fastighetsbeteckningen Stenbocken 22.

Riksintresse kulturmiljö

Fastigheten ligger inom av Riksantikvarieämbetet utsett område för kulturmiljövården Eslöv M 182. Påverkan på riksintresset har behandlats i detaljplanprocessen.

Remissinstanser

Remissvaren i kort sammanfattning. Remissvaren bifogas.

Räddningstjänsten Syd har lämnat in ett yttrande. Räddningstjänsten har bland annat haft synpunkter på plats för räddningsstegar på gården och detta är projekterat och kommer att redovisas i brandskyddsbeskrivningen. Övriga synpunkter behandlas vid det tekniska samrådsmötet.

Miljöavdelningen informerar i sitt yttrande bland annat om Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller och ventilation. Dessa punkter kommer att behandlas vid det tekniska samrådsmötet.

Berörda sakägare

Ansökan har bedömts som planenlig och berörda sakägare har därför inte hörts.

Motivering

Av 9 kap. plan- och bygglagen (2010:900) följer:

30 § Bygglov ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser

a) överensstämmer med detaljplanen, eller

b) avviker från detaljplanen men avvikelsen har godtagits vid en tidigare

bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),

2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,

3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och

4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1.

Sådana åtgärder som genomförts utan bygglov med stöd av 4-4 c §§ eller motsvarande äldre bestämmelser ska inte beaktas vid bedömningen av om ett byggnadsverk eller en åtgärd överensstämmer med detaljplanen. Lag (2018:636).

Av 2 kap. plan- och bygglagen följer:

6 § Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan,

2. skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser,

3. åtgärder för att skydda befolkningen mot och begränsa verkningarna av stridshandlingar,

4. behovet av hushållning med energi och vatten och av goda klimat- och

hygienförhållanden,

5. möjligheterna att hantera avfall,

6. trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö,

7. möjligheter för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga att använda området, och

8. behovet av framtida förändringar och kompletteringar.

Första stycket gäller också i fråga om skyltar och ljusanordningar.

Vid planläggning och i andra ärenden samt vid åtgärder avseende byggnader som inte ingår i ett ärende enligt denna lag ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas. Lag (2014:477).

8 § Vid planläggning och i ärenden om bygglov enligt denna lag ska byggnadsverk som placeras under markytan i skälig omfattning utformas så att det inte försvårar användningen av marken ovanför.

9 § Planläggning av mark och vattenområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk, skyltar och ljusanordningar enligt denna lag får inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket, skylten eller ljusanordningen kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Av 8 kap. plan- och bygglagen följer:

1 § En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål,
2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och
3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

2 § Om inte annat följer av detta kapitel eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 § ska kraven i 1 § uppfyllas på så sätt att de,

1. vid nybyggnad uppfylls för hela byggnaden,
2. vid ombyggnad uppfylls för hela byggnaden eller, om detta inte är rimligt, den betydande och avgränsbara del av byggnaden som påtagligt förnyas genom ombyggnaden, och
3. vid annan ändring av en byggnad än ombyggnad uppfylls i fråga om ändringen.

När det gäller kravet i 1 § 3 ska hinder mot tillgänglighet till eller användbarhet av lokaler dit allmänheten har tillträde trots första stycket alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpas.

3 § I den omfattning som framgår av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 § ska det som

1. enligt 1 och 2 §§ gäller för en byggnad också gälla för en annan anläggning, och
2. enligt 1 § gäller för en byggnad också gälla för skyltar och ljusanordningar.

9 § En obebyggd tomt som ska bebyggas ska ordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Tomten ska ordnas så att

1. naturförutsättningarna så långt möjligt tas till vara,
2. betydande olägenheter för omgivningen eller trafiken inte uppkommer,
3. det finns en lämpligt belägen utfart eller annan utgång från tomten samt anordningar som medger nödvändiga transporter och tillgodoser kravet på framkomlighet för utryckningsfordon,
4. det på tomten eller i närheten av den i skälig utsträckning finns lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon,
5. personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna komma fram till byggnadsverk och på annat sätt använda tomten, om det med hänsyn till terrängen och förhållandena i övrigt inte är orimligt, och
6. risken för olycksfall begränsas.

Om tomten ska bebyggas med byggnadsverk som innehåller en eller flera bostäder eller lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Om

det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering enligt första stycket 4, ska man i första hand ordna friyta.

10 § Det som gäller i fråga om utrymme för parkering, lastning och lossning och om friyta i 9 § första stycket 4 och andra stycket ska i skäligen utsträckning också tillämpas om tomten är bebyggd.

11 § I fråga om att på en bebyggd tomt vidta sådana ändringar av en byggnad som kräver lov enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 § eller åtgärder som kräver anmälan enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 8 § ska 9 § tillämpas i den utsträckning som är skäligen med hänsyn till kostnaderna för arbetet och tomtens särskilda egenskaper. Lag (2011:335).

12 § Det som gäller i fråga om tomter enligt 9-11 §§ ska i skäligen utsträckning tillämpas också på allmänna platser och på områden för andra anläggningar än byggnader, dock att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna använda platsen eller området i den utsträckning som följer av föreskrifter meddelade med stöd av denna lag.

Ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa. Lag (2011:335).

Av 9 kap. plan- och bygglagen följer:

35 § Marklov ska ges för en åtgärd som

1. inte strider mot en detaljplan eller områdesbestämmelser,
2. inte förhindrar eller försvårar det berörda områdets användning för bebyggelse,
3. inte medför olägenheter för användningen av sådana anläggningar som anges i 13 § 1,
4. inte medför störningar eller betydande olägenheter för omgivningen, och
5. uppfyller de krav som

a) följer av 2 kap. 6 § tredje stycket och 8 kap. 9-12 §§, om lovet avser en åtgärd inom ett område med detaljplan, eller

b) följer av 2 kap. och 8 kap. 9-12 §§ i de delar som inte har prövats i områdesbestämmelser, om lovet avser en åtgärd utanför ett område med detaljplan.

Marklov får ges till en åtgärd som endast innebär en liten avvikelse från detaljplanen eller områdesbestämmelserna, om avvikelsen är förenlig med syftet med planen eller bestämmelserna. Lag (2011:335).

Av 3 kap. plan- och byggförordningen (2011:338) följer:

3 § Det som gäller för en byggnads form-, färg- och materialverkan enligt 8 kap. 1 § 2 plan- och bygglagen (2010:900) ska gälla också för

1. andra anläggningar än byggnader som omfattas av krav på bygglov enligt 6 kap. 1 §, och
2. skyltar och ljusanordningar som omfattas av krav på bygglov enligt 6 kap. 3, 3 a eller 4 a §.

Första stycket gäller för sådana upplag, materialgårdar, tunnlar och bergrum som avses i 6 kap. 1 § 2 och 3 endast i den mån det behövs för att uppfylla kravet på hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan enligt 2 kap. 6 § första stycket 1 plan- och bygglagen. Förordning (2017:422).

5 § Det som gäller för en byggnads tillgänglighet och användbarhet enligt 8 kap. 1 § 3 plan- och bygglagen (2010:900) ska gälla också för andra anläggningar än byggnader, om anläggningen kräver bygglov enligt 6 kap. 1 § 1, 2, 3, 5, 8 eller 9.

Andra anläggningar än byggnader ska göras tillgängliga och användbara enligt första stycket endast i den utsträckning det behövs med hänsyn till anläggningens syfte och behovet av tillträde för allmänheten.

Förvaltningens bedömning

Enligt 9 kap. 30 § plan- och bygglagen ska bygglov beviljas om den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser överensstämmer med detaljplanen. Fastigheten Stenbocken 22 bedöms överensstämma med gällande plan. Detaljplanen innehåller många bestämmelser som krävt detaljerad projektering och granskning men ansökan bedöms ha utformats planenligt och i enlighet med övriga krav i 9 kapitlet 30 §.

De marklovppliktiga åtgärderna är en förutsättning för att planens intentioner ska kunna genomföras. Åtgärderna strider inte mot detaljplanen eller övriga krav i 9 kap. 35 § plan- och bygglagen.

Avgift

Ansökan inkom den 30 juni 2022. Föreläggande om komplettering skickades ut den 22 juli 2022, alltså tre veckor och en dag efter att ärendet kommit in. Ett förtydligande av föreläggandet om komplettering skickades ut den 8 augusti 2022. Komplettering väntas komma in innan nämndens sammanträde den 31 augusti 2022. Nämnden ska, enligt 9 kap. 27 § plan- och bygglagen, fatta beslut i ärendet inom tio veckor räknat från den 30 juni 2022. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden förväntas fatta beslut vid sitt sammanträde den 31 augusti 2022. Avgiften har därför inte reducerats med stöd av 12 kap. 8a § plan- och bygglagen.

Förslag till beslut

Att bevilja bygglov med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen samt marklov med stöd av 9 kap. 35 § samma lag.

Kontrollansvarig för åtgärden är Lars-Olof Annerfeldt certifierad till den 10 oktober 2022. Beslut om kontrollansvarig kan inte överklagas, 13 kap. 2 § 6 plan- och bygglagen.

Tekniskt samråd krävs i ärendet i enlighet med 10 kap. 9-10 och 14 §§ plan- och bygglagen. Beslut om tekniskt samråd kan inte överklagas, 13 kap. 2 § 6 plan- och bygglagen. Kallelse till tekniskt samråd skickas separat.

Enligt fastställd taxa antagen av kommunfullmäktige den 25 januari 2021 § 11 utgör avgift för lov 94 929 kronor, marklov 1 932 kr och avgift för tekniskt genomförande 108 192 kronor. Kartavgift är debiterad vid beställning. Totalt 205 053 kronor.

Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län

Överklagandet, som ska vara skriftligt, lämnas in eller skickas till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv. För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna ha kommit in senast tre veckor från den dag då du fick del av beslutet.

Ange diarienummer på ärendet, ditt namn, e-postadress eller postadress och varför du anser att beslutet är felaktigt samt på vilket sätt du vill att beslutet ska ändras. Bifoga handlingar eller annat som stödjer din uppfattning.

Ett beslut om att ge lov eller positivt förhandsbesked kungörs i Post- och Inrikes Tidningar. Ägare till grannfastigheter och andra berörda sakägare kommer då att informeras.

Miljö och Samhällsbyggnad

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef

Upplysningar:

- Ett beslut om att lov beviljas kommer att kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Ägare till grannfastigheter och andra berörda kommer att informeras.
- Planering av mark vid tomtgräns ska ske i samråd med berörda markägare så att ytvatten inte kan rinna in på angränsande tomter.
- Omhändertagandet av dagvatten ska ske lokalt och det lokala dagvattensystemet ska anpassas till kommunens dagvattensystem för området.
- Startbesked för byggnad får inte ges för ändrad markanvändning förrän markens lämplighet för bebyggande har säkerställts genom sanering av förorenad mark.
- Träd ska placeras utan konflikt till befintliga eller kommande ledningar i gaturummet i samråd med ledningsägare.
- Åtgärder får inte påbörjas innan byggnadsnämnden lämnat ett startbesked, 10 kap. 3 § plan-och bygglagen.
- Enligt 9 kapitlet 42 a § plan-och bygglagen får ett lov verkställas fyra veckor efter det att beslutet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar även om beslutet inte vunnit laga kraft.
- Åtgärder som påbörjas innan beslutet vunnit laga kraft sker på egen risk.
- Åtgärden kräver tillstånd från fastighetsägaren.
- Åtgärden kräver tillstånd av eller anmälan till VA Syd.
- Åtgärden ska ha påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag som beslutet vinner laga kraft, 9 kap. 43 § plan-och bygglagen.
- Den beslutade avgiften kommer att faktureras. Mervärdesskatt betalas inte på avgiften. Avgift för utstakning faktureras i samband med att utstakning sker.

**Bygglov för fasadändring och ändrad
användning på fastigheten Muraren 2, Eslöv
(BYGG.2022.199)**

2022-08-17
BYGG.2022.199
Magnus Pettersson
magnus.pettersson@eslov.se
0413-627 09

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse i ärende om bygglov på fastigheten Muraren 2

Ärendebeskrivning

Bygglov för fasadändring och ändrad användning på fastigheten Muraren 2, Villavägen 9, Eslöv.

Beslutsunderlag

2022-06-09	IN	Ansökan/Anmälan (del 2) Åtgärder
2022-06-09	IN	Foto 1 A3 (A-40.2-105)
2022-06-09	IN	Sektionsritning A3 (3-MN-2-SEK-0009)
2022-06-09	IN	Foto 2 A3 (A-40.2-106)
2022-06-09	IN	Planritning Vind A3 (2-MN-2PL-0008)
2022-06-09	IN	Foto 3 A3 (A-40.2-107)
2022-06-09	IN	Registreringsbevis Bolagsverket
2022-06-21	IN	Yttrande från Miljöavdelningen
2022-07-19	IN	Reviderad Planritning Entréplan A3 (1-MN-2-PL-0007)
2022-07-19	IN	Reviderad Planritning Entreplan som visar ändringar A3 (A-40.2-108)
2022-07-19	IN	Markplanering A3 (4-MN-2-MPR-0015)
2022-07-19	IN	Reviderad Marksektion Öst och Väst A3 (5-MN-2-MSEK-0012-2)
2022-07-19	IN	Reviderad Situationsplan A3 (6MN-2-SIT-0011)
2022-07-19	IN	E-mail med information om ändring av underlag
2022-08-12	IN	FASAD NORR 5-MN-2-MSEK-0012-1 REV_B.pdf
2022-08-12	IN	Fasad N,Ö,V 4-MN-2-FA-0010 REV_B.pdf

Redogörelse för ärendet

Suprema sweden AB har inkommit med en ansökan gällande gårdshuset på rubricerad fastighet. Fastigheten ligger inom detaljplan S 11, vilken vann laga kraft 1938.

Ansökan avser fasadändring, fönster och dörrar, samt återställande av taket till ett lutande tak. Den förhöjning av fasadlivet som gjorts tidigare återställs. Byggnaden är redan inredd med två lägenheter vilket skett i ett tidigare ärende, BYGG.2017.410, i vilket slutbesked vägrats eftersom åtgärderna inte överensstämde med lovet. Toaletterna är utförda i enlighet med tidigare beviljat lov, de uppfyller inte kraven på tillgänglighet men den avvikelser har alltså godtagits av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden vid beslut fattat den 13 december 2017, § 209.

Riksintresse kulturmiljö

Fastigheten ligger inom av Riksantikvarieämbetet utsett område för kulturmiljö M 182. Åtgärden anses inte ha någon negativ inverkan på riksintresset. Åtgärden innebär ett återställande av taket och den höjning av fasadlivet som tidigare skett olovligt.

Den tillbyggda delen som utförts i enlighet med beslutet i BYGG.2017.410 kommer fortsatt vara putsad och rödfärgad och skiljer sig på så vis från den ursprungliga tegelfasaden. Taket utförs i svart papp vilket ses som ett fullgott alternativ för en gårdsbyggnad ursprungligen uppförd i början av 1900-talet. Dörrar och fönster av trä i grön kulör i likhet med huvudbyggnaden, fönstren utförs med spröjs vilket ger intryck av två gånger tre rutor i varje fönsteröppning.

I "Bevaringsplan Eslöv" utarbetad av Sölve Johansson för kulturnämnden i Eslöv 1984 står det om aktuell gårdsbyggnad att den är förvanskad av moderna fönster och att dessa bör bytas mot gröna korsformade fönster vid tillfälle.

Bevaringsplanen har aldrig antagits men tjänar ändå som ett underlag vid bedömningar kring kulturvärden av byggnader i kommunen.

Regionala intressen kulturmiljö

Fastigheten ligger inom av länsstyrelsen utsett område för särskilt värdefulla kulturmiljöer. Åtgärden anses inte ha någon negativ inverkan för kulturmiljön.

Remissinstanser

Miljöavdelningens yttrande bifogas beslutet i sin helhet. Räddningstjänsten har begärt ärendet på remiss men efter en översiktlig granskning valt att inte besvara remissen då ärendet inte är prioriterat för deras del.

Motivering

Av 9 kap. plan- och bygglagen (2010:900) följer:

2 § Det krävs bygglov för

1. nybyggnad,

2. tillbyggnad, och

3. annan ändring av en byggnad än tillbyggnad, om ändringen innebär att

a) byggnaden helt eller delvis tas i anspråk eller inreds för ett väsentligen annat ändamål än det som byggnaden senast har använts för eller enligt senast beviljade bygglov har anpassats till utan att den avsedda användningen kommit till stånd,

b) det i byggnaden inreds någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel,

hantverk eller industri, eller

c) byggnaden byter färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial eller byggnadens yttre utseende avsevärt påverkas på annat sätt.

Första stycket 3 c gäller bara om byggnaden ligger i ett område som omfattas av en detaljplan.

30 § Bygglagen ska ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om

1. den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser

a) överensstämmer med detaljplanen, eller

b) avviker från detaljplanen men avvikelserna har godtagits vid en tidigare

bygglovsprövning enligt denna lag eller äldre bestämmelser eller vid en fastighetsbildning enligt 3 kap. 2 § första stycket andra meningen fastighetsbildningslagen (1970:988),

2. åtgärden inte strider mot detaljplanen,

3. åtgärden inte måste avvakta att genomförandetiden för detaljplanen börjar löpa, och

4. åtgärden uppfyller de krav som följer av 2 kap. 6 § första stycket 1 och 5, 6 § tredje stycket, 8 och 9 §§ samt 8 kap. 1 §, 2 § första stycket, 3, 6, 7, 9-11 §§, 12 § första stycket, 13, 17 och 18 §§.

Om åtgärden är en sådan ändring av en byggnad som avses i 2 § första stycket 3 b eller c, ska bygglov ges även om fastigheten eller byggnaden inte uppfyller kraven i första stycket 1.

Sådana åtgärder som genomförts utan bygglov med stöd av 4-4 c §§ eller motsvarande äldre bestämmelser ska inte beaktas vid bedömningen av om ett byggnadsverk eller en åtgärd överensstämmer med detaljplanen. Lag (2018:636).

Av 2 kap. plan- och bygglagen följer:

6 § Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till

1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan...

...5. möjligheterna att hantera avfall...

...Vid planläggning och i andra ärenden samt vid åtgärder avseende byggnader som inte ingår i ett ärende enligt denna lag ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas. Lag (2014:477).

9 § Planläggning av mark och vattenområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk, skyltar och ljusanordningar enligt denna lag får inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket, skylten eller ljusanordningen kan medföra en sådan påverkan på grundvattnet eller omgivningen i övrigt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Av 8 kap. plan- och bygglagen (2010:900) följer:

1 § En byggnad ska

1. vara lämplig för sitt ändamål,

2. ha en god form-, färg- och materialverkan, och

3. vara tillgänglig och användbar för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

2 § Om inte annat följer av detta kapitel eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 § ska kraven i 1 § uppfyllas på så sätt att de,

1. vid nybyggnad uppfylls för hela byggnaden,
2. vid ombyggnad uppfylls för hela byggnaden eller, om detta inte är rimligt, den betydande och avgränsbara del av byggnaden som påtagligt förnyas genom ombyggnaden, och
3. vid annan ändring av en byggnad än ombyggnad uppfylls i fråga om ändringen...

7 § Vid ändring eller flyttning av en byggnad får kraven i 1 och 4 §§ anpassas och avsteg från kraven göras med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte samt med hänsyn till byggnadens förutsättningar och till bestämmelserna om varsamhet och förbud mot förvanskning i detta kapitel. Avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 får dock göras endast om det med hänsyn till ändringens omfattning eller flyttningens syfte och byggnadens standard är uppenbart oskäligt att uppfylla kraven. Vidare får avsteg från kraven i 1 § 3 och 4 § första stycket 8 alltid göras om ändringen innebär att bostäder på högst 35 kvadratmeter inreds på en vind.

Det som enligt första stycket gäller i fråga om en byggnad ska tillämpas också på andra anläggningar än byggnader.

Första och andra styckena gäller inte i fråga om krav som alltid ska uppfyllas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 2 § 4. Lag (2014:224).

9 § En obebyggd tomt som ska bebyggas ska ordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Tomten ska ordnas så att

1. naturförutsättningarna så långt möjligt tas till vara,
2. betydande olägenheter för omgivningen eller trafiken inte uppkommer,
3. det finns en lämpligt belägen utfart eller annan utgång från tomten samt anordningar som medger nödvändiga transporter och tillgodoser kravet på framkomlighet för utryckningsfordon,
4. det på tomten eller i närheten av den i skälig utsträckning finns lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon,
5. personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna komma fram till byggnadsverk och på annat sätt använda tomten, om det med hänsyn till terrängen och förhållandena i övrigt inte är orimligt, och
6. risken för olycksfall begränsas.

Om tomten ska bebyggas med byggnadsverk som innehåller en eller flera bostäder eller lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering enligt första stycket 4, ska man i första hand ordna friyta.

10 § Det som gäller i fråga om utrymme för parkering, lastning och lossning och om friyta i 9 § första stycket 4 och andra stycket ska i skälig utsträckning också tillämpas om tomten är bebyggd.

11 § I fråga om att på en bebyggd tomt vidta sådana ändringar av en byggnad som kräver lov enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 § eller åtgärder som kräver anmälan enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 8 § ska 9 § tillämpas i den utsträckning som är skälig med hänsyn till kostnaderna för arbetet och tomtens särskilda egenskaper. Lag (2011:335).

13 § En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.

Första stycket ska tillämpas också på

1. anläggningar som är bygglovspliktiga enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §,
2. tomter i de avseenden som omfattas av skyddsbestämmelser i en detaljplan eller i områdesbestämmelser,
3. allmänna platser, och
4. bebyggelseområden.

17 § Ändring av en byggnad och flyttning av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar till vara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.

Förvaltningens bedömning

Med de nu föreslagna ändringarna på fastigheten får gårdshuset ett yttre som påminner om dess tidigare utseende. Åtgärden följer tillämpliga bestämmelser som följer av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen. Byggnaden blir lämplig för sitt ändamål och får en tilltalande exteriör. Då byggnaden endast innehåller två lägenheter görs bedömningen att den yttre tillgängligheten (ramp) kan tillfredsställas i efterhand, sökanden har visat på vilket sätt det kan ske. Toaletterna uppfyller inte tillgänglighetskraven men det är som tidigare nämnts samma disposition nu som i det beviljade lovet från 2017. Vid ombyggnad är huvudregeln den att tillgänglighetskrav ska uppfyllas för hela byggnaden men med hänsyn till att toaletterna redan utförts i enlighet med tidigare beviljat lov föreslår förvaltningen att begränsa tillgänglighetskraven till de delar som nu omfattas av ombyggnadsåtgärder.

Avgift

Ansökan inkom den 9 juni 2022. Föreläggande om komplettering skickades ut den 20 juni 2022. Komplettering inkom den 19 juli 2022 och ärendet bedömdes vara komplett samma dag. Nämnden ska, enligt 9 kap. 27 § plan- och bygglagen, fatta beslut i ärendet inom tio veckor räknat från den 19 juli 2022. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden förväntas fatta beslut vid sitt sammanträde den 31 augusti 2022. Avgiften har därför inte reducerats med stöd av 12 kap. 8a § plan- och bygglagen.

Förslag till beslut

Att bevilja bygglov med stöd av 9 kap. 30 § plan- och bygglagen.

Kontrollansvarig för åtgärden är Anders Elg certifierad till den 21 september 2026. Beslut om kontrollansvarig kan inte överklagas, 13 kap. 2 § 6 plan- och bygglagen.

Tekniskt samråd krävs i ärendet, kallelse bifogas, i enighet med 10 kap. 9-10 och 14 §§ plan- och bygglagen. Beslut om tekniskt samråd kan inte överklagas, 13 kap. 2 § 6 plan- och bygglagen.

Enligt fastställd taxa antagen av kommunfullmäktige den 25 januari 2021 § 11 utgör avgift för lov 9 922 kronor och avgift för tekniskt genomförande 7 342 kronor. Totalt 17 264 kronor.

Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län

Överklagandet, som ska vara skriftligt, lämnas in eller skickas till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv. För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna ha kommit in senast tre veckor från den dag då du fick del av beslutet.

Ange diarienummer på ärendet, ditt namn, e-postadress eller postadress och varför du anser att beslutet är felaktigt samt på vilket sätt du vill att beslutet ska ändras. Bifoga handlingar eller annat som stödjer din uppfattning.

Ett beslut om att ge lov eller positivt förhandsbesked kungörs i Post- och Inrikes Tidningar. Ägare till grannfastigheter och andra berörda sakägare kommer då att informeras.

Miljö och Samhällsbyggnad

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglövschef

Upplysningar:

- Planering av mark vid tomtgräns ska ske i samråd med berörda markägare så att ytvatten inte kan rinna in på angränsande tomter.
- Åtgärder får inte påbörjas innan byggnadsnämnden lämnat ett startbesked, 10 kap. 3 § plan-och bygglagen.
- Enligt 9 kapitlet 42 a § plan-och bygglagen får ett lov verkställas fyra veckor efter det att beslutet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar även om beslutet inte vunnit laga kraft.
- Åtgärder som påbörjas innan beslutet vunnit laga kraft sker på egen risk.
- Åtgärden ska ha påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag som beslutet vinner laga kraft, 9 kap. 43 § plan-och bygglagen.
- Den beslutade avgiften kommer att faktureras. Mervärdesskatt betalas inte på avgiften.
- Ett beslut om att lov beviljas kommer att kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Ägare till grannfastigheter och andra berörda kommer att informeras. Enligt 9 kapitlet 42 a § plan-och bygglagen får ett lov verkställas fyra veckor efter det att beslutet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar även om beslutet inte vunnit laga kraft.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kommer att ta upp tidigare fattat beslut om föreläggande om rättelse i ärende om anmälan om byggherren ej följt bygglov på fastigheten Muraren 2, daterat den 18 september 2019, § 134, Tillsyn.2019.9, till ny prövning.

Kallelse till tekniskt samråd

Kontakta handläggaren med förslag på tider. Mötet hålls antingen via Skype eller i stadshuset.

Följande handlingar ska lämnas in inför mötet

- Förslag till kontrollplan med tillhörande riskbedömning
- Energiberäkning/U-värdesberäkning vid ändring av byggnad
- Dimensioneringskontroll (EKS 11, avd A, 25 §)
- Konstruktionsdokumentation (EKS 11, avd A, 29 §)
- Konstruktionshandlingar
- VA-handlingar
- Dagvattenhantering
- Ventilationshandlingar
- Brandskyddsbeskrivning

Byggnaden omfattas av kravet på energideklaration enligt lag om energideklaration (2006:985) 4 §. Ytterligare bestämmelser återfinns i förordning om energideklaration för byggnader (2006:1592).

Lag (2022:333) om energimätning i byggnader träder i kraft den 1 juni 2022 och upphäver samtidigt lag (2014:267) om energimätning i byggnader.

Har inte begärda handlingar inkommit senast en vecka innan bokad möte, kan mötet komma att ombokas.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Kart- och bygglovsavdelningen

**Rivningslov för rivning av Sallerupsskolan på
fastigheten Munken 2, Eslöv (BYGG.2022.179)**

12

2022-08-19 16:20:46
BYGG.2022.179
Magnus Pettersson
magnus.pettersson@eslov.se
0413-627 09

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse i ärende om rivningslov på fastigheten Munken 2

Ärendebeskrivning

Rivningslov för rivning av Sallerupsskolan och bygglov för ny skola på fastigheten MUNKEN 2, Sockenvägen 8, Eslöv.

Beslutsunderlag

2022-05-20	IN	Ansökan/Anmälan (del 2) Åtgärder
2022-07-04	IN	Foton
2022-07-04	IN	Situationsplan Översikt

Redogörelse för ärendet

Ansökan avsåg rivningslov och nybyggnation av skola på samma plats. Då ansökan om bygglov bedömdes avvika från detaljplanen avseende våningsantal har sökanden valt att projektera om byggnaden och därför delas ansökan upp i två. Ansökan om bygglov hanteras i bygg.2022.267.

I aktuellt ärende hanteras endast rivning av Sallerupsskolan, en skolbyggnad i en våning, som alltså är tänkt att ersättas med en skolbyggnad i 2 våningar.

Riksintressen, regionala och kommunala intressen

Fastigheten ligger (likt hela Eslöv den västligaste delen av Bäckdala undantagen) inom av länsstyrelsen utsett område för särskilt värdefulla kulturmiljöer – Kulturmiljöprogram Eslöv.

Åtgärden bedöms inte påverka kulturmiljön negativt.

Motivering

Av 9 kap. plan- och bygglagen (2010:900) följer:

10 § Det krävs rivningslov för att riva en byggnad eller en del av en byggnad

1. inom ett område med detaljplan, om kommunen inte har bestämt något annat i planen, och
2. utanför ett område med detaljplan, om kommunen i områdesbestämmelser har bestämt att ett rivningslov krävs.

Det krävs dock inte rivningslov, om byggnaden eller byggnadsdelen får uppföras utan bygglov och kommunen i detaljplanen eller områdesbestämmelserna inte har bestämt att det krävs rivningslov.

34 § Rivningslov ska ges för en åtgärd som avser en byggnad eller byggnadsdel som inte

1. omfattas av rivningsförbud i detaljplan eller områdesbestämmelser, eller
2. bör bevaras på grund av byggnadens eller bebyggelsens historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värde.

-Förvaltningens bedömning i ärendet

Rivningslov ska ges för en åtgärd enligt 34 § plan- och bygglagen under förutsättning att byggnaden inte omfattas av rivningsförbud i detaljplan eller bör bevaras på grund av byggnadens eller bebyggelsens historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värde. Byggnaden har inget skydd i detaljplan och den bedöms inte ha några sådana historiska, kulturhistoriska, miljömässiga eller konstnärliga värden som skulle göra den bevarandevärd.

Förvaltningen föreslår att rivningslov beviljas.

Avgift

Ansökan inkom den 23 maj 2022. Föreläggande om komplettering skickades ut den 7 juni 2022 då det saknades handlingar i ärendet. Ytterligare föreläggande skickades den 20 juni. Komplettering inkom den 4 juli 2022 och ärendet bedömdes vara komplett samma dag. Nämnden ska, enligt 9 kap. 27 § plan- och bygglagen, fatta beslut i ärendet inom tio veckor räknat från den 4 juli 2022. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden förväntas fatta beslut vid sitt sammanträde den 31 augusti 2022. Avgiften har därför inte reducerats med stöd av 12 kap. 8a § plan- och bygglagen.

Förslag till beslut

Att bevilja rivningslov med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900).

Kontrollansvarig för åtgärden är Ebbe Asp vars certifikat är giltigt till och med den 16 mars 2027. Beslut om kontrollansvarig kan inte överklagas, 13 kap. 2 § 6 plan- och bygglagen.

Tekniskt samråd krävs i ärendet, kallelse till samrådet bifogas, i enighet med 10 kap. 9-10 och 14 §§ plan- och bygglagen. Beslut om tekniskt samråd kan inte överklagas, 13 kap. 2 § 6 plan- och bygglagen.

Enligt fastställd taxa antagen av kommunfullmäktige den 25 januari 2021 § 11 utgör avgift för rivningslov 14 752.

Beslutet kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län

Överklagandet, som ska vara skriftligt, lämnas in eller skickas till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Eslöv. För att överklagandet ska kunna prövas måste handlingarna ha kommit in senast tre veckor från den dag då du fick del av beslutet.

Ange diarienummer på ärendet, ditt namn, e-postadress eller postadress och varför du anser att beslutet är felaktigt samt på vilket sätt du vill att beslutet ska ändras. Bifoga handlingar eller annat som stödjer din uppfattning.

Miljö och Samhällsbyggnad

Dave Borg
Förvaltningschef

Christian Nielsen
Bygglovschef

Upplysningar:

- Åtgärder får inte påbörjas innan byggnadsnämnden lämnat ett startbesked, 10 kap. 3 § plan- och bygglagen.
- Enligt 9 kapitlet 42 a § plan- och bygglagen får ett lov verkställas fyra veckor efter det att beslutet har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar även om beslutet inte vunnit laga kraft.
- Åtgärder som påbörjas innan beslutet vunnit laga kraft sker på egen risk.
- Åtgärden ska ha påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag som beslutet vinner laga kraft, 9 kap. 43 § plan- och bygglagen.
- Den beslutade avgiften kommer att faktureras. Mervärdesskatt betalas inte på avgiften.
- Ett beslut om att lov beviljats kommer att kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Ägare till grannfastigheter och andra berörda kommer att informeras.

Kallelse till tekniskt samråd

Kontakta handläggaren med förslag på tider. Mötet hålls antingen via Skype eller i stadshuset.

Av plan- och bygglagen 10 kap. följer:

19 § Vid det tekniska samrådet ska man gå igenom

1. arbetets planering och organisation,
2. byggherrens förslag till kontrollplan och de handlingar i övrigt som byggherren har gett in,
3. hur identifieringen av avfall och återanvändbara byggprodukter har gjorts,
4. behovet av att byggnadsnämnden gör arbetsplatsbesök eller av andra tillsynsåtgärder,
5. behovet av ett färdigställandeskydd,
6. behovet av utstakning,
7. byggnadsnämndens behov av ytterligare handlingar inför beslut om kontrollplan eller startbesked, och
8. behovet av ytterligare sammanträden.

Lag (2020:603).

-Följande handlingar ska lämnas in inför mötet.

Förslag till kontrollplan (rivning) med tillhörande riskbedömning och inventering av farligt avfall.

Har inte begärda handlingar inkommit senast en vecka innan bokat möte, kan mötet komma att ombokas.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Ansökan om lov- och anmälningspliktiga åtgärder

Fyll i dina kontaktuppgifter på första sidan, sedan fyller du i antingen

- sidan 2 för att ansöka om lov eller
- sidan 3 om det är anmälningspliktiga åtgärder.

Mer information om åtgärder som kräver bygglov eller anmälan hittar du på eslov.se/bygga.

Sökande/byggherre

Namn Eslövs Kommun Serviceförvaltningen	Personnummer/organisationsnummer 212000-1173	
Adress Eslövs kommun	Postnummer 241 80	Ort Eslöv
E-post fredrik.liedberg@eslov.se	Telefon 0733153016	
Faktureringsadress om annan än sökandens	Fakturareferens 78100010	

Fastighet

Fastighetsbeteckning Kv. Munken 2
Fastighetens adress (om annan än sökandens) Sockenvägen 8, Eslöv, 24137
Fastighetsägare (om annan än sökanden)

Kontrollansvarig

Namn Ebbe Asp SC0729-12	Personnummer/organisationsnummer 556744-1737	
Adress Grimsbygatan 24	Postnummer 211 20	Ort Malmö
E-post ebbe.asp@planor.se	Telefon 076-94 75 269	

Information om personuppgiftshantering

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är personuppgiftsansvarig och behandlar personuppgifter som ett led i nämndens myndighetsutövning.

Personuppgifterna kommer att bevaras och gallras i enlighet med nämndens informationshanteringsplan. Du har rätt att kontakta oss om du vill få information om vilka uppgifter som nämnden behandlar om dig. Du har även rätt att begära rättelse, eller begära att vi begränsar behandlingen för att göra invändningar, eller begära radering av dina personuppgifter. Dessa rättigheter kan ibland begränsas.

På eslov.se/gdpr hittar du mer information om hur Eslövs kommun behandlar personuppgifter.

Ansökan om

☒ Bygglov	☐ Tidsbegränsat lov
☐ Marklov	☐ Förlängning av tidsbegränsat lov med diarienummer:
☒ Rivningslov	☐ Bygglov för ändamål av säsongskaraktär

Ansökan avser

☒ Nybyggnation	☐ Fasadändring	☐ Inredande av ytterligare bostad/lokal
☐ Tillbyggnad	☐ Ändrad markhöjd	☐ Ändrad användning
☐ Mur/plank	☐ Trädfällning	från: _____
☒ Rivning	☐ Skylt	till: _____
		☐ Annat: _____
Nyttillkommen byggnadsarea (m ²)		Nyttillkommen bruttoarea BTA (m ²)
Nyttillkommen bostadsarea BOA (m ²)		Nyttillkommen lokalarea LOA (m ²)
Planerad byggstart		Kan farligt avfall förekomma?
☐ Snarast	☒ Datum: <u>2022-11-01</u>	☒ Ja ☐ Nej

Byggnadstyp

☐ Enbostadshus	☐ Fritidshus	☐ Komplementbyggnad
☐ Tvåbostadshus	☐ Flerbostadshus	☒ Annat: <u>Skola</u>

Bifogade handlingar

☒ Situationskarta/Förenklad nybyggnadskarta 1:500	☒ Sektionsritningar 1:100
☒ Fasadritningar 1:100	☒ Kontrollansvarigs certifikat (om åtgärden kräver kontrollansvarig)
☒ Planritningar 1:100	☐ Annat: _____

Endast vid tillbyggnad eller annan ändring av en- eller tvåbostadshus

☐ Förslag till kontrollplan	☐ Energiberäkning
☐ Konstruktionsritningar	☐ Brandskyddsbeskrivning
☐ Nybyggnadskarta 1:500	☐ Annat: _____

Övriga uppgifter

Vi söker bygglov för rivning av befintlig skolan enl. rivningsritning. Samt bygglov för nybyggnad av en skola F-6 (525 elever)
--

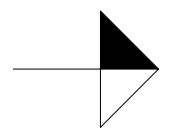
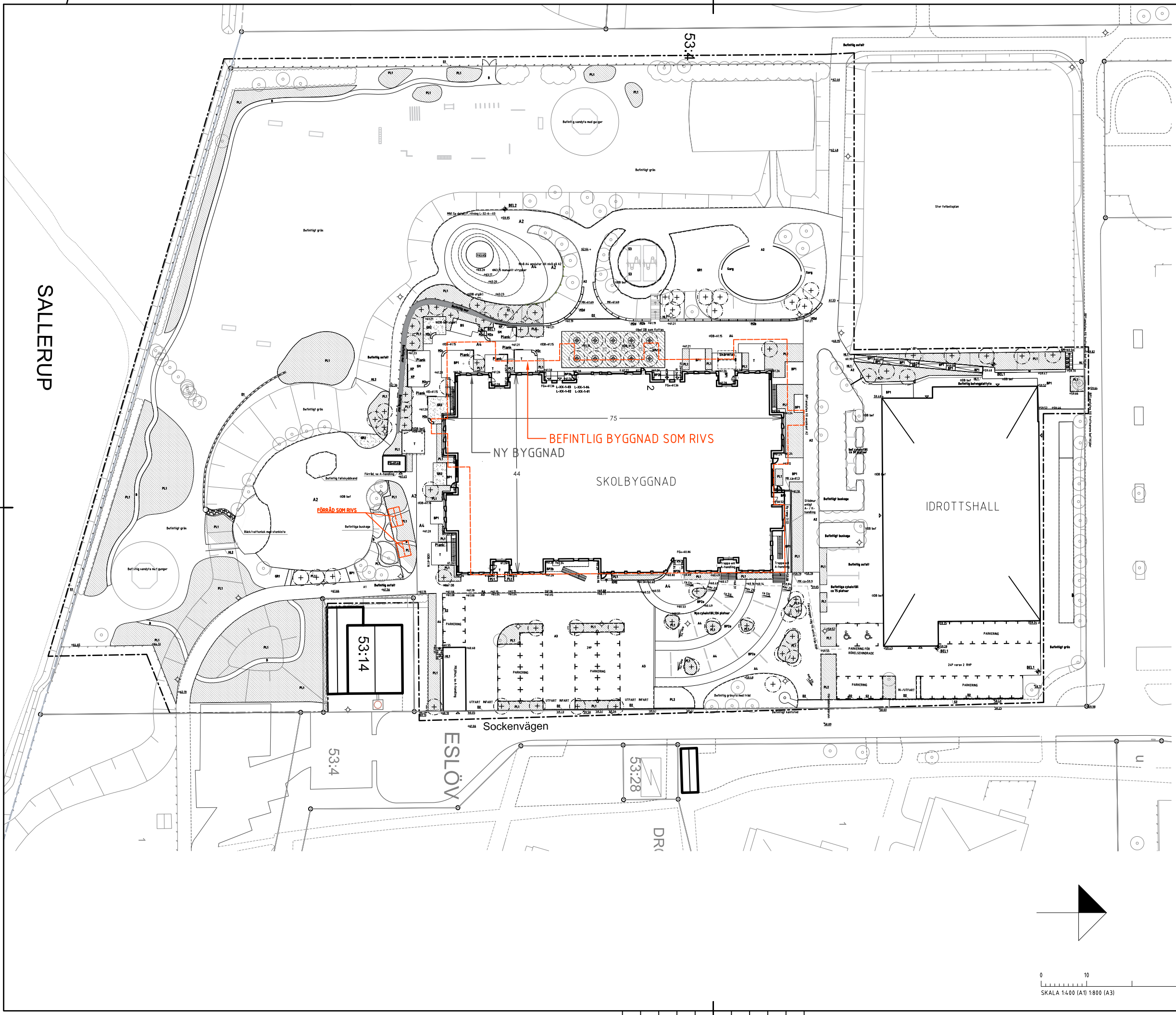

- Arbetsområdesgräns
- Konnektionslinje
- Fastighetsgräns
- +00.00 Markhöjd
- +00.00 Befintlig markhöjd som behålles
- +00.00 Nivåkurva
- oDB bef Dagvattenbrunn bef. höjd
- oDB-00.00 Dagvattenbrunn ny höjd
- Slänt
- MK-00.00 Nivå murkrön
- Befintlig stödmur
- G Grusyta
- SM Stenmjölsyta
- A1 Asfaltyta befintlig
- A2 Asfaltyta ny topp (på bef överbyggnad)
- A3 Asfaltyta köryta
- A4 Asfaltyta gångyta
- BP1 Betongplattyta 350x350
- BP2a/b Betongplattyta 280x140
- T Trädäcksyta/-scen
- SI Dränerande singelyta
- B Barkyta
- GR Gräsyta
- BS Baksandytta (formbar leksand)
- FS Fallskyddssandytta
- PL1 Planteringsyta
- PL2 Planteringsyta, regnbädd
- SM/SJ Stenmjölsyta på skelettjord
- D1 Rännal
- D2 Ytavrättningsränna
- M1 Mur, sittbar
- M2a-d Mur, sittbar
- Trappa i betong, plattsgjuten
- Blockstegstrappa prefab
- Ramp
- Trädgrop/Nytt träd
- Befintlig planteringsyta
- BEL1 Ny belysning
- BEL2 Ny belysning
- Belysning, befintlig
- Skylt
- Elstolpe
- Luffningsbrunn för skelettjord
- Vattenlek
- Grind i stängsel
- Nätstängsel höjd 1100mm
- Plank Plank, höjd ca 1,6 m

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM
BYGGLOVSHANDLING				
Nybyggnad Sallerupskolan ESLÖV				
MARELD LANDSKAPSAKITEKTER AB Esperantoplatsen 7-9 411 19 Göteborg Tel 031-107799 E-post info@mareldlandskap.se				
UPPDRAG NR	17005 / 22011	RITAD AV	M.S	HANDELAGGARE
DATUM	2022-07-01	ANSVARIG	Bo Larses	M.S
SITUATIONSPLAN				
Översikt				
SKALA	1:400 (A1) 1:800 (A3)	NUMMER	L-01-1-00	
				BET

Ark: 2022-07-04 Ärende: BYGG.2022.179 Handling: 492611 L-01-1-00 00 2022-07-01 14:50